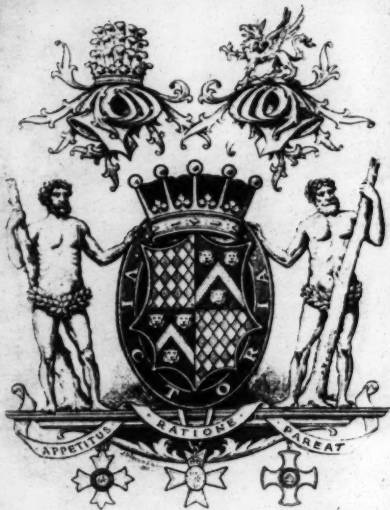

William Charles De Meuron. Earl Fitzwilliam.

William Charles De Meuron. Earl Fitzwilliam.

145

Bt. from Traylen

Vet. A3 g. 35

Not in Wing

IMPRIMATUR LONDINI.
Sumptibus Roberti Pawlett

PIA
DESIDERIA,

VIZ.

1. Gemitus	}	semina	}	Pœnitentis,
2. Vota				Sanctæ,
3. Suspiria				Amantis.

Authore

HERMANNO HUGONE

è Societate JESU

EDITIO POSTREMA

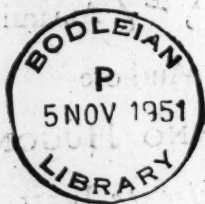
Recognita & Emendata.

LONDINI:

Excudit H. H. sumptibus
Georgii Pawlet sub signo
Bibliæ in vico vulgariter
dicto Chancery-Lane.

MDCLXXXV.

ILLUSTRISSIMO

VIRO DOMINO D.

FRANCISCO MOLE

Regi à Secretioribus Consiliis,
& in Senatu Parisiensi æquis-
simo Senatori, Sanctæ Crucis
Burdegalensis, Sancti Pauli
Virdunensis, Æmulorum,
Cameræ-fontis, Pratenfis, &c.

ABBATI INFULATO.

EX quo inciderunt in o-
culos meos Pia Deside-
ria (*Vir Illustrissime*)
mihi moverunt incredibile de-
siderium, novam illis lucem in
Gallia illorumque, ut ità lo-
quar, parentibus exhibendi. Hoc
go tùm primò conceptum,
in tenebris tamdiu tenui, quam-

EPISTOLA.

diu faustum aliquod sydus,
quod secundis hujusce libelli
natalibus præluceret, absuit.
Neque verò me tale quidpiam
studiosius exquirentem latuere
sanè quàm plurima; verùm ea
esse dispexi, quæ vel nimio lu-
mine spem omnem extingue-
rent, vel certè debilitarent exi-
guo. Unus occurristi, *Vir Illu-
strissime!* in quo duo illa, quæ
rarò illustri loco adhæreant,
summa consensione convene-
rint; perillustres nimirùm ad
excitandum animum authori-
tas, & ad eundem promoven-
dum par humanitas authori-
tati.

— Istum porrò indolis tuæ du-
plex ornamentum non seme-
luspexeram, cùm tu in *Claro
montana Palestra* literis Huma-
niori

EPISTOLA.

nioribus, Philosophiæ, Theologizque, quas veluti ludibundus haulisti terminis ingenio tuo latius propagatis, subtilissimas etiam Urbanæ vitæ Sapientiæque leges superinduceres. An ego igitur præli mei laborem tantulum non dedicarem ei, quem digna typis, litteris, monumentisque jam egisse & audivi, & ipse sum admiratus? An ego diffiderem illius auspiciis, qui toties me aspexit illis oculis, quibus ad se accedentes sibi devincire consuevit?

Cui porrò lubentiùs offeram Pia Desideria, quàm tibi, in quem omnia meæ voluntatis desideria tacito quodam impetu confluant? Cui dedicem æquiùs quàm tibi, qui mea desideria, nuperamque petitionem,

EPISTOLA.

quæ tua est affabilitas, tam benignè audisti, & ut spero, jam exaudisti? Cui denique convenientius consecrem, quàm tibi, cui Rex sanctioribus suis in Conciliis locum, supremus Gallie Senatus liliatam olim parentis Protopræsidis sedem; Rex ipse authoritatis regię & sigilli sui dispensationem; Ecclesia tùm demùm nobilissimas insulas Abbatis Pastoralis tuo pedo suffultas desiderat?

Nihil est igitur quòd verear ne pius ille officinæ meæ parturientis hominis ad eò pii manu obstetricante susceptus occidat; ne vè meus in te amor tot piis sublevatus desideriiis (quæ amoris alas nuncupant) ad te quàm citissimè non pervolet.

En exprimo tibi recentibus

noti

EPISTOLA.

notis Gemitus, Vota, Suspiria ;
sed ita exprimo, tibi ut placeant
Gemitus, Vota sapiant, dele-
ctent Suspiria. Tuos duntaxat
illos Gemitus inibi audies, qui
extant vitæ innocentis, non
pœnitentis indices ; Vota hîc
agnosces tua, quæ religioso a-
nimo, longè antè quàm in lu-
cem ederentur, impressisti : tua
percipies ad extremum Suspi-
ria, nulli nisi Deo testi audita ;
quæ tamen mea Typographia,
perinde ac verax Echo tibi re-
cinit quantumvis abnuenti.
Leges quod *Vates Claromonta-*
nus aliquando scripsisti ; lauda-
bis quod pari solertiâ excogita-
sti ; in alieno ingenio tuum
agnosces, quod admirationi u-
niversæ, in ipso Parisiensis Uni-
versitatis meditullio subjecisti,
Dices

EPISTOLA.

Dices in hoc obtrudendo munere fuisse me plus æquo liberum ; tuæ me dignitatis perinde ac exilitatis meæ obligatum fuisse, summæ adhæc inurbanitatis esse, quem filii patrum non ità pridem sub rusticâ libertate delegerim, eundem ad suscipiendum de prælo libellum, patronum amplecti. Hoc, inquam, nec immeritò diceres, de me plura etiam, si lubet additurus : mihi nimirum esse debuisse religioni Sacrum Abbatibus baculum & crucem ; venerationi ætatem illam in ipsa primævo flore maturam ; admirationi canam istam in juventute incunte prudentiam stupori denique acre ingenium ad quod Theologia , Philosophia, cæteræque artes factæ potius

EPISTOLA.

deius, quàm ipsum ad illas natum esse videatur.

Sed vide, quæso, *Vir Illustrissime*! an in me fuerit tuæ comitatus illecebris obniti, cui non plebeii modò, sed etiam optimates ipsi serviant? An liceat eludere blandientis modestiæ aucupia, quibus meticulosissimus quisque sese irretiri gaudeat? An denique populari cedere potius pietati non oportuerit, quæ tota in Pia Desideria effervescebat?

Patere igitur me Gemitibus satis multis unum addere, quem obsequiorum meorum conscia cunitas meæ voluntati non minùs quàm tuæ impar amplitudini exprimit. Sine me collectitiis tot Votis unicum inferere quo me tibi, fortunas meas, libros, totam denique domunculam obstringo: Permite denique aliena me Suspiria uno claudere suspirio,
cujus

EPISTOLA.

cujus modus nullus finisque futurus
est, nisi quem laborum tuorum, ut
speramus, monimenta & impressa
typis elogia tandem aliquando ac-
cessiverint. Hoc ultimum sapien-
tes cuncti, quibus innotuisti (cu-
porò notus non es?) vaticinan-
tur; hoc tuæ vitæ perfectissima ru-
dimenta portendunt; hoc demùm
novus Piorum Desideriorum Typo-
graphus ardentissimè tibi desiderat.
Nec non ille, quem habui ejusdem
nuper Desiderii comitem, Desideri-
orum operæ Censorem, in sua tibi
Asiâ, Vir Illustrissime, nuncupandâ
authoremque ut iteratam illam De-
sideriorum nostrorum Editionem
sub ejusdem Amplitudinis tuæ auspi-
ciis (quæ uti speramus, ita postula-
mus enixè nobis ut aspirent) pub-
lici juris tandem aliquando facere
mus: Ego tibi potissimum,

Addictissimus JOHANNES HENAULT
Typographus.

Appro

1

Domine, ante te omne desiderium meum
& gemitus meus à te non est absconditus
Psal. 38. 10.

DESIDERIO

COLLIUM ÆTERNORUM
CHRISTO JESU,

IN QUEM

Desiderant Angeli
prospicere.

ORI ET DESIDERIO SUO.
Vir desideriorum.

*ne, ante te omne desiderium meum,
gemitus meus à te non est abscon-
tus. Psal. 38. 10.*

Uot mihi clam tacitis mens æstuet anxia vo-
tis,

Indicio potuit discere nemo meo.

Nemo, nisi arcani qui pectoris intima lustrat,
n fugit humani nulla latebra finus.

nos gemitus, mea scit suspiria solus,
culis etiam perfecat ima suis.

in alterius sua senfa profuderit aurem,
secreti proditor ipse sui ?

ulla foret speranda hâc arte medela,
desideriis hæc foret una meis.

Sed

Sed neque depositas levat auris amica querelās,
Nec desideris hac sit ab arte modus.
Cœperat. heu ! natos Rachel ululare peremptos,
Mox ubi nil flendo, profuit, abstinuit,
Scilicet ipse suas facit ignis, editque favillas,
Quasque pluit, nubes, ipsa resorbet aquas :
Sic melius, proprios quos fudi, combibo fletus,
Inque suum recidit tutius unda sinum.
Quæ mea sint igitur, dum triste gemo, lamenta,
Non nisi nos soli novimus, ille, & ego :
Quid voveam ; tacitis dum compleo littora votis
Non nisi nos soli novimus, ille, & ego.
Quid clamem, mea dum sese suspiria rumpunt,
Non nisi nos soli novimus, ille, & ego.
O quoties fictas aninius gerit histrio partes,
Et pugnant animo fronsque colorque suo :
Dum patitur tragicos mens personata cothurnos,
Sapius in mimo Roscius ore salit.
Nulla fides lacrymis, lacrymæ simulare docentur
Nec, nisi vis falli, ritibus ulla fides.
Solvor ut in fletus, putat omnia tristitia vulgus,
Solvor ut in risus, omnia læta putat :
Fallitur ah ! nostri neque scit mendacia vultus,
Cum lætor, lacrymor ; rideo, cum doleo.
Vix tibi tot, Protheus, quot sunt simulantibus ora
Vota quibus larvam dant, adimuntque suam.
Nemo meos Gemitus, Vota aut Suspiria novit,
Nemo, duo nisi nos, & duo sufficimus.

GEMI

Heb. 4. 13:

NEc est ulla res creata
non manifesta in
conspectu ipsius: imo om-
nia sunt nuda & intime
patentia oculis ejus quo-
cum nobis est negotium.

C

GE-

2 Anima mea desideravit te in nocte
 1/aia 26. 9.

Jubil
 No
 Non e
 Tan
 Nec t
 Un
 Nec r
 Fer
 Nam
 Non
 Noct
 Et f
 Arcti
 Dat

ANIMÆ PŒNITENTIS. 3

GEMITUS

ANIMÆ
PŒNITENTIS.

LIBER PRIMUS.

GEMITUS I.

Anima mea desideravit te in nocte.

Isaia 26. 9.

H Ei mihi quàm densis nox inebat atra tenebris!
Talis erat, Pharios quæ tremefecit agros,
Nubila, lurida, squalida, tetrica, terribilis nox;
Nocturno in censu perdere digna locum.
Non ego tam tristes Scythico puto, cardine lunas,
Tardat ubi lentas Parrhasis Ursa rotas:
Nec tot Cimmerio glomerantur in æthere nubes,
Unde suos Phœbus vertere iussus equos:
Nec reor invisi magis atra palatia Ditis:
Fertur ubi nigrâ nox habitare casâ:
Nam licet hîc oculis nullam dent sidera lucem,
Non tamen est omni mens viduata die.
Nocte, suam noctem populus videt ille silentium,
Et se, Cimmerii, Sole carere vident.
Arctica eum senos regnavit Cynthia menses,
Dat fratri reduci septima luna vices:

Ast me perpetuis damnat fors dira tenebris,
Nullaque vel minimo fidere flamma micat :
Et neque (quod cæcis unum solet esse levamen
Ipsa suam noctem mens miseranda videt.
Quin tenebras amat ipsa suas, lucemque perosa
Vertit in obscœnæ noctis opaca diem.
Nempe suas animo furata superbia flammæ,
Nubilat obscuro lumina cæca pæplo.
Nec finit Ambitio nitidum clarescere solem,
Fuscat & ingenuas Idælis igne faces.
Hæc, quoties subit illius mihi noctis imago,
Nox animo toties ingruit atra meo !
Sors oculis nostris melior, quibus ordine certo,
Alterius reparant Lunæque, Solque vices :
Nam quid agat ratio, quid agat studiosa volum
Quas habet, ut geminos mens peregrina duos
Major habere oculos, dolor est, ubi non datur u
Quam, quibus utaris, non habuisse oculos.
Qui dolet oppressus lapsis velocius umbris,
Lætiôr aggreditur manè viator iter.
Sed nimis hæc longas tenebris nox prerogat h
Quæ tibi manè negat cedere, Phœbe, diem,
Cum redit Arctoo Titan vicinior axi,
Exultat reducis quisque videre jubar :
Scilicet Auroræ gens vertitur omnis in ortus,
Quisque parat primus discere, Phœbus adest
Sic ego, sæpe oculos tenui sublimis Olympo,
Adspiciens, gemino qui jacet orbe Polum.
Et dixi tam sæpè : Nitesce, nitesce, meus Sol !
Sol mihi tam longos obtenebrare dies !
Exorere, exorere, & medios saltem exere vultu
Vel scintilla tui sola sat esse potest ?
Quin etiam tanti si luminis abnuis usum,
Sufficiet radios expetiisse tuos.

BERNARDUS

In Cant.

Sermone 75.

Habet mundus iste noctes suas, & non paucas. Quid dico, quia noctes habet mundus? cum pene totus ipse sit nox, & totus semper versetur in tenebris.

Ast me perpetuis damnat fors dira tenebris,
 Nullaque vel minimo fidere flamma micat :
 Et neque (quod cæcis unum solet esse levamen)
 Ipsa suam noctem mens miseranda videt.
 Quin tenebras amat ipsa suas, lucemque perosa
 Vertit in obscenæ noctis opaca diem.
 Nempe suas animo furata superbia flammæ,
 Nubilat obscuro lumina cæca pæplo.
 Nec finit Ambitio nitidum clarescere solem,
 Puscat & ingenuas Idalis igne faces.
 Heu, quoties subit illius mihi noctis imago,
 Nox animo toties ingruit atra meo !
 Sors oculis nostris melior, quibus ordine certo,
 Alterius reparant Lunæque, Solæque vices :
 Nam quid agat ratio, quid agat studiosa volumus
 Quas habet, ut geminos mens peregrina duos
 Major habere oculos, dolor est, ubi non datur
 Quàm, quibus utaris, non habuisse oculos.
 Qui dolet oppressus lapsis velocius umbris,
 Lætiior aggreditur manè viator iter.
 Sed nimis hæc longas tenebris nox prærogat huius
 Quæ tibi manè negat cedere, Phœbe, diem,
 Cum redit Arctoo Titan vicinior axi,
 Exultat reducis quisque videre jubar :
 Scilicet Auroræ gens vertitur omnis in ortus,
 Quisque parat primus discere, Phœbus adest
 Sic ego, sæpe oculos tenui sublimis Olympo,
 Adspiciens, gemino qui jacet orbe Polum.
 Et dixi tam sæpè : Nitesce, nitesce, meus Sol !
 Sol mihi tam longos obtenebrare dies !
 Exorere, exorere, & medios saltem exere vultus
 Vel scintilla tui sola sat esse potest ?
 Quin etiam tanti si luminis abnuis usum,
 Sufficiet radios expetiisse tuos.

BERNARDUS

In Cant.

Sermone 75.

Habet mundus iste noctes suas, & non pauperes. Quid dico, quia noctes habet mundus? cum pene totus ipse sit nox, & totus semper versetur in tenebris.

6

**Deus, tu scis insipientiam meam,
delicta mea à te non sunt absco-
dita. Psalm. 69. 6.**

GEMITUS II.

*Deus, tu scis insipientiam meam, & de-
 licta mea à te non sunt abscondita.
 Psalm. 69. 6.*

SI tibi stultitiæ nulla est patientia nostræ,
 Omnia consilio qui sapiente regis;
 Nullus ab offenso veniam sibi numine speret,
 Nullus enim culpâ, stultitiâque vacat.
 Hæc etiam excelsas afflat contagio mentes,
 Et sua stultitiæ quemlibet aura rotat.
 Quid simulasse juvat? semel insanivimus omnes:
 Ingenua humani stemmatis illa nota est.
 Et pater, & mater generis primordia nostri,
 Maxima stultitiæ signa dedere suæ.
 Credite posteritas, fatali vendita pomo es;
 Stultius hac aliquid venditione fuit?
 Nec minus insanus, magni patrimonia census.
 Perdidit esuriens, munere pultis, Esau.
 Et Salomon tactam sensit vertigine mentem,
 Dum castam insano vertit amore domum.
 Non igitur magni fallunt oracula Regis;
 Stultorum innumerum qui docet esse gregem,
 Legiferi neque vana canunt præsagia vatis,
 Quis deserta hominum tanta ruma fuit:
 O sapienter, ait, & cauti ventura viderent:
 Non adeo in vitium cerea turba foret.
 Quis (nisi desiperent) quosdam dixisse putaret,
 Nullum qui terris imperet esse Deum!
 Quilibet ut peccet (alias peccare timeret)
 Esse sibi nullum fingit in orbe Deum.
 Ipsa igitur nostros avertunt crimina sensus,
 Nullus & in vitium, sit nisi stultus, abit.
 Sed neque jam gliscens stat in hoc dementia passus,
 Precipiti in peius truditur acta pede:
 Extruimusque domos, cælumque educimus arces,
 Ceu data perpetuè terrâ colenda foret?
 Crastina lux coget vitæ statione moveri,
 Quis neget insanas nos fabricasse domos?

Conserimus platanos, disponimus ordine lauros,
 Areolas hortis dividimusque suas:
 Quæ stolidi serimus, vix te. tius aspicit hæres,
 Quo tibi, qui carperet tua poma nepos?
 Sic, puto, dat senibus puerilis natio risum.
 Cum fabricat luteas, parvula turba, casas:
 Ludicra sollicitis servet respublica curis,
 Hic scenum, hic paleas convehit, ille trabes,
 Aggerit hic gravido pluntas, & stramina plaustro,
 Hujus erat testâ quærere muqus aquam.
 Et sibi tum structæ gratantur mœnibus urbis,
 Magnaque se pueri regna locasse putant
 Hæc videt, ac ridet, quæ transit grandior ætas,
 Vixque graves sese virque, senexque tenent.
 Haud aliter Superis dant nostra negotia risum,
 Regnaque pro nidis, quæ fabricamus, habent.
 Hæc quoque sub stolido sapientia nata cucullo,
 Tam variis nullum vestibibus esse modum,
 Pauca, vel hoc studio, peregrinus ad oppida currat.
 Inveniet vestes per loca quæque novas.
 Si sedeant uno simul omnes sorte theatro,
 Quos sua dissimiles palla, chlamysque facit,
 Ridiculis videat plenissima pulpita mimis,
 Rideat & focii pallia quisque sui.
 Jam studium gemmarum, & habendi quis furor aut
 Sudat in hoc hominum nocte, dieque labor.
 Quid tamen est aurum, fulvæ nisi pulvis arenæ?
 Gemmaque, quam vitrei gutta gelata maris?
 Ambis & has tanta gens stulta cupidine gazas,
 Ceu foret hinc miseris una petenda salus,
 Ecce tibi minimo cœlum venale labore,
 Et cœlum hoc pretio, quantula turba petit?
 Heu genus insanum! terras præponitis astris,
 Ignotis nimium dona caduca bonis!
 Quis pueros (lusu si vel tam turpiter errent)
 Orbili meritos aspera sceptrâ neget?
 Nempe sciunt levibus quid distent æra lupinis,
 Ut semel abjectas deseruere nuces.
 Nos mage desipimus, cum parva crepundia, cœlo,
 Proh pudor! & fluxas pluris habemus opes.
 O medici mediam stolidis pertundite venam!
 Stultitiæ queat hic proximus esse furor.
 Sed videt hæc, magnus qui temperat arbiter orbem,
 Nostraque, stultitiæ nomine, multa tegit,
 Et mea propitius deliria plurima transit,
 Multaque scit cæcâ dissimulanda manu.

Et qui jus adimat, novit prætoris egere,
 Ne perdam, patrias quis mihi servet opes,
 Ergo adeat sanum mea, fac, tutela patronum,
 Stultitiæ custos esto vel ipse mea.

CHRYSOSTOMUS,

Hom. 4.

In Joannem.

Nihil ab insanientibus
 differunt, qui terre-
 nas res & brevi duraturas
 tamquam in somnis su-
 spicantur.

GE-

10

Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum : sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea. *Psal. 6. 3.*

GEMITUS III.

*Miserere mei, Domine, quoniam infirmus
sum : sana me, Domine, quoniam con-
turbata sunt ossa mea. Psalm. 6. 3.*

Conquerar : an fileam ? justas habet ira que-
relas.

Heu sine Pœoniâ sola relinquor ope ?

Non ego iussa licet juratis credere verbis,

Speraissem, cordi non magis esse tibi.

Siccine tardus ades, neque nostra pericula tangunt ?

Quæ potuit tantæ causa fuisse moræ ?

O mea spes ! Numen quo non præsentius ægris,

Sic potis es nostri non memor esse mali ?

Nunc aderant pariter Podalyrius, atque Nélampus,

Phillyrides Chiron, Pœoniûsque senex.

Multaque præterea comitata Machaone turba ;

Quique aliquod medicâ nomen ab arte gerunt :

Tu solus deeras, morborum, publica cura,

Postque tot Hippocrates ultimus ecce venis.

O mea spes ! numen quo non præsentius ægris,

Sic potis es nostri non memor esse mali ?

Omniûs est oris visus color indice linguâ,

Omniûs admotâ vena notata manu :

Nil, siunt, vitale rubet, neque languida certa,

Vena notat, pulsu præmoriente moras ?

Idque ego plus ipsis deprendo medentibus ægra,

Destituit medicos ars sua, meque salus.

Quidnam igitur sperem fugientibus orba Magistris,

Morbus ubi vincit sævior artis opem ?

Cæca per infectas serpunt contagia venas,

Imaque subsidit lapsus in ossa dolor ;

Et caput, & cubiti se sustentare recusant,

Tinctaque vix Baccho vena medente redit.

Et jam vix animæ superest pars ultima nostræ,

Heu paror inferiis proxima pompa meis !

Denique qui morbos cupit omnes discere nostros,

Copia quod fieri non sinit, ille cupit.

Hic

Hic status, hæc rerum facies miseranda mearum est,
 Nec iuvor illius, qui medeatur, ope.
 Adspice vix nostram poteris dignoscere formam,
 Vultus abest vultu, sequæ nec ipse refert.
 Lumina suffosis retrò fugere cavernis,
 Magnaque purpures facta ruma genis,
 Nec quisquam hanc ferro potuit compescere noxam,
 Quin caput & faciem carperet atra hies.
 Terrica quid memorem vigilis fastidia lecti?
 Quæque manu tangi vulnera cruda timent?
 Vulnera prohi nullis medicanda Machaonis herbis!
 Qualia, quæ secuit barbarus ensis, hiant:
 Vulnera, secretas animi populantia fibras.
 Quæ nullus media claudat humilca manu.
 Neipe graves, mea sunt quas feci, vulnera noxæ?
 Vulnera, trux animæ carnificina meæ.
 Adde, quod intus opum dirus mihi turgeat hydrops,
 Lentaque quoddam meditor nausea tardet opus;
 Tensaue ventosi propè rumpant ilia fastus,
 Et Veneris tacitus pectora cancer edat.
 Hæc ego sæpe dedi variis tractanda Magistris,
 Semper at oblata cura sesellit opis.
 Scilicet ipse suas, hic tentat inaniter artes,
 Qui raptum Androgeo reddidit arte diem:
 Quique potestates succorum norat & usum,
 Una salus ægris spesque. Epidaure tuis:
 Nec juvet hic Chiron, operosa viribus herbæ,
 Nec summum medici nomen Apollo chori:
 Officium tanto cedit minus empe dolori,
 Non habet hic ullum succus, odorve, locum.
 Quas igitur spectem, vestri, nisi Numinis, aras
 Funeribus nullis quas Libitina notat?
 O mea spes, Numen quo non præsentius ullum:
 Ecce tuam veneror mortua pæne, manum.
 Sanus Apollineâ non indiget arte vel herba,
 Lege Machaoniæ, qui dolet, artis eget.
 Mens mihi læsa dolet, plus simplice vulneris ictus
 Ne doleat, vires experire tuas.
 Illa ego sum, Solymis quam prædo cruentus arenis
 Stravit, & iuviti diffidit ense latus.
 Tu Samarita, mero; Tu vulnera mitis olivo
 Obline, barbarica vulnera facta manu;
 Quosque Levita negat, medicos infunde liquores,
 Crescet ab infuso rore, meroque salus.

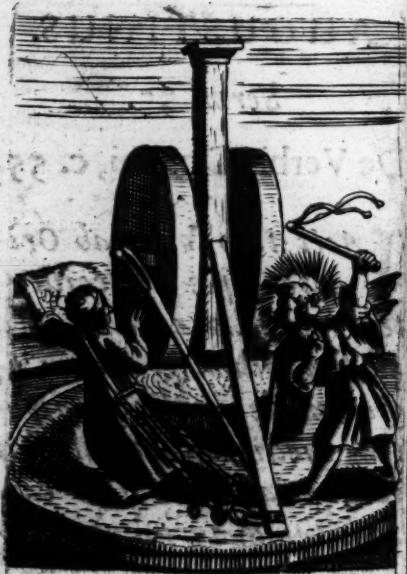

AUGUSTINUS.

*Serm. 55.**De Verbis Domini, c. 55.*

Jacet toto orbe ab Oriente usque ad Occidentem grandis egrotus, sed ad sanandum grandem egrotum descendit omnipotens medicus; humiliavit se usque ad mortalem carnem, tamquam usque ad lectum egrotantis.

GE-

14

Vide humilitatem meam, & laborem
meum : & dimitte universa de-
licita mea. Psalmus 25.

GEMITUS IV.

*Vide humilitatem meam, & laborem
meum : & dimitte universa delicta
mea. Psalmus 25.*

Aspicis heu savus ! nostris neque tangere cu-
ris,
Aspicis, & credi vis tibi, me quod ames ?
Futilis ignaro cantetur fabula vulgo ;
Sentit amicorum vulnera, quisquis amat.
Aspicis & pateris ; neque cura est ulla juvandi ?
Verus amor promptam non ita tardat opem.
Aspice, quam turpi subigar damnata labore ;
Aspice, cui tendam colla premienda iugo.
Si foret ingenuâ saltem labor indole dignus,
Nec nimis abjectæ vilius artis opus ;
Multa meus casus magnorum exempla levarent,
Et faceret propriam, fors aliena, levem.
Sæpe Ducum proavos, Regesque noverca coëgit
Angustas operi fors adhibere manus :
Protea frænantem septemplicis ostia Nili,
Sic oras miseram, Rex Menelaë, stipem.
Dextra Syracusii sceptris assueta Tyranni
Sic ferulas, pueris sceptrâ verenda tulit.
Flenda exempla quidem, tamen haud ducenda pu-
dori.
(Non etenim miseris sunt sua fata probro)
Ast mea non lacrymis, sed digna pudore ruina est,
Quæ toto serviles sponte subacta molas,
Quais ab infidâ Samson detonsus amicâ,
Circuit indignas, hoste jocante, rotas.
Atque utinam famulas tantum damnaret ad artes :
Explerem ingenuâ sordida pensa manu :
Turpibus at servum vitiis addicere pectus,
Exulis asperius mancipiiq; iugo est.
Ah pudor ! & (duplicis nova quæ mihi causa ruboris)
Ipsa meum damnas execror author opus.

Vix

Vix bene pertaesus est, rursusque revolvitur en-
Crescit & attextis nexa catena malis.

Scilicet illa manet plectendas ultio noxas,
Admissum sequitur culpa secunda scelus.

O quam saepe meo sensi haec discrimina damno!

Nec tamen est damni mens revocata metu.

Nempe trahor vario studia in diversa duello,

Ut ratis ambiguus jam pila facta Notis.

Et trahit hinc (vitii, quæ lena comesque) volup-

Quique jubet vitium, retrahit inde dolor.

Sæpius illa tamen redit & certamine victrix,

Affiduus vitio sit licet ille comes.

Sic habet alternos virtus, vitiumque triumphos,

Et mens æterno vertitur orbe, labor.

Tu super hæc etiam loris servilibus instas,

Addis & in pœnas verbera dura meas;

Pœnaque cum culpæ sit culpa secunda, peracta:

Suppliciiis pœnas adjicis utque novas.

Nempe Ixionius non est modo fabula gyros,

Vincta, sed æternæ vertor in orbe mola:

Aspicias hæc durus, neque nostro tangere fato?

Aspice, & in pœnas mitior esto meas!

AUGUSTINUS

In Psalm 36.

Molendinum puto di-
ctum mundum i-
lum, quia rotâ quâdam
temporum volvitur, & a-
matores suos conterit.

D

GE.

Memento, quæso, quod sicut lutum
feceris me, & in pulverem re-
ces me. *Job. 10. 9.*

GEMITUS V.

Meminto, quaeso, quod sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me.
Job. 10. 9.

ERgone cœlitibus jam nata oblivia regnis
Quis Ganymedo miscuit ista Scypho.
Quid facit Immemores ad nostra negotia Di-
vos?

Lethæas Superi fortè bibistis aquas.
Oblita es; mea lux, aut vis oblita videri;
Cum dubitas proprium quale creâris opus:
Si nescis, referam; si scis, cur fingere pergis?
Me tua de lutea dextera fecit humo.
Quæris ubi? toto locus est notissimus orbe.
Primus ubi pater est conditus, hortus erat.
Ions ubi de riguis argenteus exilit herbis,
Quadruplicique suas flumine, hndit aquas,
Circare lubet tempus minimo post tempore salsas
Cum maris aggeribus terra coëgit aquas.
Addo (quod historiæ fecit, hac quoque parte pro-
bandæ)

Puniceo rubuit Dædala gleba solo.
Hinc tribus es modicam digitis admensus arenam;
Primaque massa mea corporis illa fuit.
Nec primis erit his natalibus exitus impar,
Nil nisi pulvis eram, nil nisi pulvis ero.
Sic faber argillam famiis dum repparit agris,
Ædificat facili pocula ficta luto.
Principio terræ segmenta ligonibus urget.
Inde levi madidam flumine mollit humum;
Denique materiem pernix rota versat in orbem
Amphoraque admotæ nascitur arte manus;
Nascitur, at mediâ vix amphora vixerit hora,
Frangitur, inque suam fracta recurrit humum.
Faud magè firma meæ fundamina condita vitæ,
Et levis extremos finiet umbra dies.

Cur igitur ; veluti fuga non satis incitet annos,
Præcipites glomerat mobile tempus equos.
Sponte meus pulvis, nimis heu cito sponte fatiscit
Et mea non ullo, vita premente, fugit.
Si mihi me vitrea Cœum concrevit ab unda,
Calite crytallo membra gelata forent ;
Aut quales memorant cœlestia lumina, stellas,
Quas suus è liquidis condidit author aquis :
Aut ioret Angelicæ munus sine corpore vitæ,
Elisiis qualem mentibus esse ferunt.
Sperarem Angelicis æqualia sæcula lustris
Æqualesque Poli, sideribusque dies.
Sed data squamigeræ mage sortia corpora turma
Quam peperit viridi Doris aquosa patri.
Quin etiam volucres cunis melioribus ortæ,
Plumæa queis nitidæ membra dedistis aquæ.
O utinam rigidis mihi stent adamantibus artus ;
Aut durent nervos fulva metalla meos.
Felices Scythicæ fato meliore sorores
Fama, quibus rigido finxit ab ære manus :
Cuique fuit solo corpus penetrabile talo,
Ærea nam reliquum lamina corpus erat.
Sed quid ago, damnoque mei cunabula limi ?
Aut queror è fragili corpora ficta luto ?
Non bene vasa suo faciunt convicia fabro,
Nec faber ipse suum jure refutat opus.

RUPERTUS

In Jeremiam.

Lib. I. Cap. II.

AUsum est infelix lu-
tum blasphemare fi-
guli sui digitos : quid igitur ?
nimirum, figulo ju-
stissimè digitos suos foris
contrahente, & cum totâ
manu feriente dissipatum
est vas dissipatione vali-
dâ.

GE-

Peccavi : quid faciam tibi, O Custodi
hominum ! quare posuisti
contrarium tibi ? *Job. 7. 20.*

GEMITUS VI.

*Peccavi : quid faciam tibi, O Custos
hominum ! quare posuisti me contra-
rium tibi ? Job. 7. 20.*

ET juvat, & merui, pleno sceleris ore fatendum
est,
Culpa mea est nullo digna patrocinio.
Peccavi, fateor ; nec quæ male crimina feci,
Ullo fucari posse colore puto.
Nec mihi dedecoris metus est, aut cura pudoris,
Publica flagitiis debita pœna meis.
Ecce manus ultrò supplex tibi porrigo vinctas,
Quæ mihi sit, tantum, pœna luenda rogo.
Quid tibi vis faciam ? Vis trudem pectus in enses ?
Aut cladi statuam mœsta trophæa meæ ?
Vis tua centenis cumulari altaria libis ?
Aut pia fumosis thura micare focis ?
Aut meus ipse tuas mavis cruor imbuat aras,
Hostia criminibus substituenda meis !
Ah, foret illa meæ vix par quoque victimæ noxæ !
Namque meo est omnis crimine pœna minor.
Non tamen est sævas tantus tibi servor in iras,
Quas lenire cruor solus & ara queant.
Sæpe tuus parti superatæ mucro pepercit,
Et conservato nomen ab hoste tulit.
Non finit ingenium tantos tibi surgere motus,
Quantis pro merito culpa pianda foret.
O bone terrigenam custos, tutelaque mundi
Publica suspendit tot cui vota salus.
In tua se mediâ clementia monstrat in ira,
Quaque manu gladios, hac quoque tendis opem.
Si pateris (quamvis summo mea causa patroni
Eloquio, melior nullius esse queat)
Pauca tamen pro me, vel pro te (quod magis optem)
Ne tua fors etiam, sit mala causa, loquar.
Non nego peccavi ; communis at hic fuit error :
Damnare communis criminis una luam ?

Cum

Cum ruerent alii, male quo suus impetus illos
Impulit, in flammis Bacche, Venusque tuas.
Dextra suum fulmen, quamvis vibrata, remisit,
Tensaue pro gladio lenis oliva fuit.
Cur mihi perpetuo contra adversare duello,
Ceu gladiator ego tuque lanissa fores?
Non satis est culpam falsas tibi tendere palmas,
Criminibusque iram promeruisse tuam?
Quid, quod & egregii dederim tibi muneris ansa
Materies laudis dum mea culpa tua est.
Nam nisi peccassem, quid tu concedere posses?
Clementes nomen non habiturus eras.

GRE

GREGORIUS

In cap. 7. Job.

Lib. 8. c. 23.

Tum sibi contrarium
Deus hominem po-
suit, cum homo Deum pec-
cando dereliquit: justus
verò conditor hunc sibi
contrarium posuit, quia
nemicum ex elatione de-
putavit.

E

Cur

26

Cur faciem tuam abscondis, & arbitror
me inimicum tuum? Job. 13. 24.

Scilicet
S
Aut
O
Sic
U
At
Fa
Ave
Pa
Et f
A
Ceu
O
Quo
Ut
An
Al
Aut
Sib
Ante
Vib
Done
Te
Nulli
Lun
Pulcra
Qui

GEMITUS VII.

Cur faciem tuam abscondis, & arbitraris me inimicum tuum? Job. 13. 24.

Ergo meus, tantæ causam tibi præbuit iræ,
 Qui condonandus leniter error erat?
 Credideram torvos tantum te fingere vultus,
 Nec nisi compositis os simulare minis.
 Scilicet ut flenti genitrix negat ubera nato,
 Sed negat, ut lacrymis sæpius illa petat.
 Aut qualis puero fugiens negat oscula nutrix,
 Oscula, quæ toties, dum fugit, ille dedit.
 Sic ego te fictos rebar mihi ducere vultus,
 Utque magis sequerer, fingere velle fugam,
 At geritur video dicto res seria bello,
 Falsa nec, ut rebar, larva, sed ira fuit.
 Avertisque oculos, dedignarisque videri,
 Pax veluti numquam concilianda foret.
 Et fugis, ut viso fugit eminus hostis ab hoste,
 Aut quem fulmineo dente laceffit Aper.
 Ceu timeasque oculis visus saxescere nostris,
 Oculis oppositâ lustrina cauta manu.
 Quo precor hanc tanto merui pro crimine pœnam,
 Ut velut indignans ora videnda neges?
 An quia peccavi vultu frustraris amantem?
 Ah vultu! numquam qui mihi durus erat.
 Aut mea ne magicas jaculentur lumina flammæ,
 Sibilet aut nostro Regulus ore, times?
 Ante veni tutis Cyrcæos visibus orbes,
 Vibratamque oculo pelle nocente necem:
 Donec enim verso me dedignabere vultu,
 Te, dolor, irato vivere, major erit.
 Nullius alterius faciunt mihi lumina bellum,
 Luminibus possum, Phœbe carere tuis:
 Pulcra tuos oculos contemnere, Cynthia, possum,
 Qui pascunt reliquas igne nitente faces;

Attamen absque tuis oculis, mea vita, meum cor
Vivere, non aliter quàm sine corde, queo.

Cense igitur reliquas, quibus obruor anxia, cur

Si tam dura oculis poena carere tuis !

O quantô ! ô quantô mihi grandius hoc tormen
est.

Te quod amem mea lux, me tamen haud
mes.

AMBROSIIUS.

Apolog. pro David,

SI quis offenderit ser-
vulorum; avertere ab
eo vultus solemus: si apud
homines hoc grave dicitur,
quantò magis apud Deum?
Vides enim quòd faciem
suam Deus à Cain munere-
ribus averit.

E 3

Quis

30

**Quis dabit capiti meo aquam, & oculis
 meis fontem lacrymarum, & plorabo die
 nocte? Jerem. 9. 1.**

is
 culi
 ab

Q
 ante
 lipa
 mea
 at ca
 me
 perpe
 ta m
 illa n
 tua
 balne
 e qu
 Noct
 nec
 quan
 e (ti
 Lum
 tua
 Cum
 ut qu
 tota
 ut po
 Omn
 ulmir
 Et ne
 os oc
 Et ca
 ut sa
 Perp
 nec sic
 Fini

GEMITUS VIII.

is dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte? Jerem. 9.1.

Quis mihi det, liquidas caput hoc vertatur in undas,
Totque fluat guttis, quot stetit ante comis?

ante patet campus, quem flebilis imber inundet.
Sipa nec, ut fluctus exspatiantur, obest.
neque si subito duo flumina lumina fiant.
ut capiet geminas alveus aptus aquas.
et meis totus lacrymis non sufficit imber,
Perpetuo flentis qui rigat ora senis.
ota nec Andromache, quæ lumina proluit undâ,
illa meis lacrymis undâ sat esse potest.
et tua, Jesside, lacrymati balnea lecti,
balnea nocturnis humida semper aquis.
et quibus es solitus jejunia pascere guttæ,
Nocte dieque, tuus quæ tibi panis erant.
et nec illuvies plorabilium lacrymarum,
Quam pluit in Domini Magdala mœsta Pedes :
et (tibi, qui geminis inaraverat humida sulcis
Lumina) fons mœstæ, Petre, perennis aquæ.
et tua, Nile, velim septemplíce flumina rivo,
Cum vagus Isiacos obruis amnis agros.
ut qualis madidum cum mergit Aquarius annum,
Totaque in hybernas astra liquantur aquas ;
ut potius trepidas qualis ruit imber in urbes,
Omnia cum pluvio claustra reclusa Jovi.
culminaque & turres & acuta cacumina, cautes
Et nemora, & montes, nil nisi pontus erant.
os oculis voveam gravidis mihi currere nimbos,
Et caput hoc totus fiat ut Oceanus.
ut saltem in geminos tabescere lumina rivos,
Perpetuove meas annæ natæ genas.
nec siccare oculos, nisi cum stupor obstitit illis,
Finiat ut lacrymas ultima gutta meas.

Felices nimium, vitreae, gens caerulea, nymphae,
Membra quibus fluido sunt liquefacta vitro.
Vosque, paludosis mutatae fontibus artus,
Quas vetus est quondam fama professa nurus:
Cur mihi non liquidis stillant quoque brachia rivi
Glaucaque muscosis fluctuat unda comis?
Illa ego sum fontem quae non admittor in ullum,
Illa ego sum frustra quae liquor esse velim.
O utinam! celerem vertar, novus Acis, in amnem
Qui Galathea tuo flumen amore fuit.
Aut aliquod fieri jubeat me Biblida Numen,
Quod fieri iussit Biblida fontis aquam!
Aut Acheloë, tuâ liceat mihi luere formâ,
Hercule decepto, cum leve flumen eras!
Non ego tunc Acheloë, precaria corpora ponam
Taurus ut exuto flumini ore, puter.
Et licet obscuri fuerim nisi nominis amnis,
Non ego me nomen vile fuisse querar.
Jugis aquae largus tantum mihi suppetat imber,
Caetera securum nomen honoris erit.
Tum mea inexhaustos deducunt lumina rivos,
Pindus ut aestivâ de nive volvit aquas.
Perque fluent lacrymae, veluti vaga flumina, vultus
Flumina luce fluent, flumina nocte fluent.
Nec nisi flere meis oculis erit ulla voluptas,
Donec erunt lacrynis crimina mersa meis.

HIERONYMUS

In Jerem.

Cap. 9.

S*Itotus vertar in fletum,
& nequaquam guttæ
sint lacrymarum, sed abun-
dantia fluminum, non satis
dignè flevero.*

Dolo-

34

Dolores inferni circumdederunt me, præ-
cupaverunt me laquei mortis. . *Psalm.*
18. 5.

lor
oco
PS

F

Et p
ens
Non
iva
Lust
ec ju
Nec
ec m
Nec
umq

Ulla
utin
Non
eu q
Qu
ar q
Aut
on t
Cau
amp
Sun
Cum
Vin
Cum
Con
Idalis
Qu
Hei n
Ceu

GEMITUS IX.

*lores inferni circumdederunt me, præ-
occupaverunt me laquei mortis.
Psalm. 18.5.*

Ergo iterum Actæon aliquis nova fabula fiet,
Infelix canibus præda voranda suis?
En, mihi mens nemorum studiis juvenilibus
arfit,
Et periit studiis mens propè capta suis.
Sens fuit, ancipites venatu pellere curas,
Non tamen in sylvis, pulcra Diana, tuis.
Iva mihi rapidis non est larrata molossis,
Lustra nec infestâ sollicitata cane.
Ecce juga Taygeti, neque Mænela territa cornu,
Nec fulvus volucris cuspide stratus aper.
Ecce mea Partheniis circumdata retia sylvis.
Nec meditata seris callida lina dolos.
Numquam ego vel pedicas, venabula, tela, vel ar-
cus,
Ullæ Spartanæ Virginis arma tuli.
utinam mens ista mihi, Dictynna, fuisset.
Non ego nunc prædæ cingerer arte meæ!
Ceu quibus imprudens studiis mihi torpuit ætas!
Quin potius, nemorum crura notata rubis!
ut quæsitæ tuis mihi præmia, Bacche, traheretis?
Aut agitata tuis præda, Cupido, iugis?
Non tantum pharetram; neque tantum tela Cupido
Cauta sed, ut fallas, fila, pagasque geris.
Campineos tantum neque concutis Euiæ thyrsos,
Sunt quoque, queis capias ebria crura, doli.
Cum surgit Dalilæ Samson malè tonsus ab ulnis,
Vincta Philistæo brachia fune tulit.
Cum jacet ignoto Noë superatus Iaccho,
Compede succiduos stringis Iacche pedes.
Dalis, ecce, suis iam me quoque casibus ambit,
Quæ toties votis præda petita meis.
Hei mihi, quot circum pedicarum indagine cingor,
Ceu fera venantum præpete lepta globo!

Sci-

Scilicet illa fuit spectri feralis imago
Antonio celsi vertice visa iugi :
Cum parvère oculi collecta sub unius ictum
Omnia, quæ mundo dedita regna jacent,
Omnia, ceu parvâ tellusque, polusque tabellâ,
Pictaque stant minimo corpora tota vitro.
Omniaque hæc ingens obseps erat undique rete,
Multaque furtivis flamina sparsa viis.
Quisque suas fraudes, sensit sua vincula quisque,
Hic caput, ille pedes vinctus, & ille manus.
Sic sua deceptum laquearat quemque voluptas,
Ut visco itolidæ decipiuntur aves.
Ah ! sua nexilibus tendit mors undique ramis
Retia, arachnæo callidiora dolo.
Utque sedet nigro venator araneus antro,
Insidians pennis, stridula musca, tuis :
Sensit ubi motû trepidare cubilia telâ,
Emicat, & trepidam raptat in antra feram :
Aut qualis viridi latet arbore callidus auceps,
Pennipedi meditans vincla dolosa gregi.
Linigeros abdit vicino gramine vallos,
Spargit & in nitido plurima granâ solo.
Et circum inclusas secreta crate volucres :
Quæque canant vinctæ compede, ponit aves.
Hæ, saltu, & cantu ; levis ille foramine buxi :
Hæ socias, prædam decipit ille suam,
Venantium haud aliter scelerum comitata corona
Implicat insidiis mors sua quemque suis.
Quique super laqueos nixus dare corpora saltu,
Hæc, miser, in stygias præcipitatur aquas !

AMBROSIUS.

De bono Mortis.

Cap. 5.

L Aquens in auro, viscus in argento, nexus in prædio, clavus est in amore: dum aurum petimus, strangulamur; dum argentum quærimus, in visco ejus hæremus; dum prædium invadimus, alligamur.

Non

38

Non intres in iudicium cum servo
Psaln. 143. 2.

GEMITUS X.

Non intres in iudicium cum servo tuo.
 Psalm. 143. 2.

QUOD decus est Dominis in ius arcessere servum,
 Palmaque quæ servi, jure vadantis Herum?
 Et servilis hero vertit victoria probro.
 Et reus offensæ servus herilis abit.
 Crede mihi, pudor est, mecum tibi texere rixas.
 Jurgia nec tecum convenit esse mihi.
 Non ego sum, tantæ cui sit fiducia pugnae,
 Non ego materies litibus apta tuis.
 Nempe tuis scribi vis bella forensia fastis,
 Aut mea fortè tuam vincere causa potest?
 Cujus erit felix adeò facundia linguæ,
 Quæ sperare sibi tanta trophæa queat?
 Juridici nulla est ita vox exercita rixis,
 Quo tua debilior causa loquente cadat.
 Heu nimis austeram dispensas cognitor urnam!
 Nec tuus inflecti se rigor ille finit.
 Sat tua nota quidem gemino clementia mundo,
 Blandaue & in pœnas est tibi lenta manus:
 Mœstaque cum statuis tristi tibi mœvor in ore est,
 Tamque rei damno, quàm reus ipse, doles.
 Parque tibi dolor est de crimine sumere pœnam,
 Ac sua de plexo crimine pœna reo est.
 Nec sibi decretam velit ullus demere mulctam,
 Arbiter ut proprii criminis ipse foret.
 At licet ingenuas habeant hæc carmina laudes,
 Judicii cupiam puncta subire tui.
 Nam quamvis miseris bonus es, veniæque paratus,
 Attamen in fontes jurè severus agis;
 Et tibi tam justâ pendet lanx utraque librâ,
 Par sit ut ex æquo gratia, parque rigor.
 Nec finis affectus, captivaque pectora duci,
 Nec subigunt animum lenia verba tuum.
 Nec, si caudidici vox incantaverit aures,
 Facundâ minimum diluat arte nefas.

Perdidit hic cassas facundia, Snadaque vires,
 Et silet hoc omnis gratia mura loco.
 Nec prece, nec pretio, nec fraude, nec arte, nec
 Præstitit hoc unquam vendita causa foro.
 Quis locet intrepidus tam diro Iudice lites,
 Aut tantum impavidus pareat ante Deum?
 Non ego si savi vocer inter ovilia Martis,
 Dura tui metuum septa Gradive, fori.
 Nec trepidem (licet ipsa Decem citet hasta viros
 Ne mea centeno iudice causa labet.
 Nec tua (causarum scopulos) infamia, Cassi,
 Pulpita, si jubeas Prætor, iniqua querar.
 Nec Kadamanthææ verear subsellia rixæ,
 Scamnaque Dictæi litigiosa senis:
 Nec, quibus inclusas tenet arbiter Æacus umbra
 Infernis dubitem rura subire plagis.
 Quilibet in caput hoc dicat suffragia iudex.
 Et serat immites quælibet urna notas:
 Causarum mihi tot lingua est inflata trophæis,
 Se putet ut nullo cedere posse Foro.
 Unius at timuit solummodo Iudicis urnam,
 Iudicis, & testis qui vice solus agit.
 Qui semel ut sava sententia lata tabellâ est,
 Nec prece, nec lacrymis triste retractat opus.
 O durum, & fatale reis, miserisque tribunal,
 Quo iudex rigido tam gravis ore sedet!
 Dicitur attonitis & ternâ luce supinis,
 Hunc oculis Agathon extimuisse diem.
 Utque sibi noxæ Paulus non conscius esset,
 Hoc tamen est veritus iudice stare nocens.
 Quique sui Salomon doctissimus audiit ævi,
 Mens pura est quemquam dicere posse, negat.
 Quin sacer hac etiam trepidus formidine psalto
 Iudice te, tutus quis reus, inquit, erit.
 Quique tot adversos tulit æquo pectore casus,
 Vix fore clara satis sydera, Jobus ait.
 Si trepidant igitur, tanto censore, columnæ,
 Quo stabunt tabulæ, ligna caducea, pede?
 Sique tremunt pavidæ nutante cacumine cedri,
 Qua spe parva suam sylva tenebit humum?
 Frigidus, heu! refugit mihi toto corpore sanguis
 Aspectus quoties hæc subit urna meos.
 Non secus ac visâ cum victima fortè securi,
 Decepto refugit verberare tonsa caput.
 Parce precor, neque jus mihi dic hac cognitor
 Sancta Themis causâ quâ cadat ipsa suâ.

BERNARDUS.

*Sermone 8.**Super Beati qui, &c.*

Quid tam pavendum,
quid tam plenum
anxietatis, & vehemen-
tissimæ sollicitudinis ex-
cogitari potest, quàm ju-
dicandum adstare illi tam
terrifico Tribunali, & in-
certam adhuc expectare
sub tam districto Judice
sententiam?

F

Non

42

Non me demergat tempestas aquarum, neque
absorbeat me profundum. Psalm. 69.

GEMITUS XL.

*Non me demergat tempestas aque, neque
absorbeat me profundum. Psalm. 69.
16.*

O Nimis instabilis dubii inconstantia Ponti,
Qui tot pellicibus carbasa fallis aquis !
Nempe fluis vitreis, refluisque argenteus un-
dis,
Mentiturque tuus dura metalla liquor.
Nonnumquam placidus tacitæ stat more paludis,
Nec magis ulla lacu stagna modesta jacent.
Sæpe tibi horriheat vix summum fluctibus æquor,
Cum levis exiguo stringitur unda Noto.
Mobilibusque salit circum cava ligna choreis
Subsiliuntque levi vela petulca rate.
Quin sinis æratis findi freta mollia rostris.
Utque tibi canas tonsa flagellet aquas :
Nunc, velut è duro vigeant tibi terga metallo,
Tot tereris remis, terra quot ipsa rotis.
Et tua, ne quâ parte fides suspecta laboret,
Marmora perspicuo pandis aperta sinu :
Ceu Crystallineo nequeat fraus esse profundo,
Aut fieri vitreo nullus in amne dolus.
Ecce ubi discinctam iam non tenet anchora puppem,
Auraque remigio prona secundat iter ?
Quam citò deserto discessit littore pinus,
Et jam nullâ domus, nulla videtur humus ;
Improvisa ratem medio circum æquore cingunt
Hipporadæ laxis agmina missa cavis.
Non secus ac sævâ servus damnatus arenâ
Opprimitur Libycis præda voranda seris.
Aut nemorum latebris deprehensus fortè viator,
Prædonum subito cingitur orbe latus ;
Tum surgit tumidis præsagum fluctibus æquor,
Venturoque tremit discolor unda metu :
Mox ubi decertant simul Africus, & simul Eurus,
Et notus & Boreas incubuere salo ;

Finditur abruptus varia in divortia pontus,
 Distrahit ut fluctus quæque procella suos :
 Et patet horrendo præceps Neptunus hiatu,
 Mersurus pelago circumeunte ratem.
 Heu ! gemit hîc tumido pendens trabs anxia finis
 Et perit, undecimâ si prior unda venit.
 Aut hæc, aut similis salis est fallacis imago,
 Tam citò de placido sæva fit unda mari.
 Sed mihi mentito simulata est fabula ponto,
 Non ego de vestris, Tethy, querebar aquis.
 Nec mihi de rapidis, qui torquent æquora, ventis
 Nec mihi de regnis, Æole, verba tuis.
 Nec mihi de levibus, temerarie Typhy, carinis
 Ire quibus liquidum primus es ausus iter.
 A patrio numquam solvit mea littore puppis,
 Nec vidi virides, Numina falsa, Deos ;
 Nec ventos didici, neque ventis vela retendi,
 Qui facit hanc artem, quam facit, arte luat.
 Quem cecini pontus, mea vita simillima ponto est
 Quæque tulit puppis, illa ego puppis eram.
 Æolidæ magno flantes circum agmine fratres,
 Sunt animi motus, gens violenta, mei.
 His ventis, hac nave, per hæc ego cæcula currens
 Tot sensi humanis rebus inesse vices.
 O fallax nimium mendaci vita sereno,
 Quæ nigra de lætis tam citò regna facis !
 Nulla deest Venerum tibi copia, nulla lepōrum,
 Omnia blanditiis lætitiisque fluunt.
 Dum ferit intus amor, ventisque agitata libido,
 Triste nihil, fraudem fraude tegente, patet.
 Ast modò cùm stygio vitiorum erumpere fluctu,
 Hisque animum ventis afferuisse lubet,
 Tunc videt, heu ! quanto fuerit mens hausta pro-
 do,
 Quoque gemit, scelereum quàm grave sentit onus
 Atque utinam ! ut liquidis Pelagi qui mergitur
 dis,
 Exerat Oceano terque quaterque caput ;
 Sic imo scelereum mersus semel æquore mentem,
 Submersas superis tendat ab anne manus !
 Sed velut in tetrum terræ delapsus hiatus,
 Quem simul & putei tracta ruina tegit ;
 Aut æelidas fracto subiit qui marmore crustas,
 Nequicquam obstructo flumine tentat iter.
 Non aliter, prono scelereum qui vortice raptus
 Vix tulit à superis, unus & alter, opem.

icis, ut certem pugnantibus una duobus,
 ella movente Noto, bella movente salo?
 icis, ut caput hoc propè mergat & Auster & un-
 da,
 imque necaturas ducere cogar aquas?
 icis hanc animam gemino succumbere fato,
 ec tua sunt velis astra secunda meis?
 ice, nec rabido luctantem desere ponto,
 lausfraga nec medio lina relinque freto.
 ode manum potiùs miseræ, Palinure, natanti,
 t mento digitos subde vocate tuos.

AMBROSIUS.

polog. post. pro David.

Cap. 3.

Magnam faciunt tem-
 pestatem multitu-
 lines cupiditatum, quæ
 elut in quodam Freto cor-
 poris navigantem hinc at-
 que inde perturbant, ut gu-
 bernator sui esse animus
 non possit.

Quis

46

Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno
 gas me, & abscondas me, donec per
 seat furor tuus? *Job. 14. 14.*

his
 pro
 per

Null
 one e
 Lust
 one e
 Aut
 one v
 Visa
 ut ni
 Aut
 um q
 Et ja
 ristia
 Daph
 a rub
 Nulla
 ulla j
 Sylva
 lauser
 Carp
 it ubi
 Erub
 ulla j
 Hosp
 itia q
 Effer
 ulla j
 Fida
 vius e
 Et Ca

GEMITUS XII.

*quis mihi hoc tribuat, ut in inferno
protegas me, & abscondas me, donec
pertranseat furor tuus? Job. 14. 14.*

Quis mihi securis dabit hospita tecta latebris?
Tecta quibus dextræ server ab igne tuæ?
Heu! tuus ante oculos quoties furor ille re-
cursat?

Nulla mihi toties fida sat antra reor.
Hinc ego secretas, umbracula frondea, sylvas,
Lustraque solivagis opto relicta feris.
Hinc ego vel mediis timidum caput abdere terris:
Aut maris exesâ condere rupe velim.
Hinc voveam abstrusâ mortis latuisse cavernâ,
Visa sepulchrales aut subiisse domos.
Ut numquam aspectos Phœbo, Phæbæque penates,
Aut habitasse tuos, nox tenebrosa, specus.
Cum quatit astriferos flammatus Juppiter orbes,
Et jacit accensâ tela trifurca manu;
Nistia ne noceant metuendâ fulmina flammâ,
Daphnide qui metuit tempora cincta tegit.
Ia rubra cum torques furibundâ spicula dextrâ:
Nulla juvant foliis laurea ferta suis.
Nulla juvant tacitis frondosa cubilia sylvis,
Sylva tuis oculis omnis & umbra patet.
Auferat obscuræ densi se frondibus umbræ
Carpserat arboreas qui malè primus opes.
Ut ubi vicino vestigia Numine sensit,
Erubuit, luo proditus ipse suo.
Nulla juvat refugo spelunca immanis hiatu,
Hospita montivagis lustra nec ulla feris.
Litia quæ sensit Medus puer antra leonum,
Effera Chaldaeos antra dedere neci.
Nulla juvant clausis spelæa obscura latebris,
Fida nec umbrarum, fenta sepulchra, domus.
Vivius occultâ deprehendere, Lochæ, cavernâ,
Et Cain è tumultu, frater humate, vocas.

Quid

Quid memorem ut tumidâ Jonas se merferit unda?
 Nec merfsum stabili texerit unda fide?
 Hauserat immâni Jonam quæ bellua ventre,
 Innocuo Jonam bellua ventre vomit.
 Nulla fides vitreo pelagi, nisi vitrea, fundo;
 Pervia perspicuo quid tegat unda freto?
 Nulla fides clausis, Libitinæ longa sepulcris;
 Produntur tumulis ossa sepulta suis:
 Nulla fides tacitis, quas valliant saxa, latebris;
 Tecta caverna suo sæpè relecta sono est:
 Nulla fides nemori, vel opacæ frondibus umbra,
 Ambo caduca pari fronsque, nemusque fide.
 Nec mare, nec tellus, neque lustra, nec antra,
 astra,
 Tuta nec illa mihi, quæ super astra via;
 Tu potes hoc tutis solus caput abdere claustris,
 Dum tua, deposito fulmine, dextra vacet.

AMBROSIIUS

In Jeremiam.

Cap. 9.

QUò te (Adam) dux-
erunt peccata tua,
ut jugias Deum tuum,
quem antè quærebas? Ti-
mor iste culpam fatetur,
latebra prævaricationem.

O

Num.

50
 Numquid non paucitas dierum meorum
 nietur brevi? dimitte ergò me, ut
 gam paululàm dolorem meum. Job
 20.

Nu
 f
 S
 Stam
 Ob
 Nem
 Dic
 Sic fu
 Un
 Sic al
 Na
 Flore
 Flo
 Sic or
 Un
 Stare
 Hor
 Verm
 Flo
 Sed te
 Flu
 Menst
 Et f
 Deniq
 Nec
 Invida
 Se p
 Qualis
 Qua
 Sic red
 Flec

GEMITUS XIII.

*Numquid non paucitas dierum meorum
finietur brevi? dimitte ergo me, ut
plangam paululum dolorem meum.
Job. 10. 20.*

S Cilicet, in magno cupis hoc me ponere lucro,
Addita quod vitæ pars quotacumque meæ.
Si numerata forent aliquot mihi lustra, vel anni,
Muneris hic poterat nomen habere favor :
Stamina sed brevibus junxisse fugacia filis,
Obsecro, dic, pauci quantula summa dies?
Nempe ita, qui vitam modò ducere cœperit infans,
Dicetur moriens occubuisse senex.
Sic sua nonnullis descripta est vermibus ætas,
Una quibus brevis est, integra vita dies,
Sic aliquis numerat celeres sibi flosculus horas
Natali tumulant quem sua fata die.
Floscule mane puer, mediâ-vir, floscule, luce,
Floscule sub noctem, Sole-cadente, senex.
Sic orerisque uno morerisque, ô floscule, Phœbo ;
Uno sisque puer, virque, senexque die.
Staret adhuc volucrum saltem rota lenta dierum,
Hora nec admissis quælibet iret equis,
Vermiculi canerent, tot plenis viximus horis ;
Flosculus, & totidem, diceret, herba fui.
Sed tempus rapidis volat irreparabile pennis ;
Fluminis inque modum, lubricus annus abit.
Menstruus impulsis rapitur quoque solibus orbis,
Et fugiunt, nullo frena tenent, dies.
Denique præcipitis rota concita vertitur horæ,
Nec remeare potest, quæ semel hora fuit.
Invida res, tempus : sua se per puncta trucidat.
Se pariter fugiens, se pariterque sequens :
Qualis tæda suo se flammea funerat igne,
Quæ sibi fatalem congerit ipsa rogam.
Sic redit in proprium sæclorum circulus orbem,
Flectitur inque suas annua meta rotas.

Non fuit antiquis malè fabula prodita chartis,
Quâ genitor sobolem commolit ore suam :
Nempe vorax annos mensesque intericit ævum,
Seque, fluendo parit, seque fluendo necat,
Hora diem, mensemque dies depascit eundo,
Bis senisque senex mensibus annus obit.
Annus obit, mensesque, diesque, horæque, recedunt
Et suus in se iterum tempora gyros agit.
Ergo meo exiguum spatium concede dolori,
Non nisi concesso tempore fata querar.
Non ego supremis tempus mihi risibus oro,
Non facit ad risus reſolve, locuſve meos.
Pro lacrymis spatium, spatium pro planctibus oro
Hæc mihi tantillæ, quam peto, causa moræ est.
Ite igitur magnis lacrymæ, mea flumina, rivis,
Ite, ferite truces ora, sinumque, manus.
Ite per os lacrymæ, sævite in pectora palmæ,
Pars bona, dum statis, temporis ecce fugit,
Sentio, eunt lacrymæ, repetuntur, sentio, planctus
Jam fleui, & planxi, sistite, jam satis est.

---

mo
no
no
cr
H
bre
vi

HIERONYMUS

Ad Paulam.

Epist. 21.

Cum primùm homo
peccavit, eternitas
mortalitate mutata est in
nongentos & ampliùs an-
nos, exinde paulatim re-
crudescente peccato, in
breve tempus hominum
vita contracta est.

G 3

Uti-

54

Utinam saperent, & intelligerent, ac
vissima providerent. Deut. 32. 29.

GEMITUS XIV.

*animam saperent, & intelligerent, ac
novissima providerent. Deut. 32. 29.*

PRO pudor ! usque adeo est homini mens cæca
futuri,

Ut nisi quæ videat, nulla pericla putet ?

Scilicet hoc sapere est, tantum præsentibus
angi,

Nec procul aspectis consuluisset malis.

ante tubas, Miles, dicto parat arma duello,

Cum sonuere tubæ, serius arma parat :

vitas, quas caprat, præfagus prospicit auras,

Anchora velivolam nec remoratur iter :

nas veniente metet segetes æstate colonus,

Credidit exultis ante colonus agris.

vidua quin etiam metuens formica senectæ,

Vectat in annonam paucula farra suam.

quid agis, gens eventus ignara futuri ?

Tempora, quæ venient posthuma, nulla times ?

anima perpetuo fors nent adamantina filo,

Aut cessant triplices volvere pensa colus ?

alleris : ah ! nulli datur has placasse sorores :

Una licet parcat, de tribus, una secat.

edere fors pacto sanxere perennia clavo,

Concordes stabili vitæque, morsque fide ?

alleris, ah ! nimium tibi pacta faventia fingit.

Non servant ullam vitæque, morsque fidem :

nte, nivem fidis lambent incendia flammis,

Juraque fœdis fragis sancier auster aquis :

ntè dies nocti : pacem nox antè diei

Servet, & infestis accubet æna lupis.

omnia lethifero latè Mors subjugat arcu,

Quidquid & hoc Phœbi vascitur igne, necat.

emo venenatæ vitavit arundinis ictum,

Omnis ab hac cervix, cuspidè, vulnus habet.

lic teneros matrum rapit inter brachia, natos ;

Aut cunas, tumulum, cæde recente facit.

lic pueros, alibi configit arundo puellas ;

Hic juvenas, illic suberat illa senes.

Strataque jam nullo discrimine, funera miscet,
 Militis atque Duris corpora mixta jacent.
 Nec micat auratâ tibi Crœse cadaver arenâ,
 Pulchrior antruus est, pulchra Rebecca, cinis)
 Aspice, quid cineres sit Cæsaris inter & Iri?
 Omnibus en color est unus, & unus odor.
 Quid juvat his igitur tantum confidere rebus,
 Ceu lethi imperio vita soluta foret?
 Stat sua cuique dies, depleto ferrea fuso,
 Serius aut citius quemlibet urna vocat.
 Cogimur huc omnes, huc summus, & infimus oc-
 cumbimus, emenso tempore quisque suo.
 Ac tum si vacuas animus simul iret in auras,
 Ut vapor in nebulas extenuandus abit.
 Morsque foret nostræ quoque meta novissima vi-
 mors simul amborum corporis, atque animi.
 Quam bona mors esset posituris morte dolores,
 Quos nova post vitam, vitæve, morsive dabit.
 Quilibet extremam lætus properaret ad horam,
 Et puto, vivendi vix superesset amor.
 Sed dolor, heu! non est mors ultima linea rerum
 Non necat hic animum qui cremat ossa rogos.
 At postquam è terris anima exhalata recessit,
 Judicis extemplo sistitur ante pedes.
 Ille sedet justumque, & inexorabile Numen,
 Flammaque sunt oculi, flammaque sulva caput.
 Illa tremens metuensque oculos attolere (cœlo)
 Dura catenatâ vincula mente gerit.
 Ille sinus animi, ibrasque introspicit omnes,
 Quodque latet tacitum nocte favente nefas,
 Illa scelus convicta suum pudibunda satetur,
 Nec videt, effugio, quem petat, esse locum.
 Ille simul Iudex, testis simul, & simul actor,
 Comperti statuit criminis esse ream;
 Illa memòr nullis hanc flecti questibus aulam,
 Heu! frustra effusa se sepelit lacrymis:
 O quis tunc animæ sensus, quæ cura relictæ!
 Nullus ubi pro se, jurè patronus agit.
 Nempe vocat montes, & inhospita culmina cantu
 Antraque queis trepidum condant operta caput.
 O Anima! O Iudex! O non placabilis urna!
 Quis secum hæc meminit, nec citò dirigit?
 Sed nondum hoc tanti claudantur sine dolores;
 Altera adhuc restant, vitæque, morsque super.
 Vita perennanti quæ sæcula protrahet ævo,
 Mors longa extremum non habitura diem.

In quibus, ah quantis laniabitur hæc tormentis ;
 O quibus, ô quantis affluet illa bonis !
 Illa, suas pascit Divino nectare mentes,
 Hæc, miscet liquidâ pocula plena pice.
 Illa, Chely Angelicâ vel gutture carmina fundit,
 Hæc gemit horrendis exululata sonis.
 Illa agat æternas cœlo plaudente, choreas :
 Hæc salit ad colubros, sæva Megæra, tuos.
 Illa, nec æstivis, gelidis nec adurit astris,
 Hæc furit immitis igne, geluque vadi :
 Illa per ætherios agit otia mollia campos :
 Hæc agit æterni triste laboris opus.
 Illa dolorum expers, mala nulla, nec aspera sentit,
 Hæc patitur dirum quidquid Avernus habet.
 O felix opibus, felix tot vita triumphis :
 O gravis, ô tantis mors metuenda malis !
 Vel tua, vel tua nos dubio manet alea jactu,
 Alea, non aliâ projicienda vice.
 Ah subeant vestri geminæ sit pectora curæ,
 Ut semel alterius fors obeunda cadet.

AUGUSTINUS

Soliloq. Capite 3.

Quid potest lamentabilius &
 terribilius cogitari quam
 Ite? & quid delectabilius expri-
 mi quam Venite? duæ sunt vo-
 ces, quarum nihil horribilius u-
 nâ, & nihil jucundius alterâ
 poterit audiri.

De-

58

Defecit in dolore vita mea, & anni mei
gemitibus. Psal. 31. 11.

fecit
mea

H

dum

ec tar

quin

edidit

inqu

que

um

que

Cum

ego

Omn

me

Qua

onju

Sola

ost d

Et p

uis i

Qu

ulla

Sec

Et pl

Iph

repe

Sec

Qua

Co

Et N

La

Ast

Do

GEMITUS XV.

*fecit in dolore vita mea, & anni
mei in gemitibus. Psal. 31. 11.*

Hoc erat ergo meis dominans Natalibus a-
strum,
Ut mihi lux fausta nulla rediret ave.
Quam levis optati me temporis aura sefellit!
Cum toties repeto, Crastinus albus erit.
Et tamen albus adhuc mihi Crastinus ille reluxit;
Quin, qui præterit proximus, ater erat.
Edideram alternos vitæ succedere casus,
Inque vices lætis cedere mœsta locum.
Que serenato detergis nubila cœli,
Cum revehis clarum Cynthie pure diem;
Que maris reparas fugitivos Cynthia fluctus,
Cum tingis refuſo littora sicca ſalo,
Ego venturi non felix temporis augur,
Omnia pro votis rebar itura meis.
Et mea quàm diſpar, quanteque ſeverior illis,
Quas dat nupta viro, rititia eſt lacrymis:
Coniuge deſuncto, bis denis menſibus, uxor
Sola demi queritur, conjugis orba necem.
Poſt decimum finitur lugubria pōnere menſem,
Et peplum nivea vertere triſte toga.
Quis mihi tranſactus ſemel eſt ſine luctibus annus?
Quis vacuus menſis? quis ſine nube dies?
Nulla meis lex dat finemve, modumve, querelis,
Sed parit aliſiduus, ſevelut Hydra, dolor
Et planctu, & lacrymis, gemituque abſumitur omnis,
Ipſaque pars minima eſt vita caduca ſui.
Ipſe quidem rabidis ſunt æquora turbida ventis,
Sed brevis eſt, quoties magna procella furit.
Quasque rapit ſylvæ brumæ inclementia frondes,
Compensant viridi tempora verna comâ.
Et Notus obſcuris quoties regit æthera nimbis,
Lætior innubi mox redit ore dies.
Aſſi mihi perpetuos contexunt funera luctus,
Dempta nec eſt nullo ſyntheſis atra die:

Mœſta.

Mœstaque nec sesto cessavit tibia cornu,
Pectus ebur: pugni, plectra querela, fides:
Hæc cytharâ, soles, hoc transigo pectine, noctes,
His fidibus vitæ tempora fallo meæ.
O quoties victo suspiria pectore rupi,
Cum cuperem tacito mergere verba sinu!
O quoties, lux quanta meis fuit acta querelis,
Lunaque quanta meis planctibus acta fuit!
Ne generem, memini, toties monuistis amici,
Multaque ne generem, credite facta mihi.
Libera lætitiæ suafistis frena remitti,
Illico lætitiæ libera frena dedi.
Ast ubi singultum compescere risibus opto,
Risibus heu, gemitus obstrepere meis!
Sapere, volens placidas somno traducere noctes,
Perpetuò vigiles obruor imbre genas.
Dumque diu nimium violentos comprimo fletus,
Heu, mare perruptis effluit aggeribus:
Flumina, vos testes; vos, nota cubilia sylvæ,
Vosque cavæ valles, conscia vosque iuga;
Vos testes, quoties suspiria vincere tentans,
Victa, reluctanti murmura corde dedi!
Quin etiam auditis permota ululatibus Echo:
Questibus audita est aggemuisse meis.
Tunc ego, tunc illa, alternis dedimus lamenta,
Flevimus inque vices, planximus inque vices,
Ut pandionia sibi dant responsa sorores,
Cum cæsum, thalami labæ queruntur Itym.
Et sedet hinc Progne ramo miserabile plorans,
Et sedet inde suum flens Philomela nefas.
Alteraque alterius sequitur suspiria, questu,
Admissum lacrymans utraque crimen avis.
Talis & Alcýone cum naufraga vela mariti,
Nequicquam scopulis litoribusque canit.
Aut viduus, viridi nemoris sedet arbore turtur,
Comparis æterno murmure fata gemens.
Sic mihi satidicæ nerunt quoque stamina Divæ,
Iret ut optato fidere nulla dies.
Utque adimant nullos lamenta perennia luctus,
Aut cesset, causâ deficiente, dolor.
Sed fuit, ut primæ, gemitus, vox prima loquelæ,
Sit gemitus vitæ vox quoque summa meæ.

CHRYSOSTOMUS.

Hom.

In Psalm. 115.

AN non est meritò ingemiscendum, quod sumus in regione alienâ, & in Coloniam procul à patria positam amandati?

Con.

62

Concupivit anima mea desiderare iustitias tuas. Psal. 118.

Diffi
ne v
Non
mbig
Imp
e sati
Et si
Deu
Aut
on n
Et m

V O T A

ANIMÆ,

S A N C T Æ.

LIBER SECUNDUS.

VOTUM I.

concupivit anima mea desiderare justificationes tuas. Psal. 118.

Coelestem, dubitans, terrenumque inter amorem,
Nescio, quo stertuam sub duce signa sequi.
Ille sub imperium, vocat hic ad pilea; pugnant.

Diffimili nimium conditione duces.
Hinc vocor, hinc revocor, rursusque invitor utrinque.
Non secus ac refluo quassa carina salo.
Ambiguum faciunt Amor hic, Amor ille duellum,
Impediuntque suo sistere vota loco.
Satis, ah: tandem mala tot fastidia passæ,
Et sinat ad portus spem revocare suos:
Deus! aut nullo calcet mihi pectus ab igne,
Aut solo caleat legis amore tuæ:
Non nego; quod lubeat, magna est, optare voluptas;
Et modò posse, volo dicere, nolo modò:

Frena

Frena nihil patitur minus, atque libido vota
Nec se lege sinunt, libera vota premi.
Ut vagus exultim lorisque, lupisque solutus
Quos libet in pastus currere gaudet equus:
Aut itabulo ruit, & viridi mox volvitur herba
Deposito nimium bucula lata, iugo.
Ast ubi mox revocat consueta ad aratra color
Excutit ille lupos, illa recusat onus.
Scilicet expetitur libertas una vovendi
Quæ satis est, quanivis utilitate vacet.
Sic Phaëton patriæ ruiturus ab axe quadrigæ,
Appetis ignotus flectere rector equos.
Sic quæque non solitis dum niteris altius alis
Icare, subjectis labere mersus aquis.
Quàm varia superùm lassas prece fundimus
Cælitibus, puto nos sæpè movere jocum.
Ille vovet nuptam, nuptæ vovet ille sepulcrum
Hic sobolem nasci postulat, ille mori:
Ille Patri mortem, Patri rogat ille salutem:
Hic fieri juvenis supplicat, ille senex,
Vix, puto, consentit centum de millibus unum
Quin aliquis voto dissidet ipse suo.
Denique quid Superos oret, pars maxima nescit
Tam nova quisque sibi vota, precesque facit
Sic ubi jam gravidæ stimulant fastidia Matres,
Obscœnam satiant fercla pudenda famem:
Scilicet expetitur modo calx, modo creta pala
Et modo, quæ stomacho displicuere, placent
Quid desideris ultra tot inanibus uror?
Quid jaculor nullo votaue, spesque scopo?
Este procul gemitus, procul anxia turba, timor
Sollicitæque preces, votaue, spesque proci
O Deus! aut nullo caleat mihi pectus ab igne
Aut solo calcet legis amore tuæ!

AUGUSTINUS

Soliloq.

Capite 12.

A Llice, Domine, concupiscentiam meam
dulcedine tua, quam ab-
condisti timentibus te, ut
concupiscam te concupis-
centiis sempiternis; ne
vanis illectus, & deceptus
interior gustus ponat ama-
rum dulce, & dulce ama-
rum.

H

Uti-

Et inam dirigantur viae meae ad custodias justificationes tuas! Psal. 119.

Illu
lac
Et
uog
Ex
Non i
He
Rec t
Ips
Rec I
Cui
Ieu,
En
Non e
(So
ed p
Nox
Nulla
Qu
Et
Vix f
Sed
Cassu
Op
Nulla
Ne
Nulla
W

VOTUM II.

*tinam dirigantur viæ meæ ad custo-
diendas justificationes tuas ! Psal.
119. 5.*

QUò ferar ? In tanto deprensa errore viarum,
Sectum ubi tam vario tramite fallit iter !
Hæc abit in dextram, subit altera semita læ-
vam,

Illa tumet clivis, vallibus ista jacet.
Læc faciles aditus, aditus habet illa malignos,
Et quæ illa tegit, detegit illa dolos :
Uoque vel hæc tendat, vel quò se porrigat illa,
Exitus implexo sine videre vetat.
Conita, quæ partes via se findebat in ambas,
Herculis ambiguum fecit euntis iter.
Læc totidem refluus Mæander flectitur undis,
Ipse suis quamvis obuius erret aquis :
Læc Labyrinthæi tanta est fallacia tecti,
Curva licet variis flexibus antra tegat.
Leu, graviora meos cohibent discrimina gressus :
En geminâ dubiam parte pericla premunt.
Non ego quæ metuum divortia mille viarum ;
(Solutus Dædaleâ, qui fuit æde labor)
Ad præter varios curvis ambagibus orbes,
Nox etiam cæcas celat opaca vias ;
Nullaque se presso monstrant vestigia signo,
Qua populus trito calle, notarit iter.
Et licet explorem prætensis obvia palmis,
Et vitæ obstantes tubera dura, petras.
Nix satis inceptos ausim producere cursus,
Sed retinent timidum noxque, dolusque, gradum.
Cassus ut ignotâ cùm fors regione viator
Opprimitur nebulâ præcipitante diem :
Nullaque jam toto collucent sidera Cœlo,
Nec propè sunt ullæ, rustica tecta, casæ ;
Nullaque signato callem notat orbita fuleo,
Ista nec humano semita trita pede.

Nec scit, an in sylvas, an eat ruiturus in undas,
 Longius inceptam si paret ire viam :
 Tum validis mutos compellat vocibus agros,
 Si quis aberranti præstet arator opem.
 Utque vel è stabulis, tacitisque quis audiat ante
 Ingeminat longos, terque quaterque sonos.
 Omnis at in surdas clamor volat irritus auras,
 Nullaque Pastoris verba remissa sonant.
 O quis in his tendat mihi stamina fida periculis!
 Quis Deus in tantâ, sit mihi nocte Pharos?
 Ifacidas quondam per inhospita regna vagantes,
 Insolitas docuit clara columna vias :
 Stella comes monuit Nabathæos lumine reges,
 Parvaque Bethlemæ duxit in antra domus.
 Quin recereant trepidos, fratrum duo sidera, nam
 Tu quoque mi gemini Castoris ede facem.
 Gnosîs aberrantem revocavit Thesea filo,
 Setaque Leandro fixit amica facem.
 Ecce ego sum Theseus, vice tu mihi sis Ariadne
 Cumque ero Leander, sis vice Sestiados.
 Aspicias ut multi, vaga turba per avia currant.
 Et suus huc, illuc, quemlibet error agat :
 Hic cadit ignotâ præceps regione viarum,
 Ille vago cæcum tramite versat iter :
 Hic celerat cursus ; hic passus deside lentat ;
 Sapiens ille suos, fertque refertque gradus :
 Hic diversus abît, ; lateri comes ille propinquat
 Hic Comitis ductu fallitur, ille suo :
 Perpetuos aliquis vestigia flectit in orbes :
 Alter in obliquas volvitur usque vias :
 Hic ratus ad certam cursu se tendere metam,
 Decepto reperit limina prima pede :
 Denique in errorem facto ruic agmine vulgus,
 Quodque tenere decet, vix tenet ullus iter.
 O utinam, recto tendas mea semita ductu
 Nec fraus decipiat tramitis ulla gradum :
 Qualis ab excusso fugit irrevocabilis arcu,
 Dum volat ad certum missa sagitta locum :
 Talis inoffenso festinet limite cursus,
 Quâ tua nempe movent tendere iussa, viâ :
 Esto igitur, mea lux quoties jaculabere, nervus
 Quemque petes iaculis, lex tua sancta, scopus
 Quâque scopum cupies certus tetigisse sagittâ,
 Illa ego sum digitis lecta sagitta tuis.

AUGUSTINUS

In Solit.

Capite 4.

O Domine, qui es lux,
qui es via, veritas,
& vita; in quo non sunt
tenebræ, error, vanitas ne-
que mors. Dic verbum,
Domine: fiat lux, ut vi-
deam lucem, & vitem te-
nebras: videam viam, &
vitam invium: videam
veritatem, & vitem vani-
tatem: videam vitam, &
vitam mortem.

Perfice

70

**Perfice gressus meos in semitis tuis
non moveantur vestigia mea. Psal.**

fic
ut
Psa

E
struit
Et de
temp
Tata
ovoc
Et ju
lox p
Rem
um p
Corp
lox o
Flur
epid
Duc
spice
Aspi
astim
Qua
emp
Qui
ec ta
De p
ec v
Sax
on e
Elle
uod
Qu

VOTUM III.

*aspice gressus meos in semitis tuis :
ut non moveantur vestigia mea.*
Psal. 17. 5.

ERgo caduca gradum toties mihi tibia falles,
Sternet & in planâ pes vitiosus humo ?
Aspice qui Cœlis hominum vestigia spectas,
Firmaque sæc pressa stet mea planta solo.
Fruit implumes pennata ciconia pullos,
Et docet æreas præpes inire vias.
Templo volucrum sequitur modò filia Matrem,
Tutaque jam peragit, quod metuebat, iter.
Provat expansis sobolem Jovis armiger alis,
Et jubet insuetas sollicitare plagas.
Iox præit, & pleno se jactat in aëre lapsu,
Remigio soboles subsequiturque patrem.
Cum primum ignotas tentat puer inscius undas,
Corporis inductum subere fulcit onus :
Iox opis oblitus, flumen sine cortice tranat.
Flumen inexperto sæpè sed ore bibit :
Epulis at doctis ubi plauserit æquora palmis,
Ducit in immenso brachia tuta salo.
Aspice, qui Cœlis hominum vestigia spectas,
Aspice quâ nobis arte levetur iter :
Assineor fragili puerilia membra curuli,
Quæque vehunt socias ipsa propello rotas.
Sempe tripes baculi sic stipite nititur ætas,
Quique senem vectat, à sene fertur equus.
Ecce tamen ambiguus malè decipiare querelis ;
De pedibus tecum, nulla querela meis.
Ecce vitio plantæ, vitio neque crura laborant,
Saxa per & salebras tibia nostra salit.
Non ego pennipedi dubitem certare Camillæ,
Esse per intactas quæ pede, fertur, aquas.
Quod queror, est animi vitium lacrymabile nostri,
Qui, quibus incedat, languidus est pedibus.

Hen

Heu jacet afflicto, affectibus omnibus æger :
 (Hei, quibus incessit, nempe fuere pedes !)
 Si quod iter, quamvis breve sit, virtutis eundem
 Mens mihi sit minima læssa labore via ;
 Crura forent fragilis veluti tua, Nyle, papyrus,
 Quæque ruit motâ canna palustris aquâ.
 Rarus, at immodicus quandoque refuscitat ardor
 Et pede fulmineo stringere cogit iter.
 Sed bene vix cœptum, currendi extinguitur ardor
 Lampadis ut magno flammula parva Noto,
 Ne tamen ignavis videar se nescere plantis,
 Promoveo tardos pigra subinde gradus.
 Ast mea tunc, caveam quisquam vestigia servet,
 Ne puter immodicis ebria facta scyphis.
 Scilicet in partes ita tibia claudicat ambas.
 Semipedis claudi pes uthiulcat iter :
 Nunc volo, nunc nolo, nunc æstuo, nunc languo
 Nunc stupet ut rigido mens religata gelu :
 Impatiens igitur, cœpti sine fruge laboris,
 Sape viæ medio, læssa retento gradum.
 Sed neque, quâ languens statione resistere tent
 Instabilem valeo figere firma pedem.
 Auferor adverso velut incita puppis ab æstu,
 Quam neque vis remi, nec sua vela juvant.
 Damnaque sunt iterum vano redimienda recursum
 Irritus æterno sic redit orbe labor.
 Nempe catenati, sic publica corpora, servi
 Circumeunt toties pendula recta mola.
 It mola, perque suos rapitur circumvaga gyros
 Sed petit his, quicquid conficit illa viæ.
 Heu quid agam : neque sueta vehi, neque cuncta
 docta,
 Nec pedibus minimas utilis ire vias :
 Magnum iter est Cœlo magnis huc passibus iturus
 Quid faciet lentis nostra quadriga rotis ?
 Tu paria ingenti perlaberis ardua saltu,
 Vastaque tergemini crura gigantis habes.
 Eodem passu, Hesperiumque amplectere mundum
 Sub semur ut Rhodius vela Colossus agit :
 Ast testudineo reputat mihi tibia gressu,
 Aut chelis referor, Cancer adunce, tuis.
 Quid positas igitur sperem contingere metas,
 Quæ metas refugo perditâ sector equo ?
 O Deus, ambiguos trepidantis perlice gressus,
 Vincat & applausus nostra quadriga rotis.

ANIMÆ SANCTÆ.

MBROSIIUS,

De fuga sæculi.

Cap. I.

Quis inter tot passio-
nes hujus corporis,
inter tantas illecebras hu-
jus sæculi tantum atque in-
numeratum servare potest
vestigium?

I

Con-

Sge timore tuo carnes meas, à ju
am tuis timui. *Psal. 119. 120.*

si q
e q
oc
ape
t n
stib
roft
pue
ua
pici
Asp
lice
Sign
r eg
Disce
urim
Cur
a pu
Non
agiti
Non
e cor
Nil n
empe
dilita
e tren
Nec r
e quo
Et ca
cu! p
Paige

VOTUM IV.

*afige timore tuo carnes meas, à judi-
ciis enim tuis timui. Psal. 119. 120.*

Itera prima rudi quondam inculcata juven-
ta,

Fertur ab antiquis, Numinis esse Timor:

Certaque non aliâ Sapiëntia discitur arte,

Si qua fides verbis, Nate Davide tuis.

Et quoque nostra fuit formata puertia ludo,

Doctaque fidereas mens trepidare minas.

Imperat heu! tantis stupuit mens cæca tenebris,

Ut neque, quod toties audiit, Alpha sciat.

Stibus Orbili plectenda ignavia sceptris,

Post malè tot positos, nil didicisse, dies!

Pueri ferulis segnes elementa docentur,

Quæ levis affequitur sedulitate labor;

Piciunt nigras Cadmi bis, terve puellas,

Aspectasque vocant, nomine quamque suo.

licet atrato sit par color omnibus ore,

Signa tamen faciem propria quamque notant.

Et ego quod teneris Infantia combibit annis;

Discere non etiam tempore posse putem?

Prima sunt, nullo penitus mihi docta Magistro,

Cut disci nequeat, arte iuvante Timor?

Impudet! en timeo, quæ contempsisse decebat:

Non timeo, iustos quæ meruere metus.

Agitium, minimo timeo committere teste,

Non timeo facinus, teste patrare Deo.

Et corpus perimant, metuo de nocte latrones,

Nil metuens Animæ certa pericla meæ.

Impe fugat Pictæ sic passer imagine larvæ,

Aluta cui visco virga timenda fuit,

Et tremuit aspectæ cervus formidine pennæ,

Nec tremuit obstantes, agmina rauca, canes;

Et quoque, Marmaricæ trepidat leo terror arenæ,

Et cadit in tensas territus igne plagas,

heu! premit humanas furor hic caëline mentes,

Pulgetras metuant, fulmina nulla pavcat.

Subjicitur pedibus nigri metus omnis Averni,
Creduntur stygii fabula ticta foci.
Scilicet, abjecto leve sit scelus omne timore,
Sed gravis insequitur pœna Timore, scelus.
Flagitiis demum incipiunt trepidare peractis,
Ante scelus, nullus pectora terror habet.
Tum pavor heu madidis mentem sudoribus an
Et læsi ante oculos Numinis ira redit !
Tum subitus strato vigiles Timor excutit artus,
Propria tum vacuos terret imago choros.
Si strepitum moti dederit mus stramine lecti,
Creditor è sylvis exiluisse leo.
Nocte levis quassâ si murmurèt arbore ventus,
Horrescunt rigida, fronde sonante, comæ.
Quid faciant, subitis si fulminet ignibus æther,
Aut sonet æthereo grandior axe fragor ?
Pectora cœlesti stupeant percussa tumultu,
Et flammâ metuant dissiliente peti.
Tunc terrent auræ, tunc terrent scilicet umbra
Augurioque notant omnia signa necem.
Quin etiam nemorum nocturna silentia terrent.
Ipsaque se fontem mens furcata timet.
En quantum miseris pœnæ, mens conscia donat
Ipse in sese animus verbera tortor agit.
Heu quoties Stygii, turbato in Cæsare, manes,
Pharsalici quoties emiculistis agri !
Sæve Patris vindex, furiis agitaris, Orestes,
Umbra trucidatæ viva Parentis erat.
Mœste colubrisera Pentheu laniaris Erynni,
Vindicat hoc læsos verbere Diva Deos.
Nulla reos animos agitat mage dira Tyrannis,
Quam testem assidue pectore ferre suum.
O Deus ! ô confige tuo mihi corda timore !
Ne peccem, furor hâc cuspide noster eget.
Utilis ante scelus Timor est qui frena gubernat
Qui timet admissio crimine, serò timet.

BERNARDUS.

Serm. 29.

Prudenter sagittari, &
impugnari salubriter
postulat sanctus, cum di-
cit in oratione: Confige
timore tuo carnes meas.
Optima Timor iste sagitta,
qui conficit & interficit
carnis desideria, ut spiri-
tus saluus sit.

78

Averte oculos meos, ne videant vanitas
Psal. 119. 37.

verte
tate

O
M

rat ab
Utraq
otibu
Quoc
os, oc
Sider
os, q
Excu
ut qu
Qua
on ta
Vos
lamm
Aut
os (v
Fren
ud h
Jam
ocu
Hen
ma p
Ma
ex v
Illa
uler
Aff
Forte
An
Non
Hy

VOTUM V.

verte oculos meos, ne videant vanitatem. Psal. 119. 37.

Pervigilant geminæ celfo mihi vertice stellæ,
 Queis est perpetuis munus in excubiis,
 Nec tamen errantes neque possum dicere fixas;
 sed meritò, duplex utraq; nomen habet.
 rat ab officio vaga sæpius utraq; iulso,
 Utraque docta suum fixa tenere locum.
 otibus ambæ agiles, fixæ stationibus ambæ,
 Quod genus hoc stellæ Oedipus esse putet?
 os, oculi; vos, conspicuæ duo lumina frontis,
 Sidera vos estis, quæ mihi bina micant.
 os, quibus in celsâ statio data pervigil arce.
 Excubat ut summâ lucida flamma Pharo.
 ut qualis speculâ servans spectator ab altâ,
 Quæque propinqua, videt; quæque remota, videt.
 on tamen, ut trepidis qui lucent navibus ignes,
 Vos mihi tam fidâ lampade fertis opem:
 amma regit nautas, dum flammam tacta ministrat,
 Aut flammam retrahant quæ posuere manus;
 os (velut excussis rapidus ruit axis habenis,
 Frenæque qui rupit durior oris equus.)
 ud lubet, indomitum differis in avia cursum,
 Jam nullâ Domini lora regente manu.
 oculi! scopuli titulo meliore vocandi!
 Heu quibus allisæ tor perire rates!
 ina peregrinas virgo visura puellas;
 Mater depositâ virginitate redit.
 ex videt Uriadem nitido semel amne lavantem,
 Illa, Cupidineas vibrat ab amne faces.
 ulera Duci Assyrio dum comit Juditha formam,
 Assyrium truncat Juditha compta Ducem.
 forte senes niveam semel aspexere Susannam,
 Ambo senes oculis interiè e suis.
 Non tot, ad infames, dura Acroceraunia, cautes,
 Hyppotadæ laceras contudit ira rates.

Non tot, inexplētis fera faucibus unda Maleæ,
Scyllaque veliferas hausit avara trabes.

Quis pia nunc igitur non laudet fœdera Jobi,
Quæ cum luminibus sanxerat ille suis?

O oculi! ô quanto vos tutius illa revulsi,
Democriti, propriis dextera magna cavis!

Quàm bene, Christiadam quoque nobile Lucia
men,

Eruit intrepidâ lumina bina manu!

O oculi! ô scopuli! crudelia, barbara saxa!
Saxa, quibus magnæ tot cecidere Animæ!

Quam ma. è commisso geritis pro munere curam:
Ad mala quos toties sensimus esse duces!

Scilicet hæc vobis, capitis custodia lege,
Præcipuæque arcis credita cura fuit:

Ut rectos hominum vultus, sublimiaque ora
Digna Poio, brutâ deprimeretis humo.

Quin potius Superis mentes attollitis oris,
Hæcque super terras, Oceanumque super:

Stellarumque super, mundique volubilis orbes,
Denique quicquid habet, Lunaque, Solque super

Illius, ô oculi! spectacula pulchra theatri,
Materies, vestris lusibus apta foret.

Patre sed æternis cœnum præponitis Astris,
Omnis & in terras promior ivit amor.

Quid faciam? abruptis oculi regnatis habenis,
Jam frenum indociles, imperiumque pati.

Obde, Deus, piceas oculis erronibus umbras,
Ant super injectâ lumina claude manu.

AUGUSTINUS

Soliloq.

Capite 4.

VÆ cæcis oculis qui te
non vident, Sol il-
luminans cælum & ter-
ram ! væ caligantibus o-
culis, qui te videre non
possunt ! Væ avertenti-
bus oculis, ut non videant
veritatem ! Væ non aver-
tentibus, ut videant vani-
tatem !

Fiat

82

Fiat cor meum immaculatum in iustifi-
onibus tuis, ut non confundar !
118.

fiat
ca
P
S
M
Mu
Multa
Qua
maq
Cret
nit
Qu
en q
Ah
me
Dre
que
Uni
colo
Lun
nim
Qua
tem
Ulla
maqu
Hac
aque
Disp
nostro
Exin
calari
Stare
Aure
Iret

VOTUM VI.

iat cor meum immaculatum in iustifi-
cationibus tuis, ut non confundar!
 Psal. I 18.

Sit tibi me gratam facie fore, sponse, putarem,
 Nulla mihi prior hoc cura labore foret :
 Primaque de nitidis, cautela coloribus esset,
 Altera, deformes ore fugare notas.
 Nullaque deficerent medicandis vultibus arma,
 Multa sed omni genas pixis haberet aquas.
 Nullaque compositos celaret capsula colores,
 Quæque novant vetulam picta venena cutem,
 Quæque purpurei madefacta rubedine fuci,
 Cretaque montanas vincere nata nives.
 Nitri rubra spuma, & pingua poppæana.
 Quæque natis maculas, Halcyonæa, necant ;
 Quæque quicquid id est quo tingitis ora, puellæ ;
 Ah nimium formæ gens studiosa tuæ !
 Me quoque corrigerem speculo censore lituras ;
 Ore nec in toto menda notanda foret.
 Quæque supercilii pilus unus abesset ab arcu,
 Unicus ecce pilus, vociferarer, abest.
 Quæque color inficeret vitiatos decolor orbes,
 Luminibus color hic, vociferarer, obest.
 Quæque nimis adductam convolveret area frontem,
 Quæ mihi ruga cutem, vociferarer, arat ?
 Sempe vel exiguo metuam te lædere nævo,
 Ulla foret formæ si tibi cura meæ,
 Quæque, quæ timidum faceret verrucula clivum,
 Hæc foret offensæ causa putata tuæ.
 Quæque ita de minimis audirer dicere mendis,
 Displicet hæc sponso forte litura meo.
 Quæque nostro igitur reliquus si quis decor abforet ori,
 Eximeret vitium factus ab arte decor.
 Quæque casariemque alto struerent tabulata capillo,
 Staret & in volucris plurima gemma comâ.
 Aure duplex gemini pretium penderet Elenchi,
 Iret Erythræus colla per alba lapis.

Tumque

Tumque ego sic faciem, rutilos ita compta capilli
 Auderem ternas vincere quarta Deas.
 Sed nemini; neque te facies, neque forma laesum
 Spes capit hæc cæcos innidiosa procos:
 Qui, quid ament, inter phaleras tot sæpe requirit
 Quas ubi sustuleris, pars quota Virgo sui est?
 Fallitur infido prope, turba levissima fuco,
 Præter & has phaleras, vix quod ametur, habet
 Æquabat niveos per Uvilge fortis olores
 Nota nimis formæ numine virgo suæ.
 Fiat ut Androgynos setosis hispida malis,
 Barba rogat, teneras, vestiat hirta genas.
 Lucia sydereis, ceu fax, lucebat ocellis,
 Cunctorumque oculis, Lucia, fidus erat.
 Ne male luceret: mea lux, extinguere, dixit
 Fodit & impactâ lumen utrumque manu.
 Læserat egregio multos Euphemia vultu;
 Fecerat & roseis vulnera multa labris.
 Ut fieret mutilo, sædoque inamabilis ore,
 Abscidit ense duas, bina labella, rotas.
 Maxima de facie verus præconia rumor,
 Deque tuis dederat Androgesina genis:
 Non poteras veram falsi convincere famam
 Quod poteras, facta est per tua vota, brevis.
 Spouse, peregrinæ non carperis igne figuræ,
 Nec bene crispatae falleris arte comæ:
 Cor tibi labe carens: tibi cor sine crimine, cor
 Obstet & ut facies, cor tibi, sponse, placeat.
 Outinam mihi cor nullis infame lituris.
 Flagitii durum suspicione vacet!
 Tum secura tui mihi mens gestiret amoris,
 Nec mea deficeret conscius ora pudor.

HUGO DE S.VICT.

In Arrha Animæ.

O Maculæ fædæ, &
turpes! quid tam
in hæretis? Abite, dis-
cedite, & ne præsumite
impliùs oculos dilecti mei
offendere.

Veni

Veni dilecte mi, egrediamur in agros
commoremur in villis. Cant. 8.2.

VOTUM VII.

*mi dilecte mi, egrediamur in agrum,
commoremur in villis. Cant. 8.2.*

Am satis urbanas, mea lux, habitavimus ædes :
 Quin seniel in virides expatiamur agros ?
 Tutæ quidem validi circumdant oppida muri,
 Porta que ferratis non caret ulla seris :
 tamen in patulis, quid nescio, tutius hortis
 Quod nusquam in clausæ mœnibus urbis habes.
 Quis tunc turgent urbana palatia tectis,
 Multus & hic celsâ cuspide surgit apex.
 Quis quid melius tamen illa mapalia spirent :
 Rustica quæ tenui firamine canna tegit.
 Quid dubitas, mea lux, quin, quàm procul urbibus a-
 gri,
 Tam procul agrestum distet ab urbe quies ?
 Fabula cantatur vatuni notissima lusu,
 Ad bene fallendas fabula ficta vias :
 Facit ad rerum modò quas tractavimus, usum :
 Subet aud tu, decipiemus iter.
 Rusticus urbanum tecto mus paupere murem,
 Fertur & appositis detinuisse cibis.
 Rustique epulas muris ridens urbanus agrestis,
 Hæc tua si mensa, est, sat mihi ruris, ait.
 Pro vice conversâ, mus Rusticus ivit in urbem,
 Urbico in hospitium mure vocante suum :
 Magnaque cum tanto minor esset mensa paratu,
 Ut sonuere fores mensa relicta fuit :
 Prope deprenso conviva expalluit hospes,
 Turbatique suum vix repe. ere cavum.
 Rusticus ast animo sensum cum voce recepto,
 Corripuit celerem musculus urbe fugam ?
 Procul è clivis oculos ad mœnia torquens,
 Quam meus his præstat mœnibus, inquit, ager !
 Am satis urbanas, mea lux, habitavimus ædes,
 Urbe volant strepitus rus colit alta quies.
 Memor es (subeat tibi pars lautissima vulgi)
 Quisque sub urbanum rus prope civis habet :

Cum

Cumque suam assidue commendet quilibet urbe
Re tamen, ipsa magis rura, placere docent.
Quin, quorum imperiis urbes, arcesque tegunt
Anxia securo pectora rure levant.
Et magis hic puri libertas aurea Cœli,
Quam laqueata domi, marmore tecta placeant.
Nec quæ centeno sinuat se porticus arcu,
Lenit, ut ambiguos parvula villa, metus.
Jam satis urbanas, mea lux, habitavimus aedes,
Quin semel in villis degimus, aut in agris?
Est mihi fontanis circumdata villula rivis,
Villula, quâ nusquam cultior ulla viret.
Seu cœli ingenio, seu fertilis indole terræ,
Aptaque vicini commoditate loci.
Huc mea lux, paucis tantum si veneris horis,
Oblitus patriæ protinus urbis eris,
Tumque ego, ceu tacitâ turtur meditatus in unguibus,
Libera, colloquiis, Sponse, vacabo tuis.
Et procul à populis, procul urbibus atque tumultibus
Optatâ toties, sola, quiete fruatur.
Audiet hic nullus quæ mutua verba loquemur,
Nostraque qui turbet otia, nullus erit.
Quique notet nostros, nemo metuendus, amoris
Tetricus hic nullum jus sibi Censor habet.
Tunc mihi tu prome, secretis intima hbris,
Quæque juvent animum verba cupita meum.
Tunc ego, sim quantâ dicam tibi, læticia flammam
Quæque licet simules, dicta placere, scio.
O semel optati micet hæc mihi sideris aura,
Quam fortunato lux erit illa die!
Jam latis urbanas mea lux, habitavimus aedes,
Nostra sit, exiguo tempore, villa domus.

HIERONYMUS

Epist. 1.

Ad Heliod.

Quid agis? quamdiu
te tectorum umbræ
remunt? quamdiu fu-
mosarum urbium carcer
includit? Crede mihi,
nescio quid plus lucis ad-
spicio, libet sarcinā corpo-
ris abjecta ac purum æthe-
ris evolare fulgorem.

K

Trahe

Trahe me post te, curremus in odorem
guentorum tuorum. Cant. I. 3.

VOTUM VIII.

*habe me post te, curremus in odorem
unguentorum tuorum. Cant. I. 3.*

Aspicis ut jaceant strati sine viribus artus,
Nec sim qualis eram, sola sed umbra mei?
Vix traho Pertusæ fastidia retrica vitæ,
Ipsaque sunt oneri languida membra sibi.
Lassa jacet capitis nimio sub pondere cervix,
Sarcina suntque manus, sarcina suntque pedes,
Fiduzque novam quærunt jactata quietem,
Nec scio quo tandem fessa locare situ.
urgere nunc meditor, nunc lassa recumbere strato,
Nunc nixum cubito sustinuisse caput.
Nunc lubet inverso, nunc ore cubare supino,
Nunc aliud lateri substituisse latus.
Inque tori cunctas peragravi languida partes,
Quilibet ex æquo displicet usque locus.
Ecce, quid agam, gravis ipsa mihi, languensque ja-
censque
Teque volens cursu, non tamen apta, sequi?
In fugis & mediis morientem deseris agris,
Nec mora tanta datur dum comes ire queam?
Eger ita in Libycis, à milite, miles arenis
Deseritur, subitæ cum data signa fugæ.
Trivis genitrix ita projicit impia natum,
Quem lactare pudor, pauperiæve vetat.
Tende manum, nostrique pius miserere doloris,
Tende manum refugo, vel pede siste gradum.
Troica Dardanius cum Pergama cingeret ignis,
Quisque senem rapuit filius igne patrem.
Istius mare defessam fert nata Ciconia matrem,
Sustinet hinnulei Cerva natantis onus.
In solam ignotis, fugitive, relinquis in arvis,
Nec finis hoc humeris ponderis esse tuis?
Namquam ego vel fieri tibi sarcina tanta recusem,
Si modo vel leviter traxeris, ipsa sequar.
Ipsa sequar & curram, rapiarque simillima vento,
Languida funesto quæ modò strata solo.

Nec quibus invitam cogas, opus ense, vel armis:
 Sponte nec injecto, libera; fune sequar.
 Traxit ad impulsæ quercus tellurinis ictus,
 Cum sylvis Geticas Trax Cytharista feras:
 Traxit & attonitæ sylvæque, feræque stupebant.
 Sic fide, sic fido, se potuisse trahi.
 Non ego Stytonii movear restudine Vatis,
 Nec trahar Aoniæ voce sonante lyræ.
 Quemque sui rapiunt sensus, sua quemque volup-
 tas sinit hic oculis, auribus ille capi.
 Non ego luminibus, non auribus otia venor,
 Noster Achæmenii languor odoris eget.
 Lux mea, rorilegis halat tibi spica capillis,
 Manat odoratæ Palladis imbre caput.
 Uda Palæstino fragrant tibi tempora nardo,
 Myrrhaque de madidis stillat odora labris.
 Efflat Orontæi tibi graminis habitus auras,
 Verbaque quot loqueris, tot jacies ore rosas.
 Albaque Panchæo cervix tibi ludit olivo,
 Assyrioque humeros rore perungit Onix.
 Et manus Ambrosiis pluit utraque roscida guttis,
 Et digiti Libycæ germina mellis olent.
 Denique quicquid olent conchis unguenta Sabæ
 Balsama quidquid olent, hoc meus halat Amor.
 Nec solum Assyriis quæ sudant balsama ramis,
 Nataque odorifero thura Sabæa solo:
 Fragrat Oronthæis hinc spica suavior herbis,
 Guttaque Panchæis nobilior lacrymis.
 Nempe tuo qualis basilissa pudica, cubili,
 Qualis odor thalamo, Cæcili, casta, tuo!
 Aut qualis, cum Dorotheæ pennatus Ephebus
 Attulit hybernas germina verna rosas.
 Aut Nazarenæ genæ qualis cum Virginis ædem
 Sparset iessæi floris anhelus odor.
 Denique Diyorum qualis cum gemmea stillant
 Indigetum liquidis amphitheatra crocis.
 O semel has liceat mihi ducere naribus auras:
 Quæ modo languebam, sana repente sequar.
 Munusque currentem sociarum turba subibit,
 Ut giomerat socios uncta columba greges.

GILBERTUS

In Cant.

Homil. 18.

Tenax est funiculus
amor ; amor affe-
ctuosè trahit, cui est id
ipsum alloqui, quod est al-
licere : nihil amoris te-
nacius vinculo, nihil tra-
hentius.

Quis

94

Quis mihi det fratrem meum fugientem
 bera matris meae, ut inveniam te foris
 & deosculer te, & jam nemo me despiciat? *Cant. 8. 1.*

Quis
 ubi
 foris
 de
 Nulla
 turpe
 Optat
 non pu
 Prim
 el pu
 Laci
 quique
 Indid
 de eg
 Si in
 uin i
 De vi
 nisi
 Quo
 que
 Ille
 in du
 Ipse
 Non n
 Null
 fac q
 Cred
 uin i
 Ut v
 Tum
 Parv

VOTUM IX.

*Quis mihi det fratrem meum sugentem
 ubera matris meæ, ut inveniam te
 foris, & deosculer te, & jam nemo me
 despiciat! Cant. 8.1.*

Uis cumulet patrias tanto mihi stemmate
 ceras

Frater ut ad fratres annumerare meos?

Non tamen hoc facio pro stirpis imagine
 votum :

Nulla mihi augendi sanguinis ambitio est.

Impe licet nostrâ sanguis tibi vilior esset,

Optarem fratrem te tamen esse meum.

Non pubente quidem vernantem flore juventutis

Purpureâ ni roseas vestiat umbra genas.

Id puerum, toto qui nondum vixerit anno,

Lactis adhuc mater quem mea pascit ope.

Quique, ego quas suxi, parvo trahat ore papillas,

Indidentque illos, quos ego sæpe, sinus.

Hoc ego vel simili cupiam te corpore fratrem

Si fueris major, non ego te cupiam.

Quia igitur nostris, mea vita renascere sæclis,

Ut videam cunas, pusio parve, tuas :

Nisi fallor, habent pueri quid amabile mores,

Quoque carent juvenes, virque, senexque carent,

Quæque suam quævis sandem sibi vindicet ætas,

Ille tamen pueros scilicet ornat amor.

Quid dabis : alias puerili pusio vultu,

Ipse Desum domitor, parvulus esset Amor ?

Non nisi quod reliqui, magis hæc sit amabilis ætas,

Nullaque sit tantum, quæ quod ametur, habet,

Hæc quoque, cur voveam puerum. Te causa coëgit,

Crediderim, puero quod mage posse frui.

Quia igitur nostris, mea vita, renascere sæclis,

Ut videam cunas parve puellæ tuas !

Quam mea, ceu nato, quoties daret ubera Mater

Parve, Tui toties copia prompta foret.

Prompta

Prompta foret noctuque, diuque, domique, son
 Et sine sollicito copia multa metu.
 Quin igitur nostris mea vita renascere sæclis,
 Osculer ut cunas parve puelle tuas.
 Casta, soror parvo quæ potrigit oscula fratri,
 Oscula derisor carpere nemo potest.
 Et licet illa frequens spectaverit oscula testis,
 Illa tamen testis carpere nemo potest.
 Et licet inceptas stiterint hæc oscula voces,
 Semper habent iustas oscula casta moras.
 O bona, quæ nostris faveant ita Numina votis,
 Teque velint fratrem sic semel esse meum!
 Nascere parve puer, fraterque admittè vocari;
 Omnia te mundi vota, precesque petunt.
 Quid præ lætitiâ, facerem tibi, parvule frater?
 Ah! præ lætitiâ, quid tibi non facerem?
 O quoties vetitis furtim deprenderer horis,
 Pervigil, ad cunas, nocte stetisse tuas!
 Quot tibi servitiis soror obsequiosa, studerem,
 Fortè vel officiis facta molesta meis.
 Nempe dato quoties depelleret ubere mater,
 Depulsum geminis exciperem manibus:
 Aut quoties trepidâ gestare juberet in umbrâ,
 Gestarè ulnis sarcina grata meis.
 Aut quoties blando dare languida lumina somni
 Somniferis caneret vox tibi nostra modis.
 Ipsaque cum digitos cunis adhiberet agendis,
 Illic: hoc à me preperetur opus.
 Mox ubi te nostræ concrederet anxia cura,
 Discedensque, mihi diceret; 'esto vigil:
 Excubiis, soli prope Te mihi, parte, relictis,
 Quàm facerem votis libera frena meis!
 Continuo, tacitè, velo de fronte reducto,
 Explerem aspectu lumina nostra tuo.
 Inque tuo, fixis hærens obrutibus, ore,
 Uterer oblatis commoditate loci.
 Et citò subjicerem capiti colloque sinistram,
 Apprimeretque meo Te mea dextra sinu.
 Et tibi vix tactis furarèr basia labris,
 Basia sic somno non nocitura tuo.
 Quin igitur nostris, mea vita, renascere sæclis,
 Ut semel optaras suavior brex genas?
 Mox, ubi lactanti, sensim tibi cresceret ætas,
 Primaque discenti verba docenda forent;
 Discenti cuperem fieri, tibi parvo, Magistra,
 Blæsaque, truncatis verba præire sonis:

Imque geri alterius nolles modo grandior, ulnis,
 Aulus arundineo currere solus equo,
 Struerem stabili vestigia figere gressu,
 Membraque constanti firma locare pede.
 Numque molesto aliquid si offenderet obice saxum,
 Tatus in extensas exciperere manus.
 Min tua sapere velim falli vestigia lapsu,
 Lapsus ut amplexu sustinere meo.
 Nec tanti pretium peterem mihi grande laboris,
 Suaviolo Pretium solveris omne tuo.

BONAVENTURA

Soliloq. Cap. I.

*Ignoravi quod tam sua-
 vis, ô bone JESU, esset
 tuus amplexus, tam bone-
 tus affectus tuus, tam de-
 liciosus convictus tuus:
 cum enim te amavero,
 munda sum; cum accepero,
 virgo sum.*

L

In

98
**In lectulo meo per noctes quæsiui quem
 ligit anima mea ; quæsiui illum, &
 inveni. Cant.3.1.**

le
 di
 o
 C
 Et p
 tus
 Delit
 qua
 Oic
 nam
 Qu
 Et fi
 Qu
 alta
 Nec
 ed me
 Farr
 no d
 Lect
 lectu
 Met
 lectu
 Pron
 a sp
 Solu
 de e
 Cui
 de m
 Est G
 mih
 inqu
 tunc
 Nwt

VOTUM X.

*lectulo meo per noctes quæsiui quem
diligat anima mea; quæsiui illum,
& non inveni. Cant. 3. 1.*

Casta canunt nostræ suspiria, votaue Muse,
Nullaque de thalamis vox, Hymenæe, tuis.
Ut sua corporibus, sic mentibus est quoque
flamma,
Et prope deterior corpora flamma coquit.
Isti in accensis qui mentibus æstuat ignis,
Delicias liquidi solus amoris habet.
Quanto his Animæ, facibus melioribus ardent?
Oculi quam certâ dantque, feruntque fide!
Cum placidis castas complexibus itur in ulnas,
Cum sanctæ sociant mutua vincla manus!
Istius hic etiam torus est genialis amoris,
Quæque maritali fœdera nexa face:
Isti Cupidineæ sed fœdera nescia rædæ,
Nec, nisi quem cupiat Vesta subire torum:
Isti neque cyncæis hic turgent culcitra plumis,
Isti que Amyclæo vellere fulcra tument.
Isti duo tam casti thalamo sociantur amantes,
Lectus olorinas non habet ille nives.
Istius auspicio tantorum stratus amorum
Nem est lætitiæ pace quieta suæ.
Istius, pax animæ; cœlestis lectule tedæ:
Pronube sidereis lectule caste toris!
Isti sponsi atque Animæ thalamus secretus amantium;
Solutus es, & tantas dignus habere facès!
Iste ego consuevi, meditans, traducere noctes,
Cum requiem pulso cura sopore negat.
Iste meus ille; meos rapuit qui primus amores,
Iste solitus vigili secubuisse toro.
Isti mihi tunc imas urit fax Dia medullas.
Isti que vicem flammis uritur ille meis.
Isti tunc desideriiis querimur sine voce loquentes,
Isti tunc plus verbis lacryma vocis habet.

At nova quæ subiti fit, nescio, causa recessus;
 Subvereor, vitio sit data causa meo.
 Nam mihi jam spatio plus visus abesse diurno,
 Et secus atque solet nocte fuisse foris.
 Hæcne signa forent mutati forsan amoris?
 Aut illum melior lectulus alter habet?
 Hei mihi quam miseris ea nox fuit acta querelis,
 Quæ sine te, viduâ nox fuit acta domo!
 Jam propè constiterat medio vaga Cynthia cælo,
 Altaque sopierat lumina lassâ quies;
 Cum mihi visa tori pulsâ vox dicere spondâ;
 Surge, parat thalamio sponsus abire tuus.
 Suscitor, & piceos oculis detergeo somnos,
 Impositum cubito sustineoque caput:
 Et desolatas implens ululatibus ædes,
 Sollicitâ, dormis lux mea? voce rogo.
 Hei mihi: responsum nullum dedit ille roganti,
 Fugerat è thalamis transfuga nempe meis.
 Protinus accenso reperi vestigia lychno,
 Quæ cuperem nunquam visa fuisse mihi.
 Die meus, exclamo, quod fugit, lectule, sponsus
 Perfide, dic meus heu: lectule, sponsus ubi es?
 Et vagor, & toto velut amens erro cubili,
 Ut tua te viduâ luxit Alexi domo.
 Quos ego tunc animo sensi effervere tumultus,
 Cygnæus fuerat Pax cui fida torus:
 Quæ mentem subito insanæ vertere procellæ,
 Insolitam dubiis pandere lina Notis:
 Quam sterili jacuit damnatum pectus arenâ,
 Dia cui æthereis vena scatebat aquis:
 Jam gravidus labor est oculos attondere cælo,
 Oraque divina solvere laude, labor.
 Jam neque sacra valent priscae in certamina viæ
 Quæ modo lusus erant prælia, facta dolor.
 Scilicet optatâ, dum felix uterer aurâ,
 Aurea molliculus Pax mihi lectus erat.
 Tunc, ut inexpertis Tiro temerarius armis,
 (Omnia qui linguâ prælia victor agit)
 Optabam rapidis caput obiectare Tyrannis,
 Aut animam puicrâ fundere posse nece.
 Tunc & Apolloniæ mihi credita flamma, roset
 Tunc rota Costiadæ Virginis, esse trochus:
 Visaque sunt Agathæ gemini duo vulnera, tor
 Blandaue Blandinæ, Taure, putatus ovis;
 Denique barbarici laniena infandâ macelli,
 Totaque carnificum visa theatra, locus.

sempe erat in calidis tam fervida flamma medullis,
 Aurea cum placidus Pax mihi lectus erat.
 simul ac sponso calor hic abeunte recessit;
 Frigidior Scythico mens mihi facta gelu est.
 nova, quas Zephyris spirantibus educat Æstas,
 Decoquit immeritas una pruina rosas.
 impada sic tenui Pallas quam nutrit olivo,
 Extinguit tremuli buccæ solura Noti.
 Ah! ma è te placido quæsi sponse cubili;
 Qui Crucis in thalamo reperiendus eras.
 mihi lectus erat, Tibi Crux erat aspera lectus,
 Hoc te debueram, quærere sponse, toro.
 mea, jam quota Te quærendo perditâ nox est?
 Sed quæsi, ubi non inveniendus eras.

GREGORIUS

In Ezech. Hom. 19.

Dilectum in lectulo
 quærimus, quando in
 presentis vitæ aliquantulâ
 equie Redemptoris nostri
 desiderio suspiramus. Per
 noctem quærimus? quia
 si jam in illo mens vigi-
 at, tamen adhuc oculus ca-
 vigat.

L 3

Sur-

Sorgam & circuibo civitatem, per vic-
plateas quæram quem diligit anima mea
quæsiui illum, & non inveni. Cant. 3.

Com
 uid f
 Et G
 h. S
 Aut
 on si
 Lym
 ut ne
 Mul
 at Ho
 Aut
 ec tu
 Hum
 oxia
 Fistr
 ex ub
 Rum
 null
 Quin
 ingit
 Nec f
 ar tot
 Si mi
 piar
 Qud
 circu
 Quæ

VOTUM XI.

*pergam & circuibo civitatem, per vicos
& plateas quæram quem diligit a-
nima mea: quæsiui illam, & non
inveni. Cant. 3. 2.*

TAndem, serò licet, meus est mihi cognitus
error,

Si bene quæsissem, sponse, repertus eras!

Credideram placido somnos te carpere lecto,

Commodus, at video, non fuit ille torus,

quid faciam? coeptæ pergam dare membra quieti?

Et sine te somnus lumina nostra reget?

Et sine te, nequeam solito dare membra sopori,

Aut ullâ, sine te, sponse, quiete, frui!

Non si somniferis invitet lymphæ fufurris,

Lymphæ cavernoso præcipitata jugo;

Aut nemorum blandis agitata cacumina ventis,

Multaque, quæ sylvis garrula cantat avis.

Aut Heliconiadum, Parnassia turba, Dearum,

Aut pater auratæ Delius ipse lyrae.

Ecce tua discutiant mihi, Somne, papavera curas;

Humida nec virgâ tempora tacta tuâ.

Noxia nec vigilem quæ sopiit herba Draconem,

Fistula quæque oculos condidit, Arge, tuos!

Ex ubi composui luctantia lumina somno,

Rumpitur indomito coepta dolore quies.

Nullam accipiunt oculique aut pectora noctem,

Quin mihi, nox etiam creditur una, decem:

Ingit & assidue de te mihi somnia Morpheus,

Nec fugis ex oculis flebilis umbra meis!

Ut toties igitur somni mihi nocte petuntur,

Si mihi nulla venit, nocte, petita quies?

Impiar stratis, mediamque vagata per urbem,

Quod fors aut ratio me volet ire, ferar.

Et circumspiciens, num forte quis angulus abdat,

Quæram quem propriâ diligo plus animâ.

Quæram Porticibus, quæram stabulisque, casisque
 Perque semel tritas, ibo, redibo vias.
 Nec male perspectæ sallet specus ulla latebra,
 Nec quem transiero circulus ullus erit.
 Qualis odora canis vestigia pressa serarum
 Merfa nare legens, lustra, rubosque subit :
 Aut qualis Siculas Ops errabunda per urbes,
 Aspicit an flores perdita Nata legat.
 Ruraque piniferis vestigans avia tædis
 Perlephonem stygiis optat adire vadis.
 Aut potius Solymis qualis vaga Magdala campi
 (Cum flebat Domini marmor inane sui)
 Saxa per alta rudésque ruit furiata per agros
 Quà dolor ancipitem, quà rapiebat amor.
 Omnibus una locis aderat, comes omnibus una,
 Una super Domini funere multa rogans.
 Attica sic viduo volucris gemit anxia nido,
 Luctifonisque nemus perlonat omne modis :
 Et circum, supràque volans, nunc ardua summo
 Vertice, nunc imâ pendula fronde sedet ;
 Et raptam sobolem, raptoris & aucupis artes
 Heu : consanguineo nunciat orba gregi.
 Haud aliter cunctis lustravi compita vicis,
 Non tamen est ullo præda reperta loco,
 Infames vicis, loca detestanda plateæ,
 Decepto toties compita trita pede !
 Amissum in thalamis, foris hic reperire putabas
 Sed male quæsitus, perditus usque latet.

AMBROSIIUS,

De Virg.

Lib.3.

Non in foro, non in
plateis CHRISTUS
reperitur. Non est CHRI-
STUS circumforaneus :
CHRISTUS enim pax, in
foro lites : CHRISTUS
iustitia est, in foro iniqui-
as, &c. Fugiamus ergo
forum, fugiamus plateas.

Num

106

Num quem diligit anima mea, vidistis?
 Paulinùm cum pertransissem eos, inven-
 quem diligit anima mea; tenui illum
 & non dimittam, *Cant. 3.3.*

VOTUM XII.

*quem diligit anima mea, vidistis ?
 ululatum cum pertransissem eos, inveni
 quem diligit anima mea ; tenui il-
 lum, & non dimittam. Cant. 3. 3.*

R Estat adhuc totâ omiffus locus ullus in urbe,
 Aut regio nostro non peragrata pede ?
 Flammiſeris cunctæ facibus luxere plateæ,
 Nullaque vel minimæ compita ſpreta viæ.
 mihi : quos vicos, quæ non loca triftis obivi !
 Urbs etiam in tantâ defuit urbe mihi.
 Quid in hos fruſtrâ juvat occubuiſſe labores.
 Reſponſum ſemper quaero, nec invenio ?
 Ad domum lacrymans, veſtigia retrò ferebam,
 Quique rogaretur, nemo viator erat.
 Impropior portis è mœnibus aufero greſſum,
 Et vigil ad portas occupat ecce cohors.
 Propior, hîc, dixi, quem diligo fortè latebis ;
 Et ſubito, vigiles, reppererintne ? rogo.
 Cum tacito convertere lumina riſu,
 Verbaque dentatis reddere ſalfa jocis.
 Quidam : quiſnam ille tuus quem diligis ? inquit,
 Abſque ſuo noſci nomine poſſe putas ?
 Reſcite, reſpondi, tam ruſticus eſt mihi candor,
 Scire omnes rebar, quis meus eſſet amor.
 Et magis vel Pyladis notum vel nomen Oreſtis,
 Neve tuum, Thyſbe ; Pirame, neve tuum ?
 Poſque etiam, quamvis, quem diligo, ſcire negetis,
 Scire, nec ignotum poſſe latere, puto.
 Poſcero, dic igitur Cuſtodia pervigil urbis !
 Non meus hac vobis tendere viſus amor ?
 Meus, propriâ quem plus ego diligo vitâ,
 Qui quoque me vitâ plus amat ipſe ſuâ.
 Reſcite, quando abiit ? quantillo tempore manſit ?
 Quâque prehenſurum ſe ſimulavit iter ?

Hac

Hac iit aut illac? dextrâ vel fortè sinistra?
 Solutus erat? focus an comitatus erat?
 Excubiæ falsis iterum risere cachinnis:
 At mihi falsa mea obruit unda genas.
 Transferam: sponsi neque spes super ulla videri
 Mensque erat in damnimersa dolore sui.
 En subito, dum cuncta animo tristissima volvo,
 Nullaque, quam tantæ, vota minora spei;
 Ille meus, totâ tories quæsitus in urbe,
 Jam non quæsitus constitit ante oculos.
 Exilii, mistoque metu perterrita, gaudens
 Vix potui propriis credere luminibus.
 Et, Tene aspicio: mea lux, mea vita? volentem
 Dicere, vox hærens faucibus impediit.
 Qualis ubi viso conjux inopina marito.
 (Quem mendax tulerat rumor obisse diem)
 Obstupet, ac visâ veluti percellitur umbrâ,
 Optantemque loqui, pallida facta, fugit.
 Nec nisi jam noto reducis fidentior ore,
 Audet in amplexus conjugis ire sui?
 Tumque veretur adhuc, ne se malè credula fallat
 Inque fidem levior decipiat amor:
 Sic ego, dum trepido red ære in pectore vires,
 Teque iterum ante oculos, sponse, reviso meo
 Subdubitan, speransque timensque & amore
 cens,
 Tunc es, quem video, clamo, vel umbra tui?
 Ah sponse: ah non es: non es, quem diligio,
 es:
 Inò es, quid dubito? numquid es? haud dubio
 O mea lux, video, te nunc video, mea vita!
 Nil ultra dubito, lux mea, te video.
 Agnoscentque tui vocem præsentis & ora,
 Involo in amplexus, sponse reperte, tuos!
 Jamque ego te teneo, neque per vaga compita
 ram,
 Ludibrium, vigili nocte futura gregi.
 O mea si geminis mutantur brachia vinculis,
 Atque manus manicis, compedibusque pedes
 Quàm te complicitis, mea lux, amplecterer ulnis
 Arctius amplexu, vitis & ulne tuo.
 Arctius anguipedum manibus, pedibusque heu
 rum.
 Quæis obit annosas herba marita domos.
 Sed neque te nostri lassent, mea vita, lacerti!
 Sæpè nec errantes per tua colla manus:

Tui subeat, mea lux, absentia mentem,
 Nec nisi pensari tempore posse putes!
 citò tam longi quereris compendia damni:
 Vix ego iam cœpi, tu satur, ecce fugis.
 ita discedes, non tam citò liber abibis,
 Non nisi pugnando viceris, effugies.

B E D A,

In Cant. Cap. 3.

T Antò instantiùs in-
 ventum tenui, quan-
 tardius, quem quære-
 am, inveni.

Mihi

Mihi autem adherere Deo bonum est,
 & sperare in Domino spem meam. *Psal. 72*

VOTUM XIII.

*Si autem adhaerere Deo bonum est,
 sperare in Domino spem meam. Psal.
 3. 28.*

Uam mea per varios vita est exercita casus !
 Ut pila percussu pulsa, repulsa manus.
 Munera belligeri primum placuere Gradivi,
 Armaque, spe laudis, sanguinolenta tuli.
 Da dabant animos, & erat spes omnis in armis :
 Tu foret hæc votis meta futura meis.
 Te vigil tetricas traduxi cantibus horas,
 Te custos speculæ tædia longa tuli.
 Semel admonitu fraus hostica prodita nostro est,
 Tu signum toties, ore, vel ære dedi.
 Iudici septis fossam producere castris,
 Te fide præfixas impediisse vias.
 Te etiam subitæ faciem componere pugnae,
 Te rapidis animos addere, voce, globis.
 Te non tenuit belli quis certius artes,
 Teis auxilio seu ducis esset opus.
 Quoties Libycas preffit pes lassus arenas,
 Cecidit macidis sudor in ora comis !
 Teque magnanimus tinxit fumantia pulvis ;
 Te tamen unda, sitim quæ recrearet, erat,
 Quoties gelidos fluuiorum innavimus alveos !
 Te gravante humeros, ære gravante caput.
 Teque prenfatos retinebant mordiculis enses,
 Quando per obstantes cum veheremur aquas.
 Tu tamen tenuit jam tot me Marspiter annis,
 Incipioque pedes, sine merebar eques.
 Teque tegor, decimâ fuit ictus arundine thorax
 Teque sunt rotidem cassis & umbo locis.
 Tuifero cecidit sonipes mihi tertius ictu,
 Tuista quater, galeæ cuspide, rapta fuit.
 Tu animam præceps in aperta pericula missi,
 Tu nimis hostili dextera cæde calet !
 Tu tamen nostro tunc sunt data vulnera tergo :
 Tu omne sed adverso pectore vulnus erat.

Nempe

Nempe gradum tenui, contra ferrumque facisque
 Te, aque, præcipiti grandine plura tuli.
 Perque meo factos gladio spatiabar acervos,
 Imposito sibi gens corpora strata pede.
 Quis putet, hoc tantis caput insuperabile bellis,
 Non etiam bellis, vota tulisse suis?
 Heu mihi! post partas proprio tot sanguine lani
 Post tot ad infernos funera missa lacus;
 Post toties meritas gladio victore coronas,
 Post tot fixa tuo signa, Gradive, tholo!
 Una tot egregios delevit culpa triumphos,
 Nec fuit ulla super nominis umbra mei.
 Et gravis in pœnam me diruit ære Tribunus,
 Jussit & incincto turpiter ire sagò.
 Gloria quin odiis popularibus obruta vertit,
 Sic cecidit tanto Marte petitus honos.
 O utinam potius pro te, Deus, arma tulissem!
 Non ita cassa tuis laudibus arma forent.
 Te super, intrepidâ melius spe, vota locantur,
 Ut fundat trepidas anchora fida rates.
 Ergo suum Odrysio positum suspendimus enses
 Æraque sunt curvæ iussa valere tubæ.
 Tum lucra, tum vigiles, lucro arrisere tabernæ,
 Unaque Mercurio cura litasse fuit.
 Tum piper & lanas Lydo reparavimus auro,
 Veximus & gravidâ grana merumque trabe.
 Nostraque Barbaricos tetigerunt linthea portus,
 Et sinus investâ vix sine merce fuit.
 Scilicet è minima magnum recogere quæstum,
 Maximus hac studii parte triumphuserat.
 Creverat aggestis jam densa pecunia nummis:
 Nec domus immensas arcta tenebat opes.
 Classis & ambustus onerata redibat ab Indis,
 Sed periit, patriis proxima classis aquis.
 Plurimus implebat tabulas mihi debitor ambas
 Credita perjurus debitor esse negat.
 Ergo velut liquidis sal crescit & interit undis,
 Ut crevistis opes, sic periistis opes.
 O quanto placidos tranquillius exigit annos.
 Qui neque lucra cupit, qui neque bella move
 Dives Athlantiade, tua linquo negotia, dixi,
 Nulla mihi vestrà merce redempta quies.
 Quid facerem, toties frustrantibus omnia vota
 Marte negante decus, Mercurioque fidem?
 Regis in ignotam subrepfi nobilis aulam,
 Magnaque mox Regi sancta relata mei est.

Evocor, & videor, placidoque arrideor ore;
 Dum loquor, & pronâ Principis aure fruor:
 Nescio quid fuerit quod Rex ita cœpit amare;
 Non fuit hoc meriti, sed magis sortis opus.
 Si fuerit virtus, seu fors, seu Regius error,
 Maximus exiguo tempore crevit amor.
 Quæ diem nocti conjunximus, inde loquendo,
 Non fuerat visus præcipuisse dies.
 Quæ domi tacitas lusu traduximus horas,
 Unaque sæpè foris mensa duobus erat.
 Non ita Sejanum Latiae favor extulit Aula,
 Clitus Alexandro non ita carus erat.
 Commodus haud tantum potuit tribuisse Cleandro,
 Aut Constantini plus amor Ablavio.
 Quæque sua fateor, favor hic, novitate placebat,
 (Ut prope non solitæ res novitate placent.
 Quæque felicem, felicem turba vocabat,)
 Quod mihi tanta Ducis gratia parva foret.
 Ah! nimis infidis subnixâ potentia sceptris,
 Quæ minimo sortis turbine versa ruit!
 Atque, minax tetricos cœpit Rex ducere vultus,
 Nec tamen est vitio gratia læsa meo:
 Ah mihi! cœptus amor, subitam se vertit in iram,
 Hostis & è patrio cogor abire solo.
 Veteres auxi casu, nova fabula, fastos;
 Fabula sic elegis triste gaudenda meis.
 Radii Eutropius, Stilicæ redivivus Honori,
 Et Constantini Cæsaris Ablavins.
 Ius Alexandri, Tiberi Sejanus imago,
 Seu nimis historiae vera suere meæ!
 Deus! ô quanto tranquillus exigit avum,
 Qui locat in sceptris vota,que, spesque tuas!

AUGUSTINUS

In Psalm. 36.

Relinque omnes amores, pul-
 crior est ille qui fecit cælum
 terram. M Sub

Sub umbra illius, quem desideraverant
Cant. 2. 3.

114

Ut
Ma
Hei
To
Ergo
Fer
Et un
hol
Alig
Se
O ne
O
Outi
Au
Aud
Cu
Et se
Et
Cele
Qu
Jamq
Et
Ecce
Qu
Aspic
Qu
Aspic
As
Eac
Por

VOTUM XIV.

*sub umbrâ illius, quem desideraveram,
sed. Cant. 2. 3.*

Fors iter ignotas longum meditabar in oras,
 Et bona jam cœptæ pars erat acta viæ.
 Utque solet lassus metam spectare viator,
 Credebam spatiis pauca deesse meis.
 Utcepi reliquos metiri provida passus :
 Majus erat medio, quod superabat iter.
 Hei mihi ! tum refugæ ceciderunt corpore vires,
 Totque, nimis durus, millia visa labor.
 Ergo oculos, cœlo miserâ cum voce tetendi,
 Ferret an hinc aliquis, voce vocatus opem ?
 Mihi, quis dixi, dabit hisce sub æstibus umbram ?
 Solis ab infesto verberor igne caput.
 Ecce, sub plantis quàm ferveat arida tellus,
 Siccæque semustos urat arena pedes.
 Memora : ô riguæ, frondosa cacumina, sylvæ :
 O latebra : ô fontes : arboreæque domus !
 Utinam, virides pandat mihi populus alas,
 Aut caput hoc, mali fronde comante tegar !
 Auduit ille meas solitus lenire querelas,
 Cujus erat toties umbra petita mihi.
 Et scio, quò properas, scio, quas ait, arripis oras,
 Et scio, quam toties anxia poscis opem.
 Celestis Solymæ longinquam tendis in urbem,
 Quamque agis in terris, huc tibi, vita tua est.
 Iamque gravat longi te tanta molestia cursûs,
 Et cuperes mali fronde virente tegi ;
 Ecce tuis venio sperata laboribus umbra,
 Quamque voves, placido tegmine, malus ero.
 Aspicias hærentes funestâ ex arbore palmas,
 Quosque fodit geminos cuspis acuta pedes ?
 Aspicias innumero laniatum vulnere corpus ?
 Aspicias ? heu vix est corporis umbra mei !
 Hæc tibi quæsitam sessæ dabit umbra quietem,
 Portus & in duris, hæc tibi malus erit.

Dixerat, & vires subito rediere jacenti,
 Tanta loquente Deo, visque vigorque fuit.
 Tunc ego suspiciens, in sponsum lumina fixi:
 Hei mihi, suspensus de Cruce sponus erat!
 Et qualis, sponse, inquam, hæc est, quam tristis
 go?

Hæcine erit capiti Malus aprica meo?
 Hæc ego sanguineâ languens residebo sub umbra
 Tu, crucisi infami stipite fixus eris:

O mala Malus: & infelix, quæ te manus unquam
 Fixit humo: manus hæc, cæde cruenta fuit.

Attamen hæc lætos malo jacet ardua ramos,
 Utque cubem placidos, umbra dat apta toros:

Umbra dat apta toros, sed non tamen apta spon-

Ah! magis hæc lacrymas, Malus & umbra per-

O bona Malus: & ô felix, quæ te manus unquam
 Fixit humo: hanc fidus jam decet esse manu-

Ah! video, cui te similem mi sponse, vocabo,
 Sæpe mihi umbriferæ munere functæ domûs.

Qualis onusta rubris latet sua brachia pomis
 spargit, & apta fiti munera Malus habet,

Exsuperatque suas, numerosa fruge sorores,
 Una nemus lassis, hosp tibusque penus:

Talis es æstiv s mihi spones, caloribus umbra:
 Lymphaque dum sitio, dum fameoque, cibus.

O quoties ego te! quoties, mi sponse, vocavi,
 Ut semel illa meum conderet umbra caput?

Hic ego, si liceat, dixi gemebunda sededo;
 Ut sedet amisso mœta columba viro.

Et modo purpurei concreto sanguine crines,
 Et modo materies, labra doloris erunt.

Nunc oculi ante oculos, nunc frons, nunc per
 cervix,

Nunc os, nunc atro barba cruore madens.
 O quoties latus hoc, lacrymansque, gemenque
 debo?

Ne videam, lacrymis impediarque meis.
 Multa tamen dabit hoc unum mihi vulnera, vul-

Saucia dum geminos labar ad usque pedes.
 Tuncque iterum amplexu lignum lacrymabile
 gens.

Subscribam hæc plantis verba suprema tuis:
 En duo qui causam præbent sibi mortis, Amant

Mergitur hæc lacrymis, ignibus ille perit.

H O N O R.

*In Cap. 2. Cant.**Apud Delr.*

Umbra fit ex corpore
 & luce, & est iti-
 erantium refrigerium ab
 estu, & protectio à tem-
 estate. Arbor vitæ, sci-
 licet malus, est sancta
 Crux, fructus ejus CHRI-
 stus; umbra, tutela vel
 refrigerium humani gene-
 ris.

Quo-

118.

Quomodo cantabimus canticum Domini
terrâ alienâ? *Psal. 137. 4.*

Quo
ni

Q

Quin m
no

Tunc

empe

Aut i

Quid q

Vest

dicilis

Solli

rique

Non

et cani

Mile

Non eg

Quo

Adde

Ad

ixque

Muff

Deque

Sic h

Ad nu

Aut

Aut do

Aut

Aut le

Aut

Ben :

Et la

Mox h

Et q

VOTUM XV.

Quomodo cantabimus canticum Domini in terrâ alienâ ? Psal. 137. 4.

Quid toties cantus iterare iubetis amici,
 Seu lubeat digitis, seu juvet ore loqui ?
 Lætitiâ cantus poscunt, animique quietem,
 Turbida cùm mens est, os digitique dolent.
 Quin magis cantandum cum mens tacet, ægra, mon-
 netis,
 Tuncque opus esse lyrâ, tuncque opus esse chely.
 Tempe suo nimium demersa dolore laboret,
 Aut intenta suis, sit nimis ipsa malis.
 Quid quod opem certæ promittitis usque mede'æ,
 Vestra nec exemplo dicta probante carent ?
 Dicitis hanc causam cur lassus navita cantet,
 Sollicitat celeri cùm freta lenta manu.
 Nique gregem virides pascendum ducit in agros,
 Non nisi ne nimium sit mora longa, canit.
 Et canit ut fallat fastidia longa viator,
 Miles & ut cantet, noxque laborque facit.
 Non ego quod faciunt, miles, nauta, atque viator,
 Quodque facit pastor, damno rebellis opus.
 Adde quod & Dominae jam dudum assueta querelis,
 Ad solitos gemitus plus mea linguâ valet.
 Nique retentanti jam carmina prisca subibant,
 Musica quin etiam res mihi visa nova est.
 Nique timet longo veniens è carcere Solem,
 Sic mea lætitiâ lingua, modosque timet,
 Ad numeros quoties fuit impetus irerelictos,
 Aut solitam digitis sollicitare chelym :
 Aut docto querulas impellere pectine chordas
 Aut mollem articulis increpuisse lyram ;
 Aut leve ceratis modulari carmen avenis,
 Aut voci liquidas associare fides ;
 Heu : toties lacrymæ sunt, me tentante profusa
 Et lacrymis, digiti, voxque retenta fuit !
 Mox luctata iterum cantu deducere vocem,
 Et querulâ digitos attenuasse lyrâ ;

Ne quicquam adversis sensi me tendere musis,
 Uila nec est nostrâ barbitos ista manu.
 Interea longâ jam defuetudine pigra,
 Artem dedidicit voxque manusque, suam.
 Nec si nunc studium gravitatis inane retentem,
 Mollescant studio tristitia sata meo.
 Esto, sciam levibus tamen addere carmina nervi,
 Aptaque mutandis sit mihi lingua sonis:
 Et vincam Aonias digitis, aut gutture Divas,
 Et mea sit melior, Marsia, Canna tuâ:
 Panaque multiforam cogam submittere buxum,
 Et superem Thressæ stamina docta lyra.
 Questibus an cantu videor debere reneri,
 Maxima cui flendi copia semper adest?
 Ah! bene nē cantem, mihi per mala plurima can-
 est,
 Vertit & in morem, jam mihi pene dolor.
 Nec locus, ut cantem, patitur, neque tempora
 sunt,
 Utque locus sinat aut tempora, mœror obest.
 Quid: vultis patriâ procul à tellure jacentem,
 Externo patrios orbe sonare modos?
 Parcite, fortunæ nimis exulis ista repugnant:
 Non est conveniens cantibus ille locus.
 Exul & à patrio tam longè dissita Cœlo,
 Impellam patriæ dulcia fila lyra?
 Parcite tam miserum fortunæ vulnus habenti,
 Cantandi externo nulla libido solo est.
 Tristitia flebilibus manant mihi lumina rivis,
 Et videor sestam posse ferire chelym?
 Semper in obtutu vigilat mens ficta malorum,
 Et cytharâ videor posse, vel ore loqui?
 Heu: nimis insistant præsentis pectora fato,
 Et numquàm exilii sensus acerbus abest.
 Si quisquam his rubeat Amphiona vivere terris,
 Aonio numquàm pectine tangat ebur.
 Respectu Euridicen propero cum perdidit Orpheum,
 Illicet artifices obriquare manus:
 Et manibus cecidit leve cum testudine plectrum,
 Fractaque sunt casu garrula fila suo.
 Quid mihi, non una fatorum clade sepultæ
 Præcipitis, toties ungue ciere fides?
 Dum circumspiciens, ubi sim, te, Patria, spectro.
 Heu cadit aspectû mens labefacta tuo!
 Cum semel, ô sperata diu, tibi Patria reddar,
 Tunc ego voce canam, tunc ego mente canam.

AUGUSTINUS

Medit.

Capite 35.

Utinam possem talia
dicere, qualia hym-
nidici Angelorum Chori!
quam libenter me in tu-
landibus totum effun-
derem!

N

Adju-

122

Adjuro vos, filiz Hierusalem, si iuven
Dilectum meum, ut nuncietis ei:
amore languo. *Cant. 5. 7.*

Si me
cite, qu
Languo
ampe si
delitui
summa
Cor mih
quibu
Non su

SUSPIRIA

ANIMÆ

AMANTIS.

LIBER TERTIUS.

SUSPIRIUM I.

*Querō vos, filiæ Hierusalem, si inveni-
eritis Dilectum meum, ut nuntiatis ei :
quia amore langueo. Cant. 5.7.*

Cœlestes animæ, Solymæ cœlestis alumna,
Quæ teritis niveo cœrula templa pedē ;
Vos ego, vos numquam violando carmine
testor,
(Si meus est vobis fortè repertus amor)
Ecce, quod cæcâ sic ejus langueo flammâ,
Languet ut Assyrio flosculus ultus agro.
Impe suas nuper cùm spargeret ille sagittas,
Delituit propriis mistus arundinibus :
summâ trifidi præfixus cuspidè teli,
Cor mihi, ceu Parthi, canna redunca fidit.
In quibus, ah quantis tum pectus amoribus arsit :
Non fuit Ætneq; sævior igne rogas.

Nunc igitur cupidus de me si plura rogabit,
 (Namque solent cupidi multa rogare proci)
 Dicite, languentis quæ sit mea visa figura;
 Pluraque, languentem non potuisse loqui.
 Si roget; an lento mihi febris insituet igne?
 Dicite, quod nullo febris ab igne coquar.
 Si roget, an mortis propior sim visa periclo?
 Dicite quæ vobis ore tacente, loquor.
 Dicite, nulla meis vos reddere nuncia verbis,
 Sed fati tantum reddere verba mei.
 Si lubeat nostros tamen illi noscere vultus,
 Nec grave sit vobis dicere, qualis eram.
 Hac, precor, aut simili, tum me depingite formam
 Quæ sciat, & morbi quæ sit origo mei.
 Dicite, quod jaceam tenebris exlanguis obortis,
 Succiduo in nudum corpore lapsa soluni.
 Sintque hebetes oculi, mediâ cœu morte natantem
 Inque sinu jaceat languida facta manus:
 Nec rosa picta genis, neque vivæ corallica labris,
 Venaque vix, quamvis pollice tacta, micet:
 Jamque diu nullo constet me vivere signo,
 Quam quod anhelanti pectore læpe gemam.
 Quodque mihi certam non possim fingere causam
 Cur toties nullo læsa dolore querar:
 Non possim, nisi fors genitru se prodere cogat,
 Qui genitum toties pectore rupit Amor.
 Hæc reor, hæc nostri fuit unica causa doloris,
 Et quid amans esset nescio, amansque fui.
 Hoc fuit, hoc toties me suspirare coëgit.
 Per gremium injussæ cum flueretis aquæ.
 Hoc fuit ut, quamvis toties aliena loquentis:
 Illius assidue nomen in ore foret.
 Ergo meis, oro Dilecto hæc dicite verbis:
 Illius inmodicâ quod cremor ægra face:
 Dicite, quod lento sic torreo illius igne,
 Ut rosa coelesti torrida facta cane.
 Dicite quod longâ sic eius lango hæmînâ,
 Ut languent siccâ hinc cæna comâ.
 Dicite quodque mei causa unica sit languoris,
 (Qui simul est mortis, causa futurus) Amor

RUPERTUS

In Cant.

A Nnunciate, quia a-
more languero præ
agno faciei ejus viden-
te desiderio, vitæ tedium
atior, & vix præsentis
exilii mora sustineo.

N 3

Ful-

12. 6
Folcite me floribus, stipate me malis;
amore languco. *Cant. 2. 5.*

Par
fre
In
Parce
Pro
Ah po
Qu
Scilic
Jan
Me m
Ner
Ingu
Tu
Vos la
Vos
Sere
Qui
Sere
Mit
Sere
For
ed qu
Est d
Foran
Aut
Perjur
Et V
Nolo tr
Nelo
Quaies
Cana

SUSPIRIUM II.

*placite me floribus, stipate me malis ;
quia amore langueo. Cant. 2. 5.*

Amor ! ô quantis torres mihi viscera flam-
mis !

O Amor ! ô animi blande Tyranne mei !

O Amor ! ah tantos qui pectore comprimat
ignes

Parce vel in vapidos dissoluor cineres.

Parce Amor, ô toties repetitis parce sagittis !

In nova, pars animis vulnera, nulla vacat.

Parce Amor, & nocuæ procul abice tela pharetræ,

Proxima, quam jacies, figet arundo necem.

Abperii ! neque nota mihi suspiria duco,

Qua sonat, ignoto vox ab amore sonat.

Ellicet arcanos penitus grassatus in artus,

Jam mea, victor ovans, regna subegit Amor.

Me miseram ! tantos nemo miserabitur ignes !

Nemo vel è terris, nemo vel è superis !

Inque meus (tanti causâ unica qui tormenti es)

Tu meus, hæc sicco lumine cernis Amor ?

Vos saltem Ætherii Cœlo properate coloni,

Vos, quibus à simili mens calet iccta face !

Parce rosas, date mala & odoræ Chloridis herbas,

Quidquid & Alcinous, Floraque quicquid habet.

Parce rosas, date mala ardentibus obvia flammis,

Mitior in malis est amor, inque rosis.

Parce rosas manibus calathis effundite mala,

Fors erit hinc nostris cerra medela malis.

Sed quid ago ? quid posco rosas ? quid possulo mala ?

Est dolus in malis, est dolus inque rosis.

Forſan amor falsi tegitur velamine mali,

Aut sua spiniferis occulit arma rosis.

Perjuro simp' ex malo delusa Cydippe est.

Et Venus armatæ cuspide læsa rosæ.

Nolo tuas Cytheræa rosas, tua mala, Cydippe,

Nescia perfidiæ, mala, rosasque volo.

Quales Dorotheæ superis tulit ales ab hortis,

Canaque quas stupuit bruma rubere rosas.

Quale Tibi Elyfio venit Luduina vireto
Angelico carptum pollice liliolum.
Has mihi posco rosas, hæc mala, hæc lilia posco,
Nescia perfidiæ lilia, mala, rosas.
His mihi vernantem viridi super aggere lectum,
Pistaque puniceis sternite fulcra crocis,
Piscinaque è lento fiat pulvillus hibisco,
Piscina quam viridi farciat herba toro.
Jungite vimineis collecta lignustra quasillis,
Et pluat in laxos lutea Caltha sinus:
Junceaque egregiis onerate canistra Hyacinthis,
Misceat & calyces Bellis amœna suos:
Spicaque, Narcissusque & apex stellatus Amelli,
Pulæraque cæruleis cum Cyanis Anemon.
Et Nymphæa marina, immortalesque Amaranthi
Iridis & Violæ multicoloris opes.
Junctaue Smilacibus Pæonia regia parvis,
Cunctaque quæ Pæsto divite ferta virent.
Addite decerptas Arabo de cortice frondes,
Et Myrthum & Daphnen, Cecropinamque Ru-
mum,
Serpillumque, Chamamelumque, Aloëque, Co-
rumque,
Et Nardum & Tymbram, Cynnamaque & Casia
Et Costum & Staëten & olentis germen Amomi,
Et Cilicum totâ sternite messe solum.
Sternite, & hoc animæ quidquid super expiranda
est,
Roscidulis, finite, elangneat in foliis.
Tunc ego sic moriens componam leniter artus,
Ut Rosa deciduas ungue resecta comas.
Aut moritura graves inclinant Lilia culmos,
Quæque halant animas gramina mella suas.

GISLEN

In Cant.

Cap.2.

Donus certè languor,
cùm infirmitas hæc
non sit ad mortem, sed
ad vitam; ut glorificetur
Deus per eam. Cùm ardor,
brisve ista non sit ab igne
consumente, sed ab igne
potius perficiente.

Di-

130

Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pas-
tur inter lilia, donec aspiret dies, & in-
clinentur umbræ. *Cant. 2. 16.*

SUSPIRIUM III.

*lectus meus mihi, & ego illi, qui
pascitur inter lilia, donec aspiret di-
us, & inclinentur umbrae. Cant. 2. 16.*

Oelices animæ? populus genialis Amantum,
Quos amor irruptâ nectit utrimque fide!
Non ego præ vestrâ, fortunam optavero Re-
gum,

Nam puto Cœlicolum vos ego sorte frui.

neque jam Siculi mirer nova vota Tyranni,
Optantis Pythiæ tertius esse comes.

quis enim sociis mediis neget esse duobus,
Quos sibi tam sancto fœdere junxit Amor?

Quæ conditio, quoties redamantur amantes,
Reddit & alternas mutua flamma vices!

ego me toties optavi lege beatam,

Ad sua cum trepidam signa vocaret Amor.

quoties dixi, si quando cogar amare,

Non nisi qui pariter me redamârit, amen!

Quid optantem volucrum Deus ales Amorum,

Et quid, ait, dubitas? ut redameris, ama.

Quid extimui præsentis Numine Divi,

Attonuitque meum vox inopina caput.

Quid inexpertam puer, inquam, perfide castris,

Auspiciisque jubes æra merere tuis:

Quæ quidem juveni mihi narravêre sodales

Gaudia quanta suis polliceatur Amor.

Quis at contra monuit me sedula nutrix,

Cum ferrer gerulo sarcina parva sinu.

Quæ nimis reputata Peligni oracula vatis,

Quæ cecinit castis ingeminanda choris:

Quot lepores in Atho, quot apes pascuntur in
& in Hyblâ

“Cærule quot baccas Palladis arbor habet:

Littore quot conchæ, tot sunt in amore dolores,

“Res est solliciti plena timoris Amor.

Semper enim miseros timor ille flagellat amantes,

Ne fors non redamet, quem tamen alter aniat.

Fida

Fida vel alterius si sint rata foedera vinculis,
 Tum gravis, ut constant foedera, cura subit.
 Curre per historias; quotus, heu! securus amor.
 Hunc brevis, hunc fictus ludificavit Amor.
 Quâ Paris Oenone sine vivere posse negabat,
 Oenonem potuit deseruisse Paris.
 Dilecti Hypsipyle non mansit Jasonis uxor,
 Non mansit reducis, sicut euntis erat.
 Thesea crudelem quoties Ariadna vocavit,
 Navigio numerum quæsta deesse suum!
 Quin etiam levibus monstras, Puer improbe, pennis
 Quàm cito succedat, quam citò cedat amor.
 Ite igitur, levibusque animas modò credite flammis
 Cum sua non aliter sceptrâ Cupido gerat.
 "Et levis est multoque suis ventosior alis,
 "Gaudiaque ambiguâ datque negatque fide.
 Tum pudor audaces tinxit tibi, perfide, malas,
 Teque levem celeri factus es esse fugâ.
 Tuncque ego, Cyprigenæ detectâ fraude, tri-
 phans,
 Instabilem iussi læta valere Deum.
 Et tibi, Deus Amor (dixi) tibi foedere jungar,
 Et tuus ignis ero; tu meus ignis eris.
 Donec ab æriis labentur montibus umbræ,
 Et reducem fugient umbraque, noxque diem.
 O liquidæ ambrosiæ! ô Divi nectaris haustus:
 O amor! ô quanti pocula mellis habes!
 Quid totis Te, Deus amor, sit amare medullis,
 Expertus nisi sit; dicere nemo potest:
 Quid vero sit amare, iterumque abs te redaman,
 Sit licet expertus, dicere nemo potest.
 Omnibus hisque etiam supereminet illa voluptas,
 Fidus hic æternum quodd sibi constet amor.
 O Amor! ô mea dulcedo: mea vita, meum mel
 Aut melli geminum si quid Hymettus habet:
 O Amor! ô quoties, ô quæ mihi gaudia misces
 Dum quodd amans redamet: dum, quod amor
 subit!
 Dumque iterum æternos recolo fore foedere nexu
 O Amor: ô quantis gemitu lætitiis!
 Non habet hic miseros Amor, ut levis ille, timores
 Affluit hic lætis, ingemit ille malis.
 Pascitur in riguis, ubi cadent, liliâ campis,
 Et sua virgineos ducit in arva greges.
 Scilicet æthereum decet hic flos purus Amorem,
 Et bene tam castas pascit hic hortus oves.

BERNARDUS

In Cant.

Sermone 71.

Tu ergo qui hæc au-
dis, vel legis, cura
habere lilia penes te, si vis
habere hunc habitatorem
liorum habitantem in te.

Ego

134

Ego dilecto meo, & ad me conversio eius
Cant. 7. 1.

SUSPIRIUM IV.

*dilecto meo, & ad me conversio
rjus. Cant 7. 1.*

Mœsta cupressiferi nemoris spatiabar in
umbrâ ;
Tristitiam lacrymnis compositura meis,
Jamque sinum trepidis submerserat im-
bribus unda,
Incideramque meis pæne subacta malis.
Chelys ex humeris pendeat eburnea nostris ;
Tristitiæ quondam certa medela chelys.
Tristitiâ ; frondente sub arbore sedi,
Allocians querulis talia verba modis :
Mei vidui, sine lusibus, ibitis anni ?
Nullus & in nostro carmine vivet amor ?
Precor eveniant hæc hostibus omina nostris.
Procul his cœli tam bona flamma cadat :
Sed se juret, non hunc ego vivere credam,
Qui trahit hoc vacuos frigidus igne dies.
Nec est homini, vivendi fructus amare ;
Sed amans, vixi ; dicere jure potest.
Sed, in ima, suo desidit pondere telus,
Sedabit ærias, ardua flamma, vias ;
Sed sax animi violento cogit amore,
Sedipimurque omnes impete quisque suo.
Quoque nativâ stimulari sentio flammâ ;
Sedque adhibet tacitas, nescio, quanta faces.
Sed meus ergo suos Amor ejaculabitur ignes ?
(Primitiæ nostri namque calor erunt.)
Sed ferar humanæ furiata Cupidine tædæ,
Sed cognata Angelicis, stirpisque, sororque choris ?
Sed mea mortales venient in colla lacerti,
Sed sum immortalis sponsa creata Deo ?
Sed super hæc hiemes, nostri rapiuntur amores,
Sed terra parem thalamis non habet ista meis.
Sed puellarum pulcherrima Romulearum
Sed Agnes, Ausonio sponsa petita proco ;
Sed, ait juvenis mea ne tibi fœdera speres,
Sed mea cœlestis fœdera sponsus habet.

Sic

Sic nostra ætherios ambit quoque sax Hymenæos
Inde petendus erit qui mihi sponsus erit.
Hunc ego, non alium, solum hunc ego diligo spon-
sum,

Nemo potest uno tempore amare duos :
Illius ante oculos mihi semper oberrat imago,
Ante oculos, quamvis longius absit, adest.
Et loquor absenti momentis omnibus, absens,
Absentisque sonos illius aure bibo.

Sic ubi magnetis vim ferrea linea sensit,
Semper ad agnati vertitur alta poli.
Et sua Sydoniis patet hinc Cynosura carinis,
Servat & hinc Helicen cyniba Pelasga suam.

Sic læsi semper studiosa pedissequa Phœbi
Dilectam Clytiæ flos modo facta facem.
Bisque, dies quoties, verso jubar ore salutant,
Mane precaris Ave, serò precare Vale.

Obvia fraternos ita spectas Cynthia vultus,
Et reparat vultus ignibus Ille tuos.

Sponse, ego sum Clytiæ, tu sol, ego Cynthia, spon-
sum

Quolibet obverso persequor ore meum.
Es mihi sponse, Heliyce, Cynosuraque duplicis
æti,

Quo trahis, huc oculis ad tua signa volo.
Quid mirum, alterno si respondemus amorì ;
Magnetem sequitur linea tacta suum.

BERNARDUS.

Medit. Cap. 9.

Cor meum per multa
dispergitur, & huc
illucque quærit, ubi quies-
cere possit; & nihil inve-
nit quod ei sufficiat, do-
cetur ad ipsum redeat.

O

Ani-

138

Anima mea liquefacta est, ut dilectus locutus est. Cant. 5.3.

Ab !
erit n
Saxo
e ta
Vux
quor
ua
ne
Ref
m le
Solu
erior
sed n
de d
Voci
me c
Adja
ne er
Beu
ego a
Litt
re Ph
Uncl
zando
Et q
rtora
An l
ix Pr
Cum
ambig
Et n

SUSPIRIUM V.

*anima mea liquefacta est, ut dilectus
locutus est. Cant. 5.3.*

TE semel ut cursum tantum, mea vita, vide-
rem,
Quot iuga, quot sylvæ, quot loca visa
mihi?

semel audirem tantum mea vita, loquentem,
Ah! quot inaccessis rura petita viis!
montes, metuendaque culmina rupes,
Sæpeque Solivagis vix adeunda feris.
tamen, ecce tui data spes fuit ulla videndi,
Vixque vel alloqui spes fuit ulla tui.
quoties dixi! quæ te, mea vita latebræ,
Quæ cava, quæ terræ, quæ nigra lustra tegunt?
neque lustra meum, neque rus solata dolorem,
Respondit lacrymis sylva nec ulla meis.

semel ignotos me duxerat error in agros,
Solum ubi ante oculos campus, & error erant.
error hic oculis Cœlos, clamoribus agros;
sed neque vox Cœlis, nec data vox ab agris.
deerranti vallis se monstrat opaca,
Vociferor, nullus sit mihi valle sonus.
cavâ densum, procul haud à valle, viretum
Adjacet; æstivo textilis umbra gregi.
erit, hic forsitan, dixi, mea vita latebit
Heu dolor: ut vidi, nulla latebra fuit!

ego amens tandem lacrymansque ad littora curro,
Littora, quæ refluvis Nereæ tundis aquis.
Pharos ingenti se tollit in ardua clivo,
Unde suum ratibus navita captat iter.
ando Pharon, totoque oculos circumfero ponto,
Et quantâ possum littora voce voco.
littora, littora vos cautes, vosque æquoris undæ,
An latet æquoreis lux mea mersa vadis?
Prior attigerat resonantia littora clamor,
Cum cito littoribus vox geminata redit.
ambigo, num scopulis fallax responderit Echo,
Et nimum pronâ luserit aure fidem,

Tristibus ergo iterum cava littora pulso querelis,
Littoribus iterum vox repetita redit.
Vox redit, & vox nota redit, Tua vox, mea vita,
Et mihi voce Tuâ reddita vita fuit.
Ibam semianimis, subito ad tua verba revixi,
Ne penitus morerer, vox satis una fuit.
Scilicet ora loquens, quoties cœlestia solvis,
Magnum aliquid verbis fulminis instar inest.
Ignivomæ non quale nucis testudine clausum
Efflabas Syriæ fraudibus, Eune, Deæ.
Quale sed in comites Emmautia rura petentes
Sparsisti stygiis Dux redivive plagis,
Frigida cùm subitis arserunt pectora flammis
Pectora colloquio, lux mea, tacta tuo.
Hinc mihi succensis caluit quoque flamma medullis,
Ictaque cœlesti vocis ab igne fui.
Et licet Oceano, gelidis licet undique saxis,
Undique ceruleis obsita cingar aquis;
Inrus agunt flammæ, sic liquor ab ignibus intus,
Liquitur ut lento pinea tæda foco.
O utinam, mea vita animam liquemur in unam,
Unaque vita duos jungat Amorque duos!

AUGUSTINUS.

Soliloq.

Capite 34.

Quid est hoc quod
sentio? quis est ig-
nis qui calefacit cor me-
um? quæ est lux quæ ir-
radiat cor meum? O ignis
qui semper ardes, & num-
quam extingueris! accen-
de me.

Quid

142

Quid enim mihi est in cœlo, & à te quod
volui super terram? *Psal. 73. 25.*

SUSPIRIUM VI.

*Quid enim mihi est in cœlo, & à te
quid volui super terram? Psal. 73.
25.*

Quid cœlo, mea lux, terræ, marive requiram?
Nec cœlum sine te, terra, nec unda placet.
Non equidem ignoro, quæ, quantaque gau-
dia Cœlum,
Terraque quas fundat, undaque condat opes.
Sine te, mea lux, mala sunt, quæcumque vel
æther,
Vel tellus gremio, vel tegit unda falo.
Cœlum! ô tellus! ô cœrula marmora ponti!
Omnia deliciis regna superba suis!
Delicias cumulus vestras licet aggerat unus,
Non sint Deliciæ, si meus absit amor.
Contulit, fateor, vaga per divortia mentem,
Hinc Thetis, hinc tellus, arduus inde Polus:
Totum injectis, mundum si metiar ulnis,
Non tamen hæc ulnis par erit ulna meis.
Quandò fuit gravidam recludere terram,
Quæque divitibus vellere fulva cavis;
Quæque argentumque, nitentis germina venæ,
Quæque metallifero nutrit arena sinu.
Sic igitur magnæ Matris suffodimus alvum,
Itaque Telluris gaza coacta fuit:
Quid juvat? aggestas licet aurum fregerit arcas,
Non tamen est animo nausea pulsa meo.
Non sub æquoreos rapuit niè cura penates,
Quâ subit Eoas Indus adustus aquas.
Quid & aurifluis genumarum nascitur undis,
Carpere sub liquido gurgite servor erat.
Pressum roseis conchylibus edere rorem,
Lideret patulis purpura si qua labris.
Sparsas rutilis baccas conquerere ripis,
Dives Hydaspæi quâ nitet unda vadi.
Mei! tam vario lectis ex æquore gemmis,
Littoribus totidem fluminis atque maris.

Tot cyanos, tot chrysolitos, tot jaspidas inter,
 Nulla mea potuit gemma sat esse siti.
 Quid facerem votis, terrâque, marique negatis?
 Sidereos dixi, vota subire lares.
 Visa igitur superi circumvaga machina mundi,
 Templaque luciferis fulgida lampadibus.
 Obstupuit itabili currentes ordine flammâs,
 Astraque perpetuos ducere nexa choros:
 Inter at indigenas tot Olympi pensil s ignes,
 Flamma capax animæ non fuit ulla mea.
 Nempe ita cùm totum requievit in Hercule Cœlum
 Non illi requies sidera, pondus erant.
 Ah! piget è terris Cœli convexa tueri,
 Jam super alta feror nubila, terra vale.
 Jam cunctæ ex oculis, turreſque urbeſque recedunt
 Jam coit in minimam pendula terra pilam:
 Jam Lunæ, Solisque Jovisque supervenor orbes,
 Et septena premens sidera, calco pede:
 Jamque pavementum stellarum ilustre pyropis,
 Sub pede despicitur, quod modo culmen erat,
 Altaque jam cingunt flammantis mœnia mundi,
 Et propior cœli regia tota patet.
 Quin properant volucres, pennata examina cives,
 Et sociant variis verbis, fidesque modis:
 Saltantesque obeunt pedibus plaudentibus orbem:
 Lætæque ceu festo personat Aula die.
 O cœlum! ô cœlum! ô fulgentia lumina Rellæ
 O, nisi fidereis, atria digna choris!
 O Volucres animæ, rutili respublica Regni
 O chelys Angelicis associanda modis!
 O ubi sum: prope facta sui immemor, excider
 mens:
 Sed redit ut sponſum sensit abesse suum.
 Astra valete, valete Poli, volucresque valete;
 Nil mihi vobiscum est, si meus absit amor.
 Jam video, mihi quid terrâque, poloque per
 dum,
 Si meus absit amor, Terra, Polusque vale.
 Magnanimus juvenis lacrymas Pellææ dedisti,
 Nulla tibi domito terra quod orbe foret:
 Quid mihi millenos si fregero viribus orbes?
 Nec satis est votis gloria tanta meis.
 Ah: minus est animo, quidquid sola diffita terram
 Astriferæque obeunt mœnia vasta plagæ!
 Quod neque terra capit, neque regna liquentia pont
 Non hominumque lares, non aviumque domus.

quod neque fiderei claudunt amplexibus orbes,
 id voto spes est, resque petita meo.
 heu sateor, vacuas dum prendimus auras,
 semper ab amplexu mens male lusa suo est :
 mihi Terra, Deus, mihi tu Mare, tu mihi Cœ-
 lum,
 Denique cuncta mihi es : Te sine, cuncta nihil.

AUGUSTINUS

Soliloq. Cap. 20.

Quidquid Cœli ambi-
 tu continetur, infe-
 rius ab animâ humanâ est,
 que facta est ut summum
 bonum superius possideret,
 ejus possessione beata fie-
 ret.

P

Heu

146

Heu mihi quia incolatus meus prolongatus
est ! habitavi cum habitantibus Cedarum
multum incola fuit anima mea. *Psal.*
120.5.

SUSPIRIUM VII.

mihi quia incolatus meus prolongatus est! habitavi cum habitantibus cedar, multum incola fuit anima mea. Psal. 120.5.

N peragit solitis Phœbi rota cursibus annum,

Sydereūque suo tempore finit iter?

Credideram fractis currum consistere loris,
tempora tam lentis ire videntur equis.

Mihi, decretos jam dudum explevimus annos,
tamen è vitâ cedere, Parca jubet.

Quæ tam longo ducuntur stamina filo?

Quæras, Lachesis, deproperasse colum;

sed in his adeò delectet vivere terris?

Quidve quod invitet, tristis hic orbis habet?

Quæbet, ah! simili mihi mors minus aspera vita
est,

genus hoc mortis vita vocanda fuit.

Ne gradu stabili nihil hic immobile constat,

omnia sed assiduâ mobilitate fluunt.

Quæ dies oritur Phœbæo splendidus auro,

quæ pallidus emoritur nocte premente, dies.

Subit Astrorum rutilis comitata choreis,

iterum Cœlo, Sole fugante, fugit.

Quæ Zephyro gremium tellus spirante recludit,

nunc claudit geûdos, flante Aquilone, sinus,

nunc canet nivibus, nunc spargitur alba pruinis,

nunc tepidi foliis veris amicta viret.

Nunc jam liquidas pandunt freta navibus undas,

nunc tener inclusas unda gelata rates.

Nunc agitant tumido venti fera prælia Ponto,

Nunc stagnat placidis cœrula Tethys aquis.

Nunc effusus nunc liquitur imbribus æther,

Nunc aqueâ nitidus stat sine nubè solus.

Nunc fragor horrifono Cœum quatit onine tumultu,

Nunc silet, & superas pax tenet alta plagas.

Denique (quæ reliquos superant incommoda casus)
Mœsta ferè in mediis vita trahenda feris.

Quæque domos hominum, mage sunt spelæa fer-
rum,

Quique homines, hominum nil nisi nomen habent
Scilicet insidiæ, fraudesque, dolique triumphant;

Nec nisi quod rigido, jus datur ense, viget.

Exulat hinc Pietas, terrisque Atræa recessit,

Fasque relegatum sub pedibusque iacet.

Adde loci faciem, locus est inamabilis, & quæ

Libera vix risu solvere corda queat.

Martius, heu! sævis ardet furor undique bellis:

Nec numerat plures altera terra nece.

Hostibus in mediis, inter gladiosque, facesque,

Hæc geris arma manu, qua feris arva manu.

Quis velit in tantis tolerare laboribus annos,

Sortis & assiduis ictibus esse scopis?

Hei mihi decretos jam dudum explevimus annos?

Tempora cur sati sunt ita lenta mei?

Tempora cum numero (numero quæ sæpius exul)

Jure graves damnat nostra querela moras:

Nec scio quæ cæcas hebetent oblivia mentes,

Omnia quæ longi sunt sua vota, dies:

Crediderim miseræ nescire pericula vitæ,

Nec quam sit gravis hic condicione locus.

Nam bona fiderei si nossent maxima mundi,

Arceri patriâ se quererentur humo.

Sed procul absentes cœlestia gaudia fallunt,

Raraque de Cælo nuncia rumor habet,

Hei mihi, quàm procul his distas mea patria
ris!

Quàm procul à Cœli finibus exul agor!

Exulibus quondam tellus fuit ultima, Tybur,

Me profugam satis ultimus orbis habet.

Et nondum infaultas colui satis incola sedes,

Squalientes tenebris, tristitiâque domus?

Secta Ceres cæsis quoties procumbit aristas,

Servus ab Hebræo pilea sum t hero:

Cur ego non etiam servili emancipor agro?

Et rudis immunem verberare virga facit?

Cur patriæ fines, portusque relinquere cogor,

Nec sinor ætherios exul adire lares?

Deserit externas peregrina Ciconia sedes,

Inque suas revolat, per mare vecta, domos.

Nuncia veris avis, nidos quoque mutat hirundo,

Cum redit ad notos Bistonis ales agros.

relegatus patriis Antistius oris,
 additus, exilii sine favente, fuit.
 mei, cognatis cur exul ab arceor astris?
 nec sinor illa meo tangere regna pede?
 mea? rumpe moras satis his habitavimus oris,
 aut quò non potui corpore, mente ferar.

De verbis Domini.

Serm. 43.

*Sunt duo tortores animæ
 non simul torquentes,
 sed cruciatus alternantes.
 Horum duorum tortorum
 nomina sunt Timor &
 Dolor. Quando tibi be-
 ne, times, quando malè est,
 doles.*

150

Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? *Ad Rom. 7. 24.*

SUSPIRIUM VIII.

Felix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? Ad Rom. 7.

24.

Nefelix, ubi nunc bona tot, quæ perdita plango,
Sed frustra planctu non revocanda meo?
Tot bona! quid repetis dolor? ah: meminisse
nocebit!

Amissæ cruciant dum memorantur opes.

Nilius veteris fortunæ nescius esses,

Cum mala sors fato deteriore premit.

Adam hominum satyra est, decepti noxa parentis,

Stultitiæ solus, scilicet ille reus.

Adam, Adam simplex. Adam, Adam uxorius audit,

Pluribus, aut totidem vapulat Eva probris.

Non ego sic: sed, si geminus fuit edere vocem,

Pars, facor, mundi in crimine, magna fui.

Et quoque, qui primos studium damnare parentes,

Peccati memorem conveni esse tui.

In vitæ & mortis non felix alea jacta est,

Collusor proavi dilapidantis eras.

Edite posteritas, Adam vos estis & Eva,

Et vestræ pomum corripuere manus.

Et nudi; gens pelliceâ dignissima zonâ,

Et pudor, & dolor, & Numinis ira sumus:

Quæ querar acceptæ tot publica vulnera cladis,

Materies elegis sum satis apta meis.

Mior à cunis, hic mecum lacryma nata est:

Hic docuit vitæ syllaba prima, queri.

Mensis erat Majus, mensis gratissimus orbi,

Sed, mea si reputem fata, December erat.

Optima lux ibat quæ si suprema fuisset,

In cineres iret muta quærens meos,

Cum tandem post luctum uteri, horribilesque ulula-
tus,

Progenies cervæ parturientis eram.

Mater! scio, tunc Mater, nova facta Rebecca es,

Tunc serus subiit virginiratis amor.

Dirigit nutrix, pallens pater ora retorfit,
 Et cunæ in lævum procubuerè latus.
 Horror & horror erat, vox omnibus, omnibus una
 Heu puer, heu quantis gignitur ille malis!
 Atra dies, Ægyptiacâ dignissima nocte.
 Qua de me, licuit dicere, Natus homo est.
 Atra dies: neque te Titan, neque Cynthia nôit
 Nec statura qui Cœli tempora, Janus agit.
 Illa dies abeat Grajas orfura Kalendas,
 Nullus eam cupiat mensis habere suam.
 Si redeat, redeat piceis frontem obsita nimbis,
 Et gelidum densâ grandine tunsa caput.
 Tum tonitru & fulmen funesto adverberet igne,
 Et sibi sic hostem noverit esse Deum.
 Sentio jam, quod fatidici plorastis amici:
 Mentitur vitæ clepsidra nulla meæ.
 Tanti erat hæc soboles, lacrymis assuevimus inde,
 Indè oculos raro deseruere meos.
 Nam postquam posita est prætexta, nucesque, tr
 chusque
 Et bulla ad patrios victima facta lares.
 Tunc ego, quæ melius nescirem, discere cæpi:
 Primus erat, sortem plangere posse, dolor.
 Et vix posse datum est, sæpe obliuctata fuit mens;
 Naturæ impatiens sub pede colla premi.
 Surgere sæpe admixta, suoque irrumpere Cœlo,
 Nec poterat pigra tollere corpus humo.
 Tum vibrans oculos, oculos tristi imbre natantes,
 Ah superi! dixit (cætera fletus erant)
 Et rursus ah! ah! (sed per luctifonos singultus
 Ipse sibi obfistens non sinit ire dolor)
 Sic puto Rex fremuit, dum crescere cornua sensit
 Qui bos ex homine est, de bove factus homo.
 O Deus! ô superi, patientia vincitur: ô quis,
 Qui me mortali corpore solvat, erit?
 O quis erit? nostris qui cantet in auribus, istud
 Quod voveo toties, ilicet, ô quis, erit?
 Ille, necaturum mihi mergat in ilia ferrum,
 Pocula Thessalico misceat ille favo.
 Nec liquido plumbo, nec avaro terreor unco,
 Mors miseræ quavis conditione placet.
 Æratos gemitu doceam mugire juvencos,
 Suposito quamvis excrucienda rogo.
 Aut etiam jubear (quamquam pudor ista vovere)
 Inter Ulyssæos exululare lupos.

Deus, ô
 Qui me
 Deu
 la furia
 de prop
 ad pœ
 pora
 ille, ho
 vivu
 Nec, c

A

C

lu

Deus, ô superi, patientia vincitur ! ô quis
 Qui me mortali corpore solvat, erit !
 Deum, ne crudelem vox impia jactet,
 In furias quando præcipitata ruit.
 Propè barbaries poterit clementia dici,
 Ad pœnas veniat si stupefacta meas.
 Corpora corporibus conjunxit mortua vivis
 Ille, hominem quem vix dicere fama potest.
 Vivum cruciat (magis hoc ferale) cadaver,
 Nec, quæ disidium finiat hora, venit.

AMBROSIUS

In Psalm. 118.

Serm. 22.

*Quomodo vivit anima
 operta mortis invo-
 lucro ?*

Co-

154

Coarctor è duobus, desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo. *Ad Philipp. i. 23.*

SUSPIRIUM IX.

*actor è duobus, desiderium habens
dissolvi, & esse cum Christo. Ad
Philipp. 1. 23.*

Quid faciam gemini flammata cupidine voti :
Anteferam terras ? anteferamne polum ?
Terra tenet, Cœlum revocat, lis magna mo-
ratur,
Jamque volentem animum pondere membra pre-
munt.
El procul illecebræ ; semel impete rumpere no-
dum
Præstat, & è vinculis eripuisse pedes.
Igitur festinæ pertexere itamina Divæ,
Nec Letho clausæ sint veniente fores.
Pice, lux, quanto luxentur brachia nisu ;
Utque fere à membris distrahar ipsa meis.
Distrahar, ut mediam tibi me conjungere possim,
Unaque sit saltem pars tibi nexa mei.
Non sinis ; & rides nil proficientia vota,
Quodque negas toties, vis tamen usque peti.
Petito quod renuis geminasque exporrigo palmas,
Et tibi, quas nequeo nectere, tendo manus.
Sæpe mihi de te, mendacia dulcia fingo.
Vincula ceu positâ compede fracta forent :
Edico ; mens hic, prendique & prendere certat :
Meque, sed ut video, dissimulanter amat.
Jam bona credulitas erat haud indigna favore,
Debueratque meos expediisse pedes.
Tamen implicitam pedicis cupis usque teneri,
Hic ego conatu deficiente cadam.
Alitredit, & velut allabens sese ingerit ultrò,
Spemque iterum nutu sollicitante facit.
Quam supremumque amplexibus obvia curram,
Collaque, furtivâ fraude, negata petam.
Quam prope, quam prope sum ! vestis pars ultima
tacta est.
Jam puto vicinâ prendere posse manu.

O Amor ! ô dolor ! affectum deludis hiantem ;
Decipit amplexus mobilis aura meos.
Et licet aut digitis tribus aut vix quatuor absis
Semotus medio crederis orbe mihi :
Nempe pater Pelopis sic poma fugacia captat,
Poma datam toties fallere docta fidem.
Dum modo prona arbor patulo superincubat ori,
Osque iterum, fructu decipiente, fugit.
Ludicra res Amor est, fallique & fallere gaudet,
Sed fraus supplicio non caret illa suo.
Decepti quo tormento crucientur amantes
Exemplo poterit discere quisque meo :
Quique alium ludit (sed raram est ista fateri)
Ipse suo patitur vulnera facta dolo.
Nescieram mea lux ; istis te fraudibus uti,
Sed nimis expertam jam sua poena docet :
Ut canis indomitâ jactans cervice catenas,
A populo solvi prætereunte rogat ;
(Ni faciat, querulis ululans latratibus auras,
In sua converso vincula dente furit)
Sic queror, & supplex toties ad vota recurro,
Ut præstes, quam me poscere cernis, opem.
At postquam implacido vertisti lumina vultu,
Nec placuit pedibus demere vincla meis.
Clamavi ; ô Trunculentum & inexorabile pondus !
Quin etiam dicta est sæpè catena nocens.
Hanc trahat Antolycus, trahat hanc furia Orestes,
Aut qui tardipedes vertit in antra boves.
Sentiat hanc Scythicâ damnatus rupe Prometheus
Aut Scinis, aut scelorum quis feritate prior.
Scilicet à nullo venit hæc dementia luctu,
Error & hic, sese quo tueatur, habet.
Compedibus facile est sævoque ignoscere ferro,
Durius aut vinclis, qui ligat illa, suis.
O ubi littoreâ vinctam qui rupe puellam
Bellerophon volucris retulit ales equo ?
En ego barbaricæ constringor mole catenæ,
Servus ut à rigido transfuga vinctus hero :
Et quoties patrias assurgere nitor in auras,
Deprimor hospitii pondere victa mei.
Nempe ita dat pueris captus ludibria passer,
Dum fugit & revocant fila reducta fugam.
Et licet è domini cœnetve, bibatve labellis,
Mavult in sylvas liber abire suas.
Sic quamvis nitidâ pastæ bene corte palumbes,
Anteferunt caveæ rusque nemusque suæ.

mea si lacrymis mollescere vincula possent !
 Dudum essent lacrymis mollia facta meis.
 mea, tende manus ; contra tibi tendo catenas
 has, nisi qui vinxit, solvere nemo potest.

CHRYSOSTOMUS

Hom. 55.

Ad Pop. Antioch.

QUousque hîc erimus
 affixi ? adhæresci-
 mus terræ tanquam vixe-
 rimus, in cœno volutamur :
 corpus de terrâ nobis Deus
 contulit , ut ipsum & in
 celum revehamus, non ut
 animam per ipsum ad ter-
 ram detrahamus.

Educ

158

Educ de custodiâ animam meam, ad con-
fitendum nomini tuo. *Psal. 142. 7.*

SUSPIRIUM X.

*De custodiâ animam meam, ad
confitendum nomini tuo. Psal. 142.*

7.

Ibera quæ potui spatioſo ludere Cœlo,
Cernis, ut anguſto carcere clauſa premar :
Heu dolor ! ut miſeras me lux effundit in
auras,
Iſta loco cavere membra fuere meæ.
Compes, manicæque manus, nervique catenæ,
Dique cancellis nexa cataſta ſuis.
Mihî cognati nativa repagula clauſtri,
Tanner ut hoſpitiî carcere vinctâ mei ?
Sine, more Chelys, brevibus tegar abdita conchis,
Regia cui Cœli vix ſatis ampla domus.
Quories quæſita fugæ ſuit anſa pudendæ !
In votis quories reſtis & unda ſuit !
Quid quidem rapto felix Lucretia ferro,
Juſtaque combibito Porcia dicta foco eſt.
Nec Aſſyriæ triſtis mihî ſica puellæ,
Heu nimis ingeminas prodiga ſica neces !
Negat hæc animis Numen, ſolatia captis,
Nec ſinit hæc vinctos fata præire viâ.
Syracufiis malim jacuiſſe cavernis,
Aut Danaës rigidâ deliruiſſe ſerâ :
Verear curvi Cretæa volumina ſepti,
Unde citam rapuit Dædalis ala fugam.
Meriti profugus daninet pia clauſtra rigoris,
Quæ ſibi ſollicitam non tenuere fugam ;
Mihî fidereis pateat vel rimula tectis,
Non querar immites ætheris eſſe fores.
Nec ad hæc captam retinent ergaſtula mentem,
Mens nequit agnati templa ſubire poli.
In ſueta imperiis jacet hîc captivâ voluntas,
Nec bona quæ vellet, vincula velle ſinunt.
Age ſemel noſtræ, mea lux, ſuccede cataſta,
Quantula ſit nobis, experiere, domus ;
Tamen inſidiæ, vel ahena repagula terrent,
Fac pateat demptâ janua laxa ſerâ.

Cap-

Captivum gemitu fertur revocâsse Magistrum,
 Oblitus causæ plittacus ipse tuæ.
 Eja graves resera, novæ Janæ Patulciæ, vestes,
 Non erit hæc dextræ gratia prima tuæ
 Angelico, memini, patet actas impete portas,
 Claustraque suffractis dissiluisse seris.
 Cum stupuit lapsas manibus, pedibusque catenas,
 Vixque Petrus patulas credidit esse fores.
 Nullus obit nostris obses vadimonia vinclis?
 Liberat Herculeâ Thesea nullus ope!
 O ubi nunc Minyis fidissima turba maritis,
 Vincula pro captis ausa subire viris?
 Aut qui Wandalicis obses ergastula nervis,
 Ipse sui capitis iussit abire lytro?
 Lux mea, pande fores, inamœnaque claustra resolve
 Et sine fidereas ætheris ire vias.
 Aut spectanda tuo vis ducar præda triumpho,
 Ut Scythicus caveæ pompa Tyrannus erat?
 En manus, en digiti rimis hiscentibus extant,
 Cur ego non digitos tota manumque sequor?
 Quæ caput, hæc reliquæ subrepat cauda colubra,
 Cur mihi serpentis lubrica pellis abest?
 Cortis obit toties volucris captiva fenestras,
 Et notat an tacitæ rima sit ulla fugæ:
 Nexaque sollicitans furtivo vimina rostro,
 Nativas nemorum tentat adire domos.
 O Catharis, niveique polo comes agminis Agnes!
 O casta Ursulidum, Sophiadumque cohors!
 Vos ego, dimidium vestri modò nobile testor
 (Dimidium vester quod sibi iunxit amor)
 Pandite ferratos ergastula barbara postes,
 Inferar ut vestris dimidiata choris.
 Dimidium felix vinclis socialibus exors,
 Cui licet in plenas jam caluisse faces?
 Lux mea, tam durum residet tibi pectore ferrum,
 Ut neque captivæ commoveare prece?
 Non ego, sed nostræ tu maxima causa querelæ es:
 Spectat enim laudes ista querela tuas.
 Non bene conveniunt rigidis tua carmina clathris,
 Quis queat in caveâ cantibus esse locus?
 Libera quæ cantat vernis avis Attrica sylvis,
 Capta fileat, solitos nec ciet ore modos.
 Eja age, pande fores inamœnaque claustra resolve,
 Et sine fidereas ætheris ire vias.
 Aut tua si cupidam præconia dicere temnis,
 Invidus in laudes efficiere tuas.

GREGORIUS

In Cap. 7. Job.

Capite 17.

C Arcere homo cir-
cumdatur, quia ple-
rumque & virtutum profe-
ribus ad alta exurgere ni-
tur, & tamen carnis sue
corruptione præpeditur.

Q

Quem-

Quemadmodum desiderat cervus ad fontem
aquarum, ita desiderat anima mea ad te
Deus. *Psal. 42. 2.*

S
N
Aut
e sa
Calm
al
EST
rior
Aut
a dic
Cerv
empe
Cerv
ne hu
Carp
e sur
Cac
tra
Ut si
e riv
Pell
ad a
Tela
mod
Arde
empe
Et tu
nequ
Pocu
spici
Pecto
uo si
Calm

SUSPIRIUM XI.

*Quemadmodum desiderat cervus ad
fontes aquarum, ita desiderat anima
mea ad te, Deus. Psal. 42. 2.*

Sic cupis, mea lux, quibus intus amoribus
urar,
Quantaque flamma tui pectora nostra coquat?
Nec satis extulero sitientis imagine prati.
Aut violæ, nimio quæ jacet usta die.
Nec satis æstiferæ depinxero fulmine stellæ,
Cum canis ardenti sidere torret humum.
Quam pulvereæ Libyes patiuntur arenæ?
Æstuat hæc, nostro siccior ore, sitis.
Icarior Icarior quam dum canis imminet astro,
Aut violæ tosto flos cadit ustus agro.
Sed dicam, mea lux, quam te meus ardor anhelat,
Cervus ut irrigui fontis anhelat aquas.
Sempe venenifero pastus serpente medullas,
Cervus agit toties hausta venena fibris.
Ut humeros tincti trajectus arundine teli,
Carpitur infestâ viscera tacta lue.
Sed furit, pectusque ciratus anhelitus urget,
Cacaque per sylvas faucibus antra petit.
Sed petit fugiens salientibus humida lymphis,
Ut sua fontano guttura rore lavet.
Sed rivi scatebris fumantia temperat ora,
Pellit & amne sitim; pellit & amne lue.
Sed aliter scelerum mihi mens temerata veneno,
Tela venenatâ combibit uncta manu.
Sed modò combibitur populatur pectora virus,
Ardet & in tacito noxia flamma sinu.
Sempe graves, animi sunt toxica vindicis, iræ,
Et tua quæ jaculas tela, venena, Venus.
Sed et grave gravant nimio spumantia pocula Baccho;
Pocula quæ diro gramine pora necant.
Sed aspicias ut tumido turgescunt pectora fastu?
Pectoribus fastus virus inane tumet.
Sed quo sitiens igitur peterem de flumine lympham,
Cum meo tam varium viscera virus edit?

Ah! nisi te nullo sitis hæc placatur ab haustu,
 Tu potes hanc solus fonte domare sitim.
 Scis etenim, mea lux, quam te, meus ardor anhe-

les
 Cervus ut irrigui fontis anhelat aquas.
 Cervus odorisequi fugitivus ab ore Molossi,
 In laqueos nullo sæpè sequente ruit?
 Tum densam aspiciens venantum, hinc, inde coro-

nam,
 Tela supersaltu corpora fertur agens.
 Exoritur clamorque canum, strepitusque sequentum,
 Ille fugit, tergo cornua celsa locans;
 Ambiguusque pavet ne sit comprehensus, & ipsa
 Quæ jam præterit tela canesque timet.

Respectansque metu, per saxa, per avia currit,
 Igneus atque illi spiritus ore micat.
 Gutturæque ardenti flagrant arentia linguâ,
 Quaque sitim relevet, quærit anhelus aquam.

Tum fontis mediis venas rimatus arenis,
 Fontano rabidam mergit in amne sitim.
 Et bibit & poris largè se proluit undis;

Haurit & exhausto robur opemque lacu.
 Sic ego tartareis cingor, mea vita, sagittis,
 Ægræque flammata torreo ora siti.

Hinc puer Idalius, premit hinc ad retia Bacchus,
 Et multâ ancipitem trudit uterque cane.

Sublimes, levis hinc suspendit Gloria casses,
 Ille tumidus pedicis fallere tentat Honor.

Inde cohors magnis sociorum hortatibus instat,
 Et docet exemplo crimina quisque suo,
 Hei mihi quot circum venabula stricta minantur?
 Ceu fera, cum cincto clausa tenetur agro.

Mille vias repetens infraque, supraque pererro,
 Si qua mea pateant hospita lustra fugæ.

Tum mihi per siccas sitis æstuat ignea venas,
 Et sensim vapidas decoquit igne fibras.

Ergo fontis inops ad flumina quæque recurro,
 Flamma sed hæc nullo flumine victa fugit.

Sic cadit obscenos miles defessus in haustus,
 Sic licet infami turbida lymphæ luto.

Sperabam effosis æstum compescere rivis,
 Ætus at infusæ gurgite crevit aquæ.

Qualis in amne levem sectatur faucibus undam
 Sarralus, & fallit, quam dedit unda, fidem.

Mobilibusque inhiat, deluso guttore lymphis,
 Semper aquæ locuples, semper egenus aquæ.

licet, haud simili calor hic extinguitur haustu,
 Nec domat hanc cœni turbida lymphæ sitim.
 Celestes animus sitis insatiabilis undas,
 Cervus ut irrigui fontis anhelat aquas.
 Igitur nigro torpentia flumina stagno,
 Non bibit & vili gurgite nostra sitis.
 Graves stygiis serpentibus, ite lacunæ,
 Noxia Tartareis flumina pasta vadis.
 Efficit superi diæ mens fluminis undas,
 Cervus ut irrigui fontis anhelat aquas.

CYRILUS

Joann. Lib. 3. cap. 10.

*Alutaris nimirum aqua
 quæ noxiam hujus
 mundi sitim, & vitiorum
 ardorem prorsus extinguit,
 rdes omnes peccatorum
 uit, animæ nostræ terram
 celesti imbre irrorat, atque
 fecundat; & ad solum
 Deum anhelò spiritu men-
 tem humanam sitientem
 addit.*

Quan-

166

Quando veniam, & apparebo ante faciem
Dei? *Psal. 42. 3.*

SUSPIRIUM XII.

Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei? Psal. 42. 3.

AH quoties, mea lux, mihi seria verba dedisti,
 Nulla secuta tamen, seria verba fides!
 Euge brevi venies, toties dixisse recordor.
 Adde fidem verbis, dic semel, Euge veni.
 Mihi quam longæ sunt expectantibus horæ,
 Plus ævi spatium creditur una dies!
 Mea lux, lapsi menses, tot aguntur & anni,
 Spemque facis toties, spem tamen usque negas.
 Misera spatium tam lentis ferreus uris?
 Et toties, parvo hic tempore dicis, eris.
 Quod lacerant falsis me publica compita fannis,
 Et tuus ille Deus, dic, ubi? quisque rogat.
 Quando igitur veniam? quando tibi libera sistam,
 Quando adstabo, oculis obvia facta tuis?
 Aspice ut misero consumar squallida luctu,
 Qua careo facies hæc mihi damna facit.
 Facies animi crudele mei, tormentum?
 Unica quæ præsens esse medela potes.
 Quando, facies toto spectabilis orbe,
 Quando tuo dabitur lumine posse frui?
 Sicut ut gravis est certis absentia Phœbi,
 Squallet & obscurus Sole latente dies:
 Et color est hortis, nec amœnis gratia sylvis,
 Jamque silent homines, jamque silet aves:
 Quod ubi purpureo roseum caput extulit ore,
 Læta micat radiis, luce nitente, dies;
 Plenus est hortis color, & sua gratia sylvis,
 Jamque strepunt homines, jamque loquuntur aves.
 Ego te viso, moriens mea vita resurgo;
 Vivaque, non viso protinus emorior.
 Quod jubes alio me pascere lumina vultu,
 Multaque conspectu corpora pulcra refers.
 Aspice prata, inquis, formosos aspice flores;
 Præta mei multum prata coloris habent.

Aspice

Aspice ceruleo palantes æthere stellas;
Hæ quoque de nostro lumine, lumen habent.
Aspice & humanis præstantia corpora formis,
Est meus humano multus in ore decor.
Siccine, Lux nostris sperasti illudere votis?
Falsaque supposito vendere irusta vitro?
Non ego pellicior mortalis imagine formæ:
Ah! mea fax facies est, mea vita tua?
Illa, ô digna Deo facies! gravis ille suavi
Mixtus in ore timor, parque timoris, amor.
Illa supercilii majestas dia cadentum.
Cœlituum prono quàm colit ore tremor.
Nam quota pars tanti sedet ullâ in fronte decoris,
Lux mea, quanta tuâ fronte, genisque sedet?
Ah neque si faciem coeat decor omnis in unam,
Tanta sit ullius gratia, quanta tuæ.
Lux mea splendidior quanto supereminet astris
Lucifer & quanto Cynthia Lucifero.
Ipsaque quanto iterum superatur Cynthia Phœbo,
Tanto formosis omnibus ore præis.
De tribus id melius narrabit testibus unus,
Qui tibi tum comites vertice Thabor erant.
Cum testata Deum facies tibi flammea luit,
Cinxit & auratas fax radiata comas.
Nempe aliquis tantæ captus dulcedine lucis
Et nimio formæ saucius igne tuæ;
Immemor & patriæ, oblitusque sui, suorumque
Optabat itabiles figere monte lares.
Nec tamen augustum qualis, quantusque videri
Cœlitibus solitus, viderat ille Deum.
Viderat ærios absistere vultibus ignes,
Ut solet accenso candida mica foco.
Viderat ardenti rutilantem vertice flammam,
Quale laceffitum Solè resulget ebur.
Viderat, ut placidis, Lucina videris in undis,
Cum tuus in nitidis fluctuat ardor aquis.
Aut qualis pelago Cœli vibratur imago,
Unda repercussæ cum tremit igne poli.
Quid dicturus erat, totâ si luce coruscas
Vidisset, circum tempora bina faces!
Quid si oculos? quid si faciem sine nube micantem
Quodque polo facies lumen utroque jacet?
Quando erit ille dies, mea lux, rex ille dierum,
Numinis ambrosio cum finar ore frui?
Sæpe quidem vestros specto sub imagine vultus,
Cum vultus obeunt spica, merumque tuos.

me, equidem fateor tamen imperfecta voluptas
pro facie, faciem nube tegente frui :
mihi mens alio stimulata cupidine flagrat ;
ardet & innubes læta videre genas.
quando erit, ergo dies, cum te, sine nube, videbo ?
impedient faciem vela nec ulla tuam ?
aque, quæ fueras animo libata voluptas ;
indem oculis etiam percipere meis ?
dies fausto si quando affullerit astro,
ero, erit his oculis charior illa dies.

AUGUSTINUS

In Psalm. 43.

*Si invenis melius quam
videre faciem Dei, il-
le te præpara. Væ tali a-
mori tuo, si vel suspicaris
aliquid pulcrius, quàm est
ille, à quo est omne pul-
chrum, quod te teneat, ne
illud cogitare merearis.*

R

Quis

170

Quis mihi dabit pennas sicut columba,
volabo & requiescam? *Psal. 55. 7.*

SUSPIRIUM XIII.

*Quis mihi dabit pennas sicut columba,
& volabo & requiescam? Psal. 55.*

7.

M Agne opifex rerum, generis mortalis origo,
Corpora nostra tuâ sunt fabricata manu.
Si tamen adversis liceat contendere ver-
bis,

Quos habeant nævos corpora nostra, querar.
Tria jus homini vanissima regna dediisti,
Tria maria, in terras, ætheriasque domos.
Tria sed ut justis tria regna gubernet habenis,
Non quantum hæc poscit, machina robur habet.
Tria, parùm timide temeraria verba loquenti,
Tria operi vitii, quam reputetur, inest.
Tria abesse homini, fertur, doluisse fenestram,
Tria cetera tam nitidæ membra probasse domûs :
Tria fueritne foris, fueritne foraminis usus,
Tria erit arbitrio, Mome, secunda tuo.
Tria humanæ, me iudice, turpius ædi,
Tria nulla quod obsequium squamma vel ala ferat.
Tria quod opus squammis ut terra tegatur & alis :
Tria imperium terræ squamma nec ala juvat.
Tria simul ætherias homo cùm moderetur habenas,
Tria simul æquoreæ cærula ceptra plagæ,
Tria nisi sint pinnae, tumidas reget arte procellas ?
Tria nisi sint pennæ, nubila lege premet ?
Tria proleat, aëriâ volucris petit ardua, pennâ,
Tria piscis ut æquor aret, squammea pinna facit.
Tria neque pinna vices homini neque penna ministrat,
Tria simul hic fluctus & simul Altra reget ?
Tria pelago piscis, neque nubibus imperat ales.
Tria quod opus his pennâ, remigioque fuit ?
Tria nec, ingenii minus, orbis & artis haberet,
Tria si streperet pennis stridula musca suis.
Tria si stabili geminus penderet cardine mundus ;
Tria si qua nisi querulas ala moveret apes.
Tria id quod & in triplici, volucrum vilissime, regno,
Tria principis instar, iter Merge natator agas ?

R. 2

Et

Et modò gramineâ pedes exspatieris in herbâ,
Mox avis, alta petas, mox freta nauta seces.
Quin potius triplicis cessit tibi regia mundi,
Per tria qui pennis hospita regna volas !
Aut tria si fuerint hominis loca credita curæ :
Cur homini, triplici non licet ire via ?
Cæculus æquorel Nereus pater ipse profundi,
Non nisi squammigeris currere fertur equis ;
Juppiter, ærium qui flectere fingitur orbem,
Ætheris ipse vehens alitè, carpit iter.
Nec levitas hominem celeri fert plumea penna,
Nec liquidas pennâ remige findit aquas.
Et flectet geminum iustis sine viribus, orbem,
Æthere factus avis, factus in amne ratis ?
Ut tamen undisragæ careas moderamine pinnae,
(Plurima cum pinnis corpora cassa natent)
At sine præpetibus nulli patet ardua pennis,
Quæ patet aligero Regia sola gregi.
O liceat vacuas mihi tollere corpus in auras,
Altaque sideræ visere regna plagæ !
Aspice, quos inter jaceat mea patria mores,
Indignus patriæ nomen habere locus.
Aspice, nec quod amem volucres, mirabere pennas,
Me gravior, quam quæ Persea causa movet.
Pegaseis utinam rapiat super æthera plantis,
Aut moveat volucres Perseos ala pedes :
Aut agiles humeris aptes mihi, Dædale, ceras,
Icariis quamvis fabula labar aquis :
Aut lapsas agitem pennato pectore plumas,
Quas vulsit vario picta columba sinu :
Astra columbinis meditabor protinus alis,
Et serat ante tuam, Jupiter, ales avem.
O stultæ volucres, gens nota palustribus ulnis,
Sueta cavernosos turba natare lacus :
Non ego, si vestras mihi Dædalus applicet alas,
Littora, vel scopulos imâque saxa legam.
Non ego, flumineæ volitem levis accola ripæ,
Aut mea percussas penna flagellet aquas.
Non mea torpentes circumvolet ala paludes,
Ut propior segnes radit hirundo lacus.
Non mea, ceu moestis Ceyx dum plangitur undis,
Humida vicino se lavet ala freto.
Persequar ætherium sublimior ales Olympum,
Altaque mox solitis nisibus astra petam.
O quondam felix hominum, modò turba volucrum
Quos amor, id celeres, irâque vertit aves :

ut mea non capiunt agiles quoque brachia plumas,
 lœdunt aut motas hispida penna manus?
 ut ludunt liquidis examina plumea campis,
 Aligeroque secant nubila celsa pede.
 mihi, Nise, tuo plumescant brachia fato,
 Crurave Scyllæis vestiar hirta comis;
 levis Aonio fierem certamine pica,
 Aut cytherea tuâ verterer ales ave;
 mea si tangant aliquod suspiria Numen,
 Muter ut in pennas casta columba tuas!
 sheet advectâ, ceu Chaonis ales, olivâ
 Repperiit notæ testa Noëa ratis;
 totius aligeris raperer super æthera velis,
 Nostra nec has iterum viseret ala plagas.

AMBROSIUS

Homil. 70.

*Volare non potest, nisi
 quod purum, leve
 etque subtile est, cujus nec
 incertitas intemperantiâ
 retardatur; nec alacritas,
 nec velocitas mole grava-
 tur.*

R 3 Quam

When shall I come and
appear before thee . 174

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! concupiscit & deficit anima mea in atria Domini. *Psal. 84. 2.*

SUSPIRIUM XIV.

*Quam dilecta tabernacula tua, Domine
virtutum! concupiscit & deficit a-
nima mea in atriâ Domini. Psal. 84.*

2.

O Qui fidereas ducis fortissime turmas,
Cui cingunt decies millia mille latus.
Quam tua Regifico radiant Prætoria luxu!
Mens stupet, & tantæ languet amore do-
mûs.

Ænæa Tænario defendunt marmore muros,
Limina sunt Parius, portaque celsa lapis.
Æstibulo rutilant adamantum lumine valvæ!
Amplaque magnificus culmina splendor habet.
Ingurat excelsis fulvum laquearibus aurum,
Et camera auratâ cedrina fulta trabe.
Æctum augustum, ingens, gemmisque, auroque su-
perbum,

Quale putes ipsum posse decere Deum.
Ætæus humi calcatur onyx, vitreique plateas
Stellarum fundunt, marmora fulva globi.
In sua temperies placido nitissima Cœlo est,
Qualis uti vernis aura tepet Zephyris.
Et glacialis hiems tremulo pede pulsat Olympum,
Iceta nec hybernâ grandine tecta sonant.
Nec pallent viso morituræ sole pruinae,
Nec stant marmoreo flumina victa gelu:
Nec coquit æstivi Cererem iuba sæva leonis,
Solstitii medius nec furit igne dies.
Nec viridis foliis sanguis fervore recedit,
Nec tostus nimio sole satiscit ager.
Æpetuum ver astra colunt, frigusque, caloremque
Inter, Cœlicolæ tempora veris agunt.

Qui fidereas habitas, Rex maxime, sedes,
Quam tua præ terris invidiosa domus!
Quin absunt gelidi brumæ intractabilis imbres,
Quique rigat madidos imbrifer hœdus agros.
Eosque silent animæ tranquilla per alta;
Quasque nec venti murmure spica tremit.

R 4

Stat

Stat placidus positis Aquilonum flatibus æther,
Servat & æternus longa serena tenor.
Sed neque flammantes liquido lavat æquore currus,
Nec subit occiduas Sol fugitivus aquas.
Nec premit astra dies, neque Sol fugat æthere stellas,
Nec premitur lassus nocte fugante dies.
Nulla polos tacitis nox obruit atra tenebris,
Nigræque subducto somnia sole vocas;
Exultat æthereis longè nox horrida terris,
Et nitet æterno lumine clara dies.
Clara dies, jucunda dies, septemplice Phœbi
Fulmineam nostri lampada, luce premens.
O qui fidereas habitas, Rex maxime, sedes;
Quam tua præ terris invidiosa domus!
Solicite procul hinc, posuere cubilia curæ,
Et metus & tristi luridus ore dolor.
Et caput atrato luctus velatus amictu,
Læsus & impexis nania mœsta comis.
Et labor & toto gemitus proscriptus Olympo,
Et lis & rapidi jurgia rauca fori.
Rixæque, invidiæque, cruentæque sanguine bella,
Monstraque, quæ secum plurima, bella trahunt.
Pauperies febrisque, famēsque, sitis,que, luēsque,
Quæque sequi solitæ Martia castra neces.
Hic clausæ Bello portæ, & sine militis armis
Otia coelicolæ mollia pacis agunt.
Non galeæ, non scuta micant, non classica clangunt,
Mitescunt positis aurea secla tubis.
Tabificæque absunt, examina pallida, morbi,
Quæque cohors letho prævia sternit iter.
Quin etiam letho interdictum mœnibus urbis,
Nec quidquam in Superum corpora juris habet.
Lætitia data cura domus, quæ sedula fiet
Elysii longè finibus arcet agri.
Instruit auratis convivia Regia mensis,
Quas recreant festis gaudia sancta jocis.
Non quia Coelicolæ dapibus jejunia solvant,
Aut ullus Superum proluat ora liquor.
Absque epulis hic omnis amor compressus edendi,
Omnis & absque meri munere pulsa sitis.
Non istis temerant Superi convivia mensis,
Aut Regio similes suggerit illa dapes.
Elysium sine carne epulas Bacchóque ministrat,
Coelicolumque venit nullus in ora cibus.
Cœ estes onerant, incognita fercula lances,
Quales nemo hominum contigit ore cibos.

ambrosiæ, Superos hilarat, quis nescio, succus,
 Divus, & ætherio nectare potus alit;
 Neque super strato æternum discumbitur ostro:
 Gaudet & auratis gens epulata toris.
 Gaudet, & Angelicos placidis bibit auribus hymnos,
 Et salit, & rutilam sub pede plaudit humum.
 Qui fidereas habitas Rex maxime sedes,
 Quot tua deliciis affluit illa domus!
 Infragrat, & studio nimis inflammata videndi,
 Mens desiderio deficit ægra suo.

BONAVENTURÆ

Soliloq. Cap. 4.

O Anima quid dicere
 valeo, cū futurum
 gaudium adspicio? jam
 pene præ admiratione de-
 ficio, quia gaudium erit
 intus & extra, subtus &
 supra, circum & citra.

Fu-

178

Fuge, dilecte mi, & assimulare capreae, bina-
nuloque cervorum super montes aroma-
tum. *Cant. 8. 7.*

SUSPIRIUM XV.

*ge, dilecte mi, & assimilare capreae,
binnuloque cervorum super montes a-
romatum. Cant. 8. 7.*

O Cyns aspectu, mea Lux, te proripe nostro !
Ardeo, nec tantas mens capit ista faces.
O mala, quæ dudum timui tibi dicere ver-
ba :

Quam mea Lux, malletm dicere posse, mane !
In etenim tua me præsentia tempore lassat,
Ah sine te, gravis est qualibet hora mihi.
Prohibent nimis incendia dulcia flammis,
Vel fuge, vel nocuam, Lux mea, conde facem.
Te mihi Tu, fateor si iussa aliquando dedisses :
Exanimis misero lapsa dolore forem.
Iubet sævis Amor ignibus, haud ego mando
Stare velim totos in mea vota dies.
Possem, cuperem non persuadere quod hortor,
Si potes, invitas aure repelle preces.
Ne mane, mea lux, monitis neque flectere nostris :
Nec, precor, audieris quæ modo iussa dedi.
Tunc mare præcipites rapiant verba irrita Cauri,
Non mea, sed solidi verba fuere metus.
Prohibet rapidus fibras qui pascitur ardor,
Estuo, nec tantas mens capit ista faces.
Ego fuge, & celeres pedibus præverte capellas,
Antevola cervos, antevola hinnuleos.
Id fuge respiciens, tanquam discedere nolles,
Ut qui spectari, dum fugit, ante cupit.
Ius in Ephremi cum pectore serveret ignis :
Non ego par flammæ ; quin fugit inquit Amor ?
Et triumphato clarus Xaverius Indo,
Saucius ætheriâ pectora sæpè face
Celestis quoties ardebat arundinis ictu,
Ah satis est, satis est ! dicere suetus erat.
Cum flagrat Juvenis sceptri laus magna Poloni
Corda rigat gelidis Si anesilaus aquis.
Quid mea pectoribus compono pectora tantis ?
Non ego sum toti lux mea, par pharetræ !

Carpe

Carpe fugam, pedisque leves præverte capellas,
Antevola cervos, antevola hinnuleos.
En juga vicino cœlos tangentia clivo,
Thuris ubi madido cortice gutta tumet ;
Cedrus ubi, Laurusque & copia plurima Myrrhæ,
Mixtaque puniceis Cinnamona læta crocis.
Huc fuge pennigeris super alta cacumina plantis,
Seu tua, Mons Amana Libane five tua,
Alta super juvenum fastigia Seraphicorum ?
Cherubicosque apices, Astraque summa super.
Scilicet insoliti non sunt his montibus ignes,
Pectora quos imis vallibus ista tument.
Una potest flammare meas, scintilla medullas,
Non ego par totas, Lux mea, ferre faces.
Carpe fugam, pedibusque leves præverte capellas,
Antevola cervos, antevola hinnuleos.
Sic tamen, ut fugiens oculis huc sæpè recurras
Longius aspectu nève vagere meo !
Qualis at oppositum spectat soror aurea Phœbum,
Cum plus de radiis, quo mage distat, habet.
Parce, suas vires, mea Lux, vitiumque fatenti,
Nec tecum possum vivere, nec sine te.
Ardeo, si properas ; rigeo, si fugeris ; hei mi,
Et procul, & præsens, igne geluque nocet :
Quid facies, mea Lux, sine te non esse valenti ?
Fac caleam, toto non tamen igne cremer :
Ergo fuge, alipedesque celer præverte capellas,
Antevola cervos, antevola hinnuleos.
Interea viridem fabricabor arundine cannam,
Et referet laudes fistula facta tuas.
Post, ubi nox longo modulamine fessa filebis,
Ore silente novum dextra capeisset opus.
Arboribusque meos foliisque insculpet amores,
Amborumque uno cortice nomen erit.
Scriptaque præteriens ne noscat signa viator,
Littera confusum nomen utrumque teget.
Post opus hoc ; reliquæ si quæ super hora dici,
Illa mihi in somnos hora quietis erit.
Sic tamen ut vestri sit mixtus imagine somnus,
Et mihi stet clausos pervigil ante oculos.
Dum loquor, en tacitis gliscunt incendia flammis,
Ocyus ingratam lux mea carpe fugam,
Carpe fugam, veluti cuperes tamen ante videri :
Utque brevi redeas, non tibi dico Vale.

AMBROSIUS,

De bono mortis.

Cap. 5.

Hortatur anima ut fu-
giat sponsus, quia
am sequi potest etiam ip-
sa terrena fugientem.

Vir

Vir desideriorum.

Domine, ante te omne desiderium
meum, & gemitus meus à te
non est absconditus. *Psal. 38. 10.*

SYLLABUS

Libri Primi.

G E M I T U S ANIMÆ POENITENTIS.

G E M. I.

Nima mea desideravit te in no-
cte. *Isaie 26. 9.* Page 3

I I.

Deus, tu scis insipientiam meam,
& delicta mea à te non sunt abscon-
dita. *Psal. 69. 6.*

7
III.

I I I.

Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum : sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea. *Psal. 6.3.*

I V.

Vide humilitatem meam, & laborem meum : & dimitte universa delicta mea. *Psal. 25.*

V

Memento, quæso, quod sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me. *Job. 10.9.*

V I.

Peccavi : quid faciam tibi, O Custos hominum ! quare posuisti me contrarium tibi ? *Job. 7.26.*

V I I.

Cur faciem tuam abscondis, & arbitraris me inimicum tuum ? *Job. 13.24.*

V I I I.

Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte ? *Jerem. 9. 1.*

I X.

Dolores inferni circumdederunt me, præoccupaverunt me laquei mor-

mortis. *Psal.* 18. 5. 35

X.

Non intres in iudicium cum ser-
uo tuo. *Psal.* 143. 2. 39

XI.

Non me demergat tempestas a-
quæ, neque absorbeat me profun-
dum. *Psal.* 69. 16. 43

XII.

Quis mihi hoc tribuat, ut in in-
ferno protegas me, & abscondas me,
donec pertranseat furor tuus? *Job.*
4. 14. 47

XIII.

Numquid non paucitas dierum
meorum finietur brevi? dimitte er-
gò me, ut plangam paululùm dolo-
rem meum. *Job.* 10. 20. 51

XIV.

Utinam scaperent, & intelligerent,
et novissima providerent. *Deut.* 32.
27. 55

XV.

Defecit in dolore vita mea, & an-
i mei in gemitibus. *Psal.* 31. 11. 59

S

SYL-

SYLLABUS

Libri Secundi.

V O T A ANIMÆ SANCTÆ.

V O T. I.

Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas. *Psal.*
118. *Page 6*

I I.

Utinam dirigantur viæ meæ a custodiendas justificationes tuas. *Psal.* 119. 5.

I I I.

Perfice gressus meos in semitis : ut non moveantur vestigia mea. *Psal.* 17. 5.

I V.

Confige timore tuo carnes meas à judiciis enim tuis timui. *Psal.* 119. 20.

V.

Averte oculos meos, ne vide-
mitatem. *Psal.* 119 37. 79

VI.

Fiat cor meum immaculatum in
justificationibus tuis, ut non con-
fundar ! *Psal.* 118. 83

VII.

Veni, dilecte mi, egrediamur in
agrum, commoremur in villis.
Cant. 8.2. 87

VIII.

Trahe me post te, curremus in
odorem unguentorum tuorum.
Cant. 1.3. 91

IX.

Quis mihi det te fratrem meum
sugentem ubera matris meæ, ut in-
veniam te foris, & deosculer te, &
jam nemo me despiciat ? *Cant.* 8.
61. 95

X.

In lectulo meo per noctes quæsi-
vi quem diligit anima mea ; quæ-
sivi illum, & non inveni. *Cant.* 3.1.
99

XI.

Surgam & circuibo civitatem, per
vicos & plateas quæram quem dili-
git

anima mea : quæfivi illum,
inveni. *Cant. 3. 2.*

107

XII.

Num quem diligit, anima mea
vidistis ?

Paululum cum pertransissem eos
inveni quem diligit anima mea
tenui illum, & non dimittam. *Cant.*

3. 3.

107

XIII.

Mihi autem adhærere Deo bonum
est, ponere in Domino spem me-
am. *Psal. 73. 28.*

III

XIV.

Sub umbrâ illius, quem desidera-
veram, sedi. *Cant. 2. 3.*

III

XV.

Quomodo cantabimus canticum
Domini in terrâ alienâ ? *Psal. 137.*

4.

III

SYL-

SYLLABUS

Libri Tertii.

SUSPIRIA

ANIMÆ AMANTIS.

SUSP. I

A Djuro vos, filiæ Hierusalem, si inveneritis dilectum meum, ut nuncietis ei : quia amore langueo. *Cant. 5. 7.* Page 123

I I.

Fulcite me floribus, stipate me malis ; quia amore langueo. *Cant. 2. 5.* 127

I I I.

L Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspi-
ret dies, & inclinentur umbræ. *Cant. 2. 16.* 131

IV.

I V.

Ego dilecto meo, & ad me conversio ejus. *Cant. 7. 1.* 135

V.

Anima mea liquefacta est, ut dilectus locutus est. *Cant. 5. 3.* 139

V I.

Quid enim mihi est in caelo, & ante te quid volui super terram? *Psal. 73. 25.* 143

V I I.

Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est! habitavi cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea. *Psal. 120. 5.* 147

V I I I.

Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? *Ad Rom. 7. 24.* 151

I X.

Coarctor è duobus, desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo. *Ad Philip. 1. 23.* 155

X.

Educ de custodiâ animam meam, ad confitendum nomini tuo. *Psal. 142. 8.* 159

X I.

Quemadmodum desiderat cervus

ad fontes aquarum, ita desiderat a-
nima mea ad te, Deus. *Psal.* 42. 2. 163

XII.

Quando veniam, & apparebo ante
faciem Dei? *Psal.* 42. 3. 167

XIII.

Quis mihi dabit pennas sicut co-
lumbæ, & volabo & requiescam?
Psal. 55. 7. 171

XIV.

Quàm dilecta tabernacula tua,
Domine virtutum! concupiscit &
deficit anima mea in atria Domini.
Psal. 84. 2. 175

XV.

Fuge, dilecte mi, & assimilare ca-
preæ, hinnuloque cervorum super
montes aromatum. *Cant.* 8. 7. 179

F I N I S.

*A Catalogue of Books Printed
for, and sold by Robert Paw-
let, at the signe of the Bible
in Chancery-lane, neer Fleet-
street.*

T*He Nuns Complaint against the Fry-
ers, being the Charge given in
to the Court of France by the Nuns,
of St. Katherine neer Provence, a-
gainst the Father Fryers, their Con-
fessors; shewing their abuses in Spi-
rituals and Temporals, their Allow-
ance of indecent Books; the Lov-
ing Letters and Marriage of the Fry-
ers and Nuns; their Frolicks and En-
tertainments, &c. Several times
Printed in French, and now faith-
fully done into English.*

*Mary Magdalens Tears wip'd off
Or, The Voice of Peace to a unquiet
Conscience.*

*Sermons preached by that Emi-
nent Divine Henry Hammond, D.D.*

*Golden Remains of that ever-mem-
orable Mr. John Hales of Eaton
Colledge, &c. The second Impres-
sion, with many Additions not be-
fore published.*

Episco

Books sold by Rob. Pawlet.

Episcopacy as established by the Law in England, written by the special command of the late King **H A R L E S**, by *R. Sanderſon*, late Lord Bishop of *Lincoln*.

A Scholaſtical Hiſtory of the Canon of the Holy Scripture; Or the certain and Indubitate books thereof, as they are received in the Church of *England*; by *Dr. Caſin* Lord Bishop of *Durham*.

A Collection of Articles, Injunctions, Canons, Orders, Ordinances, and Conſtitutions Eccleſiaſtical, and other publick Records of the Church of England, with a Preface; by *Anthony Sparrow*, Lord Bishop of *Exon*.

A Rationale on the Book of Common-Prayer of the Church of England; by *Anthony Sparrow*, Lord Bishop of *Exon*.

The Bishop of Exon's Caution to his Dioceſs againſt falſe Doctrines; delivered in a Sermon at his Pri-
mary Viſitation.

The whole Duty of Man, laid down in a plain and familiar way for the

T

uſe

Books sold by Rob. Pawlet.

use of All, but especially the Me-
nest Reader ; Necessary for all F-
milies ; With private Devotions
several Occasions.

The Gentlemans Calling, Written
the Author of *The whole Duty of Man*

The Causes of the Decay of Christi-
Piety ; Or, an Impartial Survey
the Ruines of Christian Religio-
undermin'd by Unchristian Practic-
by the Author of *The whole Duty*
Man.

An Historical Vindication of
Church of *England*, as it stands
parated from the Roman, &c.
Sir Roger Twisden, Baronet.

Mr. *Chillingworth's* Reasons again-
Popery, perswading his Friend
return to his Mother the Church
England, from the Church of Rome

The Book of Homilies appoint-
to be read in Churches.

Constitutions and Canons Ecc-
siastical.

Divine Breathings, or a Pic-
Soul thirsting after Christ, in
hundred excellent Meditations.

Hugo Grotius de Rebus Belgicis ;

Books sold by Rob. Pawlet.

the Annals and History of the Low-
Country Wars in English, wherein
is manifested, that the United Ne-
therlands are indebted for the Glo-
ry of their Conquests to the Valour
of the *English*.

A Treatise of the *English Particles* ;
shewing much of the variety of their
significations and uses in English ;
and how to render them into Latin
according to the Propriety and E-
legancy of that Language ; with a
Praxis upon the same ; by *William*
Walker, B. D. School-Master of
Grantham.

The Royal Grammar, commonly
called *Lilly's Grammar*, explained,
opening the meaning of the Rules
with great plainness to the under-
standing of Children of the meanest
capacity, with choice observations
on the same from the best Authors ;
by *W. Walker*, B. D. Author of the
Treatise of English Particles.

A Treatise proving Spirits, Wit-
ches, and Supernatural Operations
by pregnant Instances and Eviden-
ces : by *Meric. Casaubon*, D. D.

Books sold by Rob. Pawlet.

A Catalogue of the names of all the Parliaments or reputed Parliaments from the year 1640.

A Narrative of some Passages in or relating to the Long-Parliament; by a Person of Honour.

Nemesius's Nature of Man, in English: by *G. Withers*, Gent.

Inconveniencies of Toleration.

Toleration Examined.

A Letter about Comprehension.

A Thanksgiving-Sermon Preached before the King, by *J. Dolben*, D.D. Dean of *Westminster*, and Clerk of the Closet.

Bishop *Browrig's* Sermon on the Gunpowder-Treason.

A Narrative of the Burning of *London* 1666, with an Account of the Losses, and a most remarkable Parallel between it and *M O S C O* both as to the Plague and Fire.

Lluellyn's three Sermons on the King's Murther.

A Collection of the Rules and Orders now used in Chancery.

Iter Lusitanicum, Or the Portuguese Voyage; with what memorable Passages

Books sold by Rob. Pawlet.

all Passages Interven'd at the Shipping,
ia. and in the Transportation of her
in Sacred Majesty *Katharine*, Queen
t; of *Great Britain*, from *Lisbon* to *En-*
gland; by *Dr. Samuel Hynde*.

En. A Charge given by the most E-
minent and Learned *Sir Francis Ba-*
con, at a Sessions for the Verge, de-
claring the Jurisdiction thereof, and
the offences herein inquirable, as
well by the Common-Law, as by
several Statutes.

en. *Mr. White's* Learned Tract of the
cr. Laws of *England*.

he *Graphice*, Or the Use of the Pen
and Pensil in Designing, Drawing,
and Painting; by *Sir William San-*
o. *derson*, Knight.

o. *Hippocrates* Aphorisms in English.
ble The Communicant instructed for
O worthy Receiving the Lords Sup-
per: by *Tho. Trot*, of *Barkston* near
the *Grantham*.

Bishop Laud's Devotions.

an. *Petavius's* History of the World.
Military and Maritime Disci-
ga pline, viz. The Exercise of Horse
ble and Foot, with *Sir Francis Veres* Di-
ge rections;

Books sold by Rob. Pawlet.

rections ; and a Treatise of Invasi-
on by Captain Too. Venn, the Forti-
fying of Towns, with the ways of
Defending and Offending the same ;
by the Learned Mathematician And.
Tacquet ; also Sir Samuel Moreland's
Methods of Delineating all manner
of Fortifications ; Together with
the Art of Founding Great Ord-
nance, making Gunpowder, the ta-
king Heights and Distance, with the
Nature of Fire-Works, &c.

Villare Anglicum : Or, a view of
all the Towns, Villages, &c. in En-
gland, with the Hundreds, Rapes,
and Wapentakes wherein they are ;
so that naming any Town or Place,
you may readily finde what Shire,
Hundred, &c. it is in. Collected by
the appointment of the Eminent
Sir Henry Spelman, Knight.

Sir Francis Moor's }
Baron Savile's } R E P O R T S.

And all sorts of L A W - B O O K S.

afi-
rti-
s of
ne;
nd.
nd's
ner
with
rd-
ra-
the

v of
En
oes,
e;
ace,
ire,
by
ent

r S.

K S.